

کوردی - Kurdi

رینۆوین

نامیلکه‌ی رینۆوینی کاروباری
بازرگانی له فینلاند

دامه‌زړاندنی دوکان و بازرگانی څو شینوازیکی چاکه بڼه کاربوونی کوچېه‌ران له فینلاند له فینلاند نزیکه 6 500 کومپانیا له لایه کسانیکه‌وه که له دهره‌وه‌ی فینلاند‌ه‌وه هاتون دامه‌زړاوه. زیاتر له نیوه‌ی ټو کومپانیانه له ده‌وروبه‌ری پیټه‌ختن.

ټم نامیلکه‌یه به مه‌به‌ستی رینوینی بڼه‌تویه، که به‌ته‌مای ده‌ست بکه‌ی به کاسبکاری له فینلاند له‌وانه‌یه هزری دامه‌زړاندنی کومپانیا‌ک‌ه‌ه‌بی، به‌لام ده‌بی گه‌شه‌ی پیټده‌ی. له‌و نامیلکه‌یه‌دا ټو خاله‌گرنگانه‌ی که به‌رله‌بریاری دامه‌زړاندنی کومپانیا‌ک‌ه‌ه‌بی له‌به‌رچاویان بگری هینراون.

ټو ده‌بی حه‌سیب و کتیب بکه‌ی، بازار و وه‌به‌ره‌یتان و ده‌سمایه‌دانان هه‌ل‌سه‌نگینیت. داخوا به‌راده‌ی پیویست یاساکانی فینلاند ده‌ناسی؟ هه‌روها بیر له‌وه‌بکه‌وه‌ داخوا سروشتی ټو‌ه‌ت هه‌یه کاسبکاری بکه‌ی.

فینلاند ولاتیکی چاکه بڼه‌بازرگانان و بازرگانی تازه‌کار ده‌توانی له‌زور‌بواره‌وه‌یارمه‌تی بدریت. گه‌وره‌ترین به‌ره‌به‌ستی دامه‌زړاندنی کومپانیا به‌گشتی به‌ده‌سته‌یتانی ده‌سمایه‌یه.

هه‌روه‌ها گهر زمانی فینلاندی نه‌زانی، بڼه‌تو زه‌حمه‌ته‌وه‌ک کاسبکار کار بکه‌یت. واباشه هه‌رکه‌هاتیه فینلاند ده‌ست به‌فیربوونی زمانی فینلاندی بکه‌ی. هه‌روه‌ها بیر له‌به‌روژکردنی

پسپوړی و شاره‌زایی خوشت بکه‌وه. داخوا خولی بازرگانی بڼه‌ده‌سیټکی کاره‌ک‌ه‌ت هاوکاری ده‌ک‌ه‌ت؟

له‌و نامیلکه‌یه‌دا هه‌ول دراوه به‌زمانیکی ساکار شته‌کان ده‌رببردریت. زاراوه و وشه‌کانی ژیانی بازرگانی له‌به‌شی فهره‌ه‌نگوکی بازرگانی نامیلکه‌یه‌دا روون کراوه‌ته‌وه.

نامیلکه‌یه‌ک‌ه‌بخوینه و پیوه‌ندی به‌راویژکاری به‌لاشی کاروباری بازرگانی بکه. له‌پاریزگی ټووسیم Uusimaa ده‌توانی به‌ناوه‌ندی بازرگانی هیل‌سینکی یان خود ناوه‌ندی راویژکاری بازرگانی ټانتا یان ټیسپو په‌یوه‌ندی بکه‌ی. له‌ناوچه‌کانی دیکه ناوه‌نده‌کانی کومپانیا تازه‌دامه‌زړاوه‌کان یان ناوه‌ندی گه‌شه‌کردنی هه‌ریمی هاوکاریت ده‌ک‌ه‌ن. پیکه‌وه‌له‌گه‌ل راویژکاری کاروباری بازرگانی ده‌توانن به‌سوود بوونی هزری بازرگانی‌ک‌ه‌ت هه‌ل‌سه‌نگینیت.

نامیلکه‌ی رینوینی کاری بازرگانی به‌شیکه له‌جټبه‌جی کردنی پروژده‌ی سندوقی کومه‌لایه‌تی یه‌ک‌ه‌تی ټو‌رووپا له‌پیناو پروژده‌ی خرزه‌تگوزاریه‌فره‌چاندی و فهره‌ه‌نگیه‌کانی کاروباری بازرگانی دا. پروژده‌که‌به‌هاوکاری ناوه‌ندی راویژکاری سه‌نته‌ری بازرگانی هیل‌سینکی، پالمینیا (Palmenia) به‌شی زمانی ساکاری ناوه‌ندی په‌روه‌ده و گه‌شه‌کردنی زانکوی هیل‌سینکی به‌پړوه‌چوه. جیا له‌وه

شاره‌وانیه‌کانی ټیسپو، ټانتا و کاونیاینین به‌شداریان له‌پروژده‌که‌کردوه.

ټو نامیلکه‌یه به‌چه‌ندین زمان وه‌رگیردراوه. بووجه‌ی وه‌رگیران و وه‌شاندنی ټو نامیلکه‌یه له‌لایه‌ن سندوقی کومه‌لایه‌تی یه‌ک‌ه‌تی ټو‌رووپاوه‌له‌چوارچیوه‌ی به‌رنامه‌ی ماسوونی (Masuuni) hanke) که کونسورسیومی ټو بریتین له‌ټه‌نجومه‌نی ناوه‌ندی کومپانیه تازه دامه‌زړاوه‌کان، کومپانیای شه‌ریکه‌به‌شی کورسور (Cursor Oy)، ناوه‌ندی بازرگانی هیل‌سینکی (Yrityshelsinki)، ټه‌نجومه‌نی ناوه‌ندی بازرگانی کومپانیا تازه‌کانی هه‌ریمی تامپری (Tampereen Seudun Uusyrityskeskus Ensimetri ry).

زانیاری زیاترت له‌مالیه‌ره‌کانی خواره‌وه ده‌ست ده‌ک‌ه‌ویت:

www.uusyrityskeskus.fi
www.yrityshelsinki.fi
www.vuyk.fi

www.espoonseudun-uusyrityskeskus.fi

www.yrityssuomi.fi
www.sekes.fi

نيو ەرۋەك

28	كاروبارى تۆمار كىردى	4	كاسىبكارى چىيە؟
30	ژمىريارى و راپورتى دارايى سالانە	5	دەتۋانى بىيە كاسىبكار؟
32	باجى داھات و باجى سەرنىخ	6	بىچمە جۇراۋجۇرەكانى بازىرگانى
36	ئىنشورانسەكان	8	دامەزىراندنى كۆمپانىيا
37	ئىنشورانسى خانەنشىنى كاسىبكار	10	داپشتى پلانى بازىرگانى
38	ئىنشورانسى بىكارى كاسىبكار	15	بەپۈەبەرى رىسكەكان
39	بەكارگىرتنى كىكار	16	بازاپدۆزىنەۋە و پىروپاگەندە
40	كولتورى رىكخراۋەيى لە فينلاندى	18	دىارى كىردى نىخ
41	بەپىرسايەتى ژىنگەيى كۆمپانىيا	20	ۋەبەرىتەنى كۆمپانىيا تازەكار
42	لىستى ۋەبىرەيتەنەۋەيى كاسىبكارى تازەكار	21	يارمەتى دەسپىكى
43	10 ھەنگاۋى بەرەۋ پىشكەۋەتن	22	پىشەگەلىك كە پىۋىستىيان بە مۇلەت ۋەرگىرتن ھەيە
44	فەرھەنگۈكى كاسىبكار	24	شۈۋەكانى كۆمپانى

ئەم نامىلكەي رىنۋىنى كاروبارى بازىرگانىيە بۇ تۈيەكە كە دەتھەۋى
لە فينلاندى كۆمپانىيا دامەزىرىنى. خەرجى ۋەشان و بلاۋكىردنەۋەيى
نامىلكەكە لە پروژەيى ماسۋونى Masuuni لە لايەن سىندۇقى
دارايى كۆمەلەيەتى يەكەيتى ئۈرۈۋاپايەۋە دراۋە.

ۋەشان: ناۋەندى كۆمپانىيا تازەكانى فينلاندى

دەق: تۈرى كۆمپانىيا تازەكانى

داپشتى ھۈنەرى و دىزايىن: Unikuv/ Mats Vuorenjuuri

www.uusyrityskeskus.fi

© Suomen Uusyrityskeskukset ry 2011

ھەمۋە مافەكان پارىزراۋن

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013

کاسبکاری چیه؟

مه‌به‌ست له ههر کاسبکاریه‌ک سه‌رکه‌وتن و قازانج کردنه. بازرگانی ناسینی ریسکه‌کانی پیوه‌ندیدار به‌کاره‌که و خو ئاماده کردنه بو به‌ره‌وروو بوونه‌وه له گه‌ل ئه‌وانه واته بازرگانی هونه‌ری قازانج کردن له چالاکی کاسبکاریه.

کاسبکاری هه‌روه‌ها بپروا به‌هزری بازرگانی خویه. کاسبکاری ده‌توانی شتوانیکی ژیان یان ریگایه‌ک بو به‌ده‌سته‌نانی بژیوی و خه‌ریک بوون به‌کار بیت. کاسبکاری هه‌روه‌ها گه‌شه‌کردنی پسپو‌ری و شاره‌زایی، تواناییه‌کانی کومه‌لایه‌تی و زمانه‌وانیه، که له ریگای ئه‌وانه‌وه کۆچبه‌ر جیهانی بازرگانی ئیمه ده‌وله‌مه‌نتر ده‌کات و چۆنایه‌تیه‌کی ناونه‌ته‌وه‌یی بۆی به‌دیاری ده‌هینیت.

کی کاسبکاره؟

پیناسه‌ی فهرمی کاسبکار گرێدراو به‌کاربه‌ده‌ستی ده‌وله‌تیه. له یاسای کاسبکاری و له کاروباری پیوه‌ندیدار به‌ئینشورانس (دلنایی به‌خش) خانه‌نشینی و بیکاری دا کاسبکار به‌شتوانی جیاوازی پیناسه‌کراون. نمونه‌یه‌ک به‌شتوه‌ی خواره‌وه‌یه: کاسبکار که‌سێکه که ته‌نیا یان له گه‌ل که‌سێکی دیکه له کۆمپانیادا کار ده‌کا و ئامانجی قازانج کردنه. ریسک هه‌لگرتن به‌شیک له کاره‌که‌یه‌تی.

- له کۆمپانیایه‌ک کار ده‌کات، که ئه‌و ئه‌ندامانی بنه‌ماله‌ی یان ئه‌وان هه‌موویان پیکه‌وه لانی که‌م خاوه‌نی 50% کۆمپانیایه‌ک بن.

که باس له خاوه‌نداریتی ده‌کری، خاوه‌نداریتی ناراسته‌وخۆ له ریگای کۆمپانی یان ریکخراوه‌کانیشه‌وه له ئه‌ژمیر ده‌دریت.

- له روانگه‌ی ئینشورانسی بیکاریه‌وه، کاسبکار به‌که‌سێک ده‌وتریت که: ئه‌رکداری دانی هه‌قی ئینشورانسی کاسبکاری YEL ه وه‌کو خاوه‌نکار به‌پیتی یاسای خانه‌نشینی، یان

- خاوه‌نی پله‌یه‌کی به‌رز له کۆمپانیایه‌که‌دايه (به‌رپوه‌به‌ری گشتی یان ئه‌ندامی ده‌سته‌ی به‌رپوه‌به‌ریه)، که بو‌خۆی خاوه‌نی لانی که‌م 15% کۆمپانیایه‌ک بیت یان خود ئه‌و و ئه‌ندامانی بنه‌ماله‌ی خاوه‌نی لانی که‌م 30% کۆمپانیایه‌ک بن، یاخود

کاسبکاری هه‌روه‌ها گه‌شه‌کردنی پسپو‌ری و شاره‌زایی، تواناییه‌کانی کومه‌لایه‌تی و زمانه‌وانیه، که له ریگای ئه‌وانه‌وه کۆچبه‌ر جیهانی بازرگانی ئیمه ده‌وله‌مه‌نتر ده‌کات و چۆنایه‌تیه‌کی نۆنه‌ته‌وه‌یی بۆی به‌دیاری ده‌هینیت.

دەتوانى بىيە كاسبكار؟

كەسپك كە بىيەوئ كۇمپانىيەك دامەزىننى دەبىت شارەزايى لەسەر بواری كۇمپانىيە دامەزراو ھەبىت. ھەرودھا دەبى بنەماكانى كارى ژمىريارى بزائى، نرخ دانان، دارشتنى بووجە و بازاردۆزىنەوہ. لە رىگاي خولەكانى فېركارىي و بەھاوکاری كارناسان دەكرى شارەزايى و پسپۆرى لەو بواردا بەدەست بەئىترىت.

جىي وھبىرھىنانەوہيە كە دەستبەكارى كاسبكارىي كەرن، بە واتاي ئەوہ نىە كە دەبىت تا كۇتايى تەمەنى خۆت ھەر كاسبكار بىمىنيەوہ. كاسبكارىي دەكرى وھك قۇناغىك لە ژيان لە رەوتى ژيانى كارى بىيىترىت.

كاسبكارى دەكرى وھك
ئالترناتىفك يان بەشيك
لە ژيانى كارى بىيىترىت.

- دەتوانى بۇ خۆى كاتى كاركردى خۆى ديارى بكات
- ھەگەرى پىشكەوتنى ئابوورى ھەيە
- دەتوانى خەوئەكانى خۆت وەدى بىنى
- دەتوانى كەسانى دىكە بە كار بگري

كېشەكانى بەردەم كاسبكارىي لە دەسپىكرىندا

- جىيەجى كەرنى دەسمايەى پىويست
- نەبوونى شارەزايى و ئەزموونى پىويست
- نەبوونى شارەزايى لەمەر ياسا، باج دان و رىكخستنى گرېبەستەكان
- نەبوونى شارەزايى پىويست لەسەر زمانى فينلاندى
- نەناسىنى كولتور و چاندى
- كاسبكارىي فينلاندى بەرادەى پىويست
- بەرپۆەبەرايەتى كەرنى كات (كار/خويندن، بنەمالە/ھاوسەر، كاتى سەرەست و ھتد).

تايبەتمەندىەكان و شارەزايى تاكەكەسى بنەماى پىكھىنان و دامەزاندنى كۇمپانىيان. ھەركام لە كەرتە جۇراوچۇرەكان پىويستيان بە لىوہشاوہيى و تايبەتمەندى تايبەتى ھەيە. بىر لە خالە بەھىزەكانى خۆت بکەوہ، پىويستت بە چ شتىكى دىكە ھەيە بۇ پەرەپىدان؟

تايبەتمەندىە چاكەكانى كاسبكارىك بۇ نمونە ئەوانەى خوارەوہن:

- ھەلسوور و سەخت كاركردن
- داھىنەر
- نەترس، بوير
- ھەولەدر بۇ بەدەستھىنانى
- دەسكەوتى چاك
- خاوەن بپيار
- لىوہشاوہيى فرۆشى بەرھەم
- ئامادەى ھەلگرتنى رىسكە
- خۇراگرى لە بەرانبەر دۇخە
- ناروونەكان

ھۆيە ھاندەرەكانى كاسبكارىي

- كاسبكار بۇخۆى بەرپرسى خۆيە
- كاسبكار بۇخۆى ئەركى خۆى ديارى دەكات

بیچمه جۆراوجۆرهکانی بازارگانی

دامه زانندی کۆمپانیای نوێ

بیری به تهواوهتی تازهی کۆمپانیا
کۆمپانیا دهکری له سهر بئه ماڵی بیریکی به تهواوی نوێی بازارگانی، به رههم، خزمهتگوزاری یان داهینانیکی نوێ بۆ بازارگانی پیکردن دامه زریته. ئه مه شینوازیکی کیشه سازه بۆ دهسپیکاری کاری بازارگانی و زۆر ریسکی تیدایه.

بیری ئامادهی بازارگانی

شینوازیکی ئاسایی بۆ کاری بازارگانی به کارهینانی بیری ئامادهی بازارگانی، له بیچم و شینوازیکی نوێ که بتوانی له بازاریکی نویدا رهکه بهری بکات.

کرینی کۆمپانیایهک که کار دهکات

له فینلاندا کۆمپانیایهکی زۆر هه ن که پیوستیان به درێژدهههه کاسبکاریهکیان ههیه. دۆزینهوهی کۆمپانیایهکی وا دهتوانی دهسپیکاری چاک بێ بۆ کهسێک که دهیهههه کاسبکاری بکات. کرینی کۆمپانیا هه میسه ریسکی له گهله. به لایم کرینی کۆمپانیایهک که چالاکه بۆ تازه کاسبکار ریکایهکی ئاسانه بۆ دهسپیک، به هۆی ئاماده بوونی مشتهری و فرۆش کاسبکار دهتوانی دهسته به دهسته کار بێته.

هه لێژدهکان بریتین له:

- 1) کۆمپانیایهکی چالاک به تهواوی بکردیت
- 2) به شیک له کۆمپانیایهک بکردیت (چالاکی کۆمپانیایهک)
- 3) کۆمپانیای سهرفه قفل بکردیت
- 4) به شیک له چالاکی بازارگانی بکردیت

کۆمپانیایهکانی بۆ فرۆش له ماڵپهری کاسبکارانی فینلاندا له ناویشانی

<http://yritysporssi.yrittajat.fi>

دا ده دۆزینهوه.

گهر به ته ماڵی کرینی کۆمپانیایهکی ئامادهی، بۆ لیکدانهوهی رهوشی ئابووری و هه لسه نگانندی ریسکهکانی له یارمهتی پسهپۆر و کارناس که لک وهرگره. کارناسانی بواری ئابووری (ژمیریارهکان، چاوه دیرانی دارایی، راویژکارانی بازارگانی) دهتوانن له مهه به قازانج بوون و راست و دروست بوونی شینوهی ژمیریاری کۆمپانیایهک که به ته ماڵی کرینی ئه وهی راویژی

کیۆسک، کۆمپانیای خاوینکاری و چیشخانه و ریسٹورانته و هک فرۆشگای زنجیرهیی چالاکن. بۆ زانیاری زیاتر له سهر کۆمپانیا زنجیرهکان سهردانی ماڵپهری کومهلهی کۆمپانیا زنجیرهکان له www.franchising.fi بکه.

کاسبکاری نیوهکات

گهر که سهکه لانیکه م له دهسپیکاری کارهکه دا له به قازانج بوونی کاسبکاریهکه دلیا نیه، کاسبکاری به شینوهی نیوهکات له قهراخ خۆیندن یان کاری سهرهکیدار ریکایهکی گونجاوه. له ریکای کاسبکاری نیوهکاتهوه دهکری بیهزیت داخوا به رادهی پیویسته مشتهری بۆ کاسبکاریهکه ده دۆزیته وه و چون کاری بازارگانی که گه شه دهکات و داخوا هه گهری کاسبکاری تهواو کات ههیه یان نه. کاتیک که هه موو داهاته که گریدراو به کاسبکاریه وه نه بیهت، ریسکی ئابووری که متهر.

جینی وه بیهزیتانه وهیه که فه رمانگی کاروبارگانی پارهی دهسپیکردن به کهسانیک که نیوهکات کاسبکاری دهکن نادات.

پیویستهت پيشکesh بکه ن. بهر له واژۆکردنی قهباله نامهکان له راویژکاری پاریزه ریش که لک وهرگره.

کرینی سهر قفل زۆر بیه مته رسی تره له کرینی هه موو کۆمپانیایهک، چونکه ئه وهکات قهرز و بهرپرسایه تیهکانی کۆنی کۆمپانیایهک ئوبالی خاوهنی تازه ناکرین.

کاسبکاری به شینوهی زنجیرهیی

شینوهی زنجیرهیی کاسبکاری، هه گهری چالاکی بازارگانی به بی ئه وهی که پیویسته بیهت خاوهنی بیری بازارگانی خۆ بیهت دهخولقینیت. کاسبکاری زنجیرهیی پهیمانی درێژماوهی نیوان دوو کۆمپانیایه. خاوهنی کۆمپانیای زنجیرهیی، له بهرانبهر قهره بویه که وه مافی به کارهینانی بیری بازارگانی که خاوهن کۆمپانیای زنجیرهیی گه شهی پیداره و پلانی بۆ دارشتوه و چاوه دیرری به سهردا دهکات، له چوارچیهی ریسا و رینوینیهکانی خۆیدا به کپاری مافی زنجیرهیی (که دهتوانن زۆر کهس بن) ده دات. بئه ماڵی سهرهتایی بریتیه له وه که خاوهنی بازارگانی زنجیرهیی دهتوانی چه ندين شینوهی بازارگانی له سهر بئه ماڵی هزری بازارگانی خۆی له شینوه جۆراوجۆرهکان بکاته وه. له فینلاندا بۆ نمونه

شەرىكەبەشى

شەرىكەبەشى رېگايەكى زۆر چاكي بازارگانيه، ئەمەش بەۋەۋە گرېندراۋە كە بەرپرسايەتى و شەرىكەبەشىەكان چۆن دابەش كراون. بۇ نموونە لە كۆمپانىيائى بىنەمالەييدا ئەندامانى بىنەمالە دەتوانن بىنە شەرىكەبەشى يەكتەر. لە كۆمپانىيا بچوۋەكانىشدا بە پېشكەشكردى شەرىكەبەشى بەكەسانى گرنگ دەكرى ئەوان بە كارەكە و گەشەكردى گرېندراۋتر بكرين.

كاسىبكارىيى تىمى

لە كاسىبكارىيى تىمىدا چەند كەس لەۋانەكى كە دەيانەۋى دەست بەكاسىبكارى بكن، پېكەۋە كۆمپانىيەك دادەمەزرىتن. ھەموو ئەۋ كەسانە بەرپرسايەتيان لە بەرانبەر پېشقەچۈنى كۆمپانىيەدا ھەيە. بۇ نموونە گەر دوو كۆمپانىيا يەك گرەۋە، شەرىكە بەشەكانى پېشۋوى كۆمپانىيەكان دەتوانن بىنە خاۋەنى بەشى كۆمپانىيائى نوى.

كاسىبكارىيى كۆمەلايەتى

كاسىبكارىيى كۆمەلايەتى دەتوانى ۋەكو شەرىكەى تاييەتى، كۆمپانىيائى شەرىكەبەشى بە بەرپرسايەتى سنووردار، شەرىكەبەشى سنووردار، كۆمپانىيائى شەرىكەبەشى و ھەرەۋەزى دابەزرىت. ھەرۋەھا كۆمپانىيائى كۆمەلايەتى دەبى مەرجهكانى خوارەۋە پر بكاۋە:

(1) لانيكەم 30% ى كارمەندانى

كۆمپانىيەكە پەككەۋتوو يان ماۋەيەكى زۆر بىكار بوۋىتن، كاسىبكارىش لەۋ كەسانە ھەسېب دەكرىت.

(2) ھەموو كەس ھەقدەست بەپىي

پەيمانى سەندىكايى ۋەردەگرن

(3) ماۋەى كار دەبى لانيكەم 75%

بىت و كەسانى پەككەۋتوو لانيكەم 50% كاتى خۇيان بەۋكارەۋە

بدەنە سەر

(4) يارمەتى كەرتى گشتى خوارەۋەى

نيۋەى داھاتى كۆمپانىيەكە بىت.

**دەكرى بۇ خەرجهكانى ھەقدەست
لە كەرتى گشتىۋە كۆمپانىيائى
كۆمەلايەتى يارمەتى بدرىت.**

ۋەزارەتى كار و بازارگاني (TEM) كارى

تۆماركردى كۆمپانىيا كۆمەلايەتيەكان

بەريۋە دەبات. فۆرمى داۋاي تۆماركردىن

(TM 3.09) لە مالىپرى ۋەزارەتى كارو

بازارگانيەۋە www.tem.fi دەدۆزرىتەۋە.

قۇناخەكانى دامەززاندى كۆمپانىيەك

بىرى بازىرگانى چى، بۇ كى، جۇن؟

پلانى بازىرگانى + پلانى سەرمایەگوزارى + حىسابى بە قازانچ بوون

جىيەجى كىردى سەرمایە

چارەسەركىردى كىشەكانى دەرکىردى لایسېنس بۇ بىزنىس (كەسب و كار)

هەلېژاردى شكى كۆمپانىيا

كۆمپانىياى ھاوبەشى
ھەرەھەزى

بەلگەپىئويىستىيەكانى
دامەززاندى:

- بەلگەى دامەززاندى
- وىنەى دستورى كۆمپانىيا
- راپورتى كۆبۈنەھەى
- دەستەى بەرپۈەبەرى: كە
- لەودا ھەلېژاردى سەرۋكى
- كۆمپانىيا و بەرپۈەبەرى
- گىشتى ديار بىت.

كۆمپانىياى شەرىكەبەشى
• تايبەت (OY)
• گىشتى (OYJ)

بەلگەپىئويىستىيەكانى
دامەززاندى:

- پەيمانى دامەززاندى
- دستورى كۆپانىياكە

كۆمپانىيا ھاوبەشەكان
• كۆمپانىيا ھاوبەشى گىشتى
• كۆمپانىياى ھاوبەشى
• بە بەرپۈەبەرى
• سنووردار (KY)

بەلگەكانى دامەززاندى:
• پەيمانى ھاوبەشى

كۆمپانىياى تايبەتى
(toiminimi)
• كاسىكار
• كاسىكارى پىشەبى

راگەياندى دامەززاندى كۆمپانىيا بە سىستەمى تۆماركىردى كۆمپانىيا و رىكخراوہ

بەھەمان قۇرمى تۆماركىردى كۆمپانىيا راگەياندى بە تۆماركىردى كۆمپانىيا و دەزگای بەرپۈەبەرى باج و مالىيات

بىمەكان

رىكخستى كاروبارى ژمىريارى

ھەموو قۇناغەكانى سەرموہ پىئويىستىن بۇ دامەززاندى كۆمپانىيا. بە گىشتى
ھەموو ئەم قۇناغانە ھاوكات جىيەجى دەرکىن.

گۆرپىنى ھەزرى بازىرگانى بۇ بىرى كاسېكارى

ھەزرى بازىرگانى بىرىتھ لىو بۇچوون و
روانگىيە كە كۇمپانىيى تازەكار دەتوانى چ
بەرھەمىكى ھەبىت. بىرى بازىرگانى بەرھەم
رىك دەخىرىت و دەبى بە بىرىكى كاسېكارانە.
بىرى بازىرگانى باس لىو دەكات كە كۇمپانىيە
چ دەكات و فرۇشەكەى بۇ كىيە، كۇمپانىيە
چۈن ئەو كارانە جىيەجى دەكات و بازىرى
كۇمپانىيەكە چىيە. بىرى بازىرگانى ۋەلامى ئەو
پرسىيارانە دەداتەۋە چى؟ بۇ كى؟ چۈن؟

بىر لىو بەكەۋە داخۇا بەرھەمەكانت لىو بازىر
سەرگەۋتو دەبىن؟ لىو چ بازىرگانى؟ بىرى
بازىرگانىيەكە چ شىتىكى تازە پىشكەش دەكات؟
لىو ۋانە بىرىت نەچى بىرى بازىرگانىيەكە
بەتايىبەت لىو روانگىيە مۇشەرىيەۋە لىكېدەيتەۋە.
بەرھەم (كەل و پەل يان خەمەت يان
لىكەدەيتەۋە ئەو دوۋانە) دەبى بەشەۋەيكە
بىن كە مۇشەرى ئامادەى دانەۋەى نىخەكەى
بىت. ھەلسەنگەندى پىۋىستىيەكانى مۇشەرى
زۆر گرنگە و گرنگە بزانى چ تايىبەتەندىكە بۇ
مۇشەرى گرنگە. بۇ نىمۇنە داخۇا بەرھەمەكەت
چاكتىر، ھەرزانتىر، چۈنەيتى بەرزىتر، دىلنىشنىتر و
ئاسانتىر لىو بەرھەمى رەكەبەرەكانتە؟

بۇ بەدەستەنەننى باشتىرىن روانگە لىو
پىۋەندىيەدا باشتىر ۋايە كە بەرھەمەكەت لىو
بازىرگانى بچووك تاقى بەكەيتەۋە. راستىيىتىرىن
بىرۋىر لىو مۇشەرىيە لىو ۋانەيىيەكانى خۇتەۋە
بەدەست دىت. راپرسى ھەمىشە ھەموو
راستىيەكان لىو پىۋەندى لىو گەل ھەلسۈكەۋىتى
مۇشەرى نىشان نادەن. بۇ لىكۈلەنەۋە لىو سەس
بازىر دەكرى لىو پىسپۇرايەتى دەروەۋىي كەلگ
ۋەركىرىت بەلام بە گىشتى كارىكى گرانە.

بىرى بازىرگانى دەبى بەرەدەۋامى ھەبىت

جىيەجى كەردى بىرى بازىرگانى پىۋىستى بە
شارەزايى كاسېكار يان كاسېكاران و ھەروەھا
دەسمايە ھەيە، بۇ جىيەجىكرىدى دەسمايە و
ۋەبەرھىتەننى سەرەتايى كارەكە. شارەزايى
و پىسپۇرى دەكرى لىو رىگەى پەروەردە
و خويىندىن، ئەزموۋى كار و خولايىيەۋە
بەدەست بەپىرىت. لىو پىۋەندى لىو گەل
داۋاكارىيە خەمەتكارىيەكە راستىيىن بە. بە پلانى
ۋەدبىنەنەۋە دەتوانى ھەگەرى سەرگەۋىتى
خۇت زۆرتىر بەكەى. بىر لىو ۋانەى خوارەۋە
بەكەۋە:

كەرتى چالاكى و دۇخى رەكەبەرى

مەبەست لىو كەرت (بەشى پىشەسازى) ئەو
بەشەيە كە كۇمپانىيەكە تىدا چالاكە بۇ نىمۇنە
كارى رىستۇراندانى (چىشتەخانە، قاۋەخانە)،
خەمەتەكانى ۋەبەرھىتەن (بانكەكان)،
خانۋوبەرە ساز كەردى يان پاكىزكارىيە. لىو
ھەندىك لىو بۋارەكان رەكەبەرى يەكجار
زۆر ھەيە. لىو ۋەھا كاتىكدا ھەلى قازانچ
كەردى زۆر كەمتەرە، چۈنكە كاسېكار ناچارە
بەرھەمى خۇى ھەرزانتىر بفرۇشىت. ھەرچى
جۈرى كاسېكارىيەكە كۈنتىر بىت، رەكەبەرى
زۆرتىر ھەيە، ۋاتە رەكەبەرانىك كە ھەمان
بەرھەم پىشكەشى بازىر دەكەن.

ھەول بەدە بىرىكى داھىنەرانەى بازىرگانىت
ھەبى! تابەرھەمەكە نۆى بىت، رەكەبەرى
كەمترى ھەيە. لىو لايەكى دىكەۋە لىو كاتىكى
ۋادا بەراۋەردى كەردى بازىر و بەقازانچ بوۋى
كاسېكارىيەكە يا خۇد بەراۋەردى كەردى بىرى
بازىرگانىيەكە لىو گەل ئەۋاننى دىكە كارىكى
ئەستەمە، چۈنكە رەكەبەرى ئەو بۋارە
لىو ۋانەيە كەم بىن. لىو كاتىكى ۋادا دەبى رادەى
بازىر و شىۋازى وىستى خەلگ مەزەندە
بكرى و لىكەدەۋەى قازانچ و بەرژەۋەندى
لىو سەر بىنەماى مەزەندە بىت.

• قازانچى مۇشەرى: مۇشەرى يان كىرپار چى
ۋەردەكرى، بەرھەمەكە چ كەلگىكى بۇ مۇشەرى
ھەيە، بۇچى مۇشەرى ئەو بەرھەمە بكرىت

• ۋىنە: بۇچى مۇشەرى لىو كۇمپانىيە بەرھەمەكە
بكرى، چ ھىمايەك نۆينەرايەتى كۇمپانىيا يان
بەرھەمەكان دەكات.

• بەرھەمەكان: چ بەرھەم يان خەمەتىك پىشكەش
دەكرى، چۈن لىو رەكەبەرەكان جىاۋاز دەكرىن،
نرخى بەرھەم يان خەمەتگوزارىيەكان چىيە، چۈن
دەستەبەندى دەكرى و بە پىشكەشى مۇشەرى
دەكرىن، داخۇا پىۋىستى بە راۋىژكارىيە بۇ
نمۇنە لىو رىگەى ئىنتەرنىتەۋە ھەيە

• مۇشەرىيەكان/دەستەى كىرپارەكان: چ كەسانىك
مۇشەرىن، لىو كۆى و رادەيان چەندە، چۈن
دەتۋانزى بەۋان بەگەيەندىر، ئەۋان تا چ نىخىك
ئامادەن بەرھەمەكان يان خەمەتەكان بكرىن،
چۈن نىخەكە دەدەن

• شىۋەى كاركرىدىن: داخۇا كاسېكار بۇخۇى
بەرھەم دەھىنى يا خۇد خەمەتگوزارىيە
بەرھەمەكان لىو كەسى دىكە دەكرى، چۈن
بەرھەمەكان بازىر يان بۇ ساز دەكرى، چۈن
دەفرۇشىرىن

• ھىز و ئىمكانات: شۋىنى كۇمپانىيەكە، كەرەسە
و ئامىرەكان، پارەى دەسمايە، شارەزايى و
ئەزموۋى كاسېكار و كىركارەكان.

• ئەندازەى بازىر

دارشتنی پلانی بازرگانی

پلانی بازرگانی چیه؟

پلانی بازرگانی زنجیره‌یه‌کی فهرمییه له ئامانجه‌کانی بازرگانی، هۆیه‌کانی باوەڕ به‌وه‌ی که ئه‌وانه ده‌سته‌به‌ر ده‌کری و پلانی بۆ ده‌سته‌به‌رکردنی ئهم ئامانجانه.

پلانی بازرگانی به واتای دارشتنی به‌نوسراوه‌ی پلانی کاسبکاریه. پلانی بازرگانی نیشان دهدا که چۆن بیری بازرگانی به‌کرده‌وه جێبه‌جێ ده‌کری: شوینی هه‌لمه‌تی کارکردنی کۆمپانیاکه، شینوازی کار و ئامانجه‌کان. پلانه‌که به‌ربلای و وردکراو و له باری کاتیه‌وه به‌لگه‌یه‌کی سنوورداره، که ئامانجه درێژخایه‌ن و کورتخایه‌نه‌کان، بوجه و وه‌به‌ره‌یتانی پێویست و داها و ده‌رکه‌وته‌کانی تێدا هه‌سێب کراوه.

له پلانه‌که‌دا تایبه‌تمه‌ندیه‌کانی به‌ره‌مه‌که‌شی ده‌کریته‌وه، گروپی مشتهریه‌کان، رکه‌به‌ری بازار، شاره‌زایی و راده‌ی خۆنده‌واری کاسبکار یان کاسبکاران و شیوه‌ی بازار دۆزینه‌وه. له پلانی بازرگانی دا هه‌روه‌ها له رێگای ژمێریاریه‌وه به‌قازانج بوونی بیری بازرگانیه‌که و راده‌ی پارهی پێویست بۆ ده‌سپیکاری کاری بازرگانی (پێویستی ده‌سمایه) هه‌سێب ده‌کریته.

له پلانی بازرگانی چاکدا، هه‌روه‌ها ریسکه‌کانی سه‌ر رێگای کار ده‌ستیشان ده‌کری.

پلانی بازرگانی نه‌تنیا ئامرازیکی دارشتنه‌ بۆ بازرگان، به‌لکو وه‌ک ئامرازیکه بۆ وتووێژ له گه‌ل وه‌به‌ره‌یتانی له‌وانه‌یی، له گه‌ل شه‌ریکه‌کان، کرێده‌ر و یان خود فرۆشباری که‌لوپه‌له‌کان. به‌هاوکاری پلانی بازرگانی کاسبکار ده‌توانی به‌سه‌لمینی که سه‌ره‌ رای نه‌بوونی فرۆش و راپۆرتی مالی کۆمپانیاکه ده‌توانی سه‌رکه‌وتوو بیت. پلانی دارێژراوی چاک ده‌توانی ئاسۆی به‌قازانج‌بوونی کۆمپانیاکه دیاری بکات و کاری دۆزینه‌وه‌ی ده‌سمایه ئاسانتر ده‌کات.

پلانی بازرگانی له رێگای
مالپه‌ری ئیمه‌وه
www.liiketoimintasuunnitelma.com
به ئاسانی و خێرای دابڕێژه.

پلانی بازرگانی بۆ کاتیک که بمانه‌وی له
فه‌رمانگه‌ی کارو بازرگانی یان ده‌زگای
به‌پێوه‌به‌ری کار و بازرگانی، گواسته‌وه و
ژینگه‌ داوای پارهی ده‌سپیکردن بکه‌ین پێویسته.

بەشەكانى پلانى بازارگانی

ھەول بىرى پلانى بازارگانی بە شىۋەيەكى رىك و پىك بەرۇژ بىرىتەۋە. نمونەى قەۋەى پلانى بازارگانی:

(۱) شى كىرەنەۋەى بىرى بازارگانی:

بىرى بازارگانی كىركىدى كۇمپانىكە شى دەكەتەۋە و رۈۈنى دەكەتەۋە بەرەمەكان بە كى دەفۇشەرىن و چۇن كۇمپانىا ئەۋ شىتەنە جىبجى دەكەت. بەھای نۇبى كۇمپانىكە چىە (كۇمپانىكە چ شىتىكى تازەى پىنە) و بۇچى مەشەرىەكان خۇلایى بەرەمەكانى تۇ دەبن. لەۋ پىۋەندىەدا شىكارىي SWOT پىۋىستە. بىروانە لاپەردەى 15.

(۲) شى كىرەنەۋەى شارەزایى:

شارەزایى كاسبكار و كىركار دەبى پىشتىۋانى لە كارى بازارگانی بىكەت. پىشتىنەى خۇيىدن، ئەزموۋنى كار و ھەروەھا خالە بەھىز و بىنەزەكانى ھەموو كەس رىز بىكە.

(۳) شى كىرەنەۋەى بەرەمە:

بەرەمەكە بە شىۋەى رەخەگرانە و بە چاۋى كىرپارەۋە شى بىكەۋە. تايىبەمەندىەكانى بەرەمەكە لە بەرانبەر بەرەمەى رىكەبەرەكان بەراۋرد بىكە: نىخ دانان، قازانچەكان، بە كەلگى چى دى و خالە لاۋازەكان.

(۴) موشەرى و پىۋىستى موشەرىەكان:

لەبەرچاۋ بىگرە كە چ كەسانىك موشەرىەكانى تۇن، ئەۋان چەند كەسەن، لە كۆيىن، بىنەماى بىرپارى ئەۋان چىە، موشەرىەكان بە چ شىتىك لە بەرەمەكانى تۇ نىخ دادەنن. كىشە يان پىۋىستى موشەرى چىە، كە دەتۋانى ۋەلامىيان بەدەيەۋە؟

(۵) پىشەسازى و رەۋشى رىكەبەرى:

باسى پىشەسازى و رەۋشى رىكەبەرى بىكە. داخۇا داھىنەرىي (شىتىكى نۇ) لە پىشەكەدا پىك دىنى؟ يان خۇد ھەمان شىتىك كە رىكەبەرەكان پىشەكەشى دەكەن پىشەكەش دەكەى؟ ھەول بىدە لە رىكەبەرەكان جىاۋاز بىت. داخۇا بۇ نمونە دەتۋانى سەرتاشخانەى رىكخراۋ بە جىاتى سەرتاشخانە نەرىتەكان دامەزىنى؟ خالە بەھىز و لاۋازەكانى رىكەبەرەكان چىن و بىرى بازارگانی خۇت لە كەلپان بەراۋرد بىكە.

(۶) بەرەراۋانى بازار و كەشەكىرەنى:

رادەى مەشەرىەكانى بەرەمەكانى خۇت وىنا بىكە، رەۋشى رىكەبەرى و ئاسۋى كەشەكىرەنى لەبەرچاۋ بىگرە. چ بازارىك مەبەستى تۋە: بۇ ناۋچەيەكى تايىبەتە، بۇ بازارى ناۋخۇيە، بۇ بازارى ئەۋروپا يان جىپەنە؟ داخۇا كارى بازارگانی تۇ دەتۋانى لە داھاتۇدا بۇ شىۋىنى دىكەش پەرە بىستىنەت؟ ئەمە چۇن جىبەجى دەبى؟ بەرەلەستەكانى بەردەم كەشەكىرەنى خۇت شى بىكەۋە: ياساكان، سىۋورەكان، كۇمىرىك و رىسكەكانى دىكە.

(۷) بازاردۆزىنەۋە و رەكلام:

بەچ شىۋازىكى بازاردۆزىنەۋە، موشەرىەكان لە بەرەمە و قازانچەكانى ئاگادار دەكەيتەۋە. بزانە چۇن موشەرىەكان بۇ نمونە لە تۇرى ئىنتىرنىتى دەتدۆزىنەۋە. چۇن رەكلامەكانت بەرەۋ موشەرى تايىبەتى رىك دەخەى؟ بىر لەۋە بىكەۋە كە بۇ نمونە ناۋ و ھىماى كۇمپانىكەت چ شىتىك بۇ موشەرى شى دەكەنەۋە؟ و براند و ھىماى كۇمپانىكەت لە چ شت گەلىك پىك دىت؟ ھىما و تايىبەمەندىەكانى چۇن لە ھىماى رىكەبەرەكان جىا دەبىتەۋە؟

(۸) رىسكەكان:

كاسبكارى رىسكى (مەترسى) زۆرىشى ھەيە. رىسكەكانى كورتخايەن و درىژخايەنى كاسبكارىكەت لىك بەدەۋە. چۇن دەتۋانى گرەنگىرەن كەس بە كۇمپانىكەت گرى بەدە

و گەر ھاتۇۋ ئەۋ بىرپارى دا بچىت چى دەبى؟ داخۇا تايىبەمەندىەكانى بىرى بازارگانىت كۇپى دەكرىن؟ بىرى بازارگانىكەت چەندە بە ئالوگۇرەكانى ئابۋورى ھەستىارە؟ ناكرى رىسكەكان ھەمويان لە ناۋبچن بەلام بە پلانى پتەۋ دەكرى رادەيان كەم بىرىتەۋە.

(۹) مافەكانى خاۋەندارىتى مەنەۋى:

ھەول بىدە بىرە بازارگانىكەت خۇت بە پىنى ياساى پاراستنى مافە مەنەۋىەكان بپارىزىت. بەۋ شىۋەيە دەتۋانى رىسكى كۇپى كىرەنە بەكەيتەۋە. لەۋانەيە پىۋىست بە پاتىنەكرەن و پاراستنى داھىنانى تەكنىكى بىت (بۇ ماۋەى ۲۰ سال)، پاراستنى نمونەى بەرەمە (بۇ ماۋەى چوارسال بە «پاراستنى بچۈكەۋە»، پاراستنى ماركى بەرەمە (تۇمار كىرەنى ھىماى بەرەمە يان خزمەتگۇزارى، كە بۇ ناۋچەيەكى تايىبەتى تۇمار دەكرىت، بۇ نمونە تۇمار كىرەنى ھىماى ئەپل)، يان تۇماركىرەنى ۋىنەى دەرەۋەى بەرەمەكە؟ تەنپا پىۋىست ناكات مافى لە چاپدان بە جىا داۋا بىكرى. پەيمانى پاراستنى نەپىنەكان رىگايەكى دىكەيە بۇ بەرگىرى لەۋەى كە ھاۋپەيمانەكان يان كەسىكى دىكە نەپىنەكانى بەرەمەى پارىزراۋ بىكرىتەۋە.

۱۰) مەزىندە: دەسمایە، قازانچ کردن و فروش

ئا) ھەسەت دەسمایە: لە بەراوردی دەسمایەدا پێویستی دەسمایە بۆ دەسپێکی کارەکه لیک دەدرێتەو. پێویستی بە پارە ئەو دەسمایە ھە بۆ ریکخستنی کۆمپانیاکە پێویستە. بۆ نمونە پاشەکەوتگەو ھۆماری دەسپیک، ئامیز و کەلوپەلی پێویست بۆ بەرھەمھێنان، ھەقدەستی تۆمارکردن و پیش کرێ و ھەروەھا دەسمایە بەکارھێنان بۆ نمونە سە مانگ وەک پێویستی دەسمایە ھەسەت دەکرێ. لە دەسمایە بەکارھێناندا ئەو دەرکەوتە نەگۆرانە وەک (مووچە مانگانە، کرێ، ئینشورانس، پارە ژمیریاری و ھتد)، کە دەبێ تەنانت ھێچ داھاتیکی نەبێ قەرەبوو بکری ئەو، مەزەندە دەکرێ. بەوھۆیەو دەسمایە بەکارھێنان وەک دەسمایە پێویست دەژمیردێت. جیا لەو سەرچاوەکانی پارە بە پێی رادە دەسمایە دیاری دەکرێ. سەرچاوە پارە دەبێ پێویستەکانی دەرچووی کۆمپانیاکە بەدی بکات. سەرچاوەکانی دەسمایە دەتوانن بریتی بن لە خۆ و بەرھێنان و دەسمایە خۆ، مولک و مال بە پێی جۆرەکانی بەشی سەرمايە، قەرز، یارمەتی بۆ کاسبکاران و دەسمایە دەرەویی و بەرھێنەر. جێی وەبەرھێنانەو ھە پارە دەسپیکردن وەک بەشیک لە سەرچاوە پارەیی سەیر ناکرێ، چونکە ئەو پارەیی بۆ خەرجەکانی تاییەتی کاسبکارە لەبەرچاوە گیراوە!

نمونەى ژماردنى پێویستى دەسمایە: (بۆ کۆمپانیایەکی پاکژکاری)

پێویستی پارە	
e 1 200	خەرجی چاکەوکردنەو
e 2 000	ئامیزەکانی بەرھەمھێنان
e 500	دایەزاندنی ئامرازەکان
e 1 500	کۆمپیوتەر و بەرنامەکانی
	ئۆتۆمبیل
e 200	تەلەفۆن/فەکس/ئینتەرنێت
e 300	کەلوپەلی نووسینگە
e 1 000	کەلوپەلی دانیشتن
e 500	دارایی نەگۆر بە پێی بلاوی دەسمایە (ھەبوونی ئامیز، ئامراز و کەلوپەلەکان)
e 800	سەرمايە پێویست بۆ بازاردۆزینەو
e 1 500	پیشکرێ
e 1 000	ھۆماری دەسپیک
e 100	خەرجەکانی دامەزراندن
e 3 200	سەرمايە بەکارھێنان
e 700	پارە خەرجی رۆژانە
e 14 500	کۆی گشتی پێویستی پارە

سەرچاوەکانی پارە	
	سەرمايە خۆیی
e 2 500	بەشەکان
e 5 500	خۆ و بەرھێنان
e 500	دارایی نەگۆر و نەخت
	قەرزى بەشەکان
	سەرمايە قەرزى
e 6 000	قەرزى بانك
	قەرزى فینتھیرا
	قەرزەکانی دیکە
e 14 500	کۆی گشتی سەرچاوەکانی پارە

نمونه‌ی حسېب كړدنې به‌سوود بوونې كاسبكارۍ:	مانگانه	سالانه 12 مانگ
= داهاټې ئامانچ (بۇ نمونه مووچه‌ی كاسبكار)	1 500	18 000
+ كه‌م كړدنه‌وې قهرزەكان	100	1 200
داهاټ دواي كه‌م كړدنه‌وې باج	1 600	19 200
باج ۱۸ %	329	3 951
= سه‌رمایه‌ی پيويست	1 929	23 148
+ سوودي قهرزەكان	27	324
(ئا) سه‌رمایه‌ی ده‌ستی (پيويستی)	1 956	23 472
خەرجه نه‌گۆره‌كان		
ئېنشورانسې خانه‌نشېنې كاسبكار 15.9% (داهاټې كارې سالانه 12000 يورۇ)	159	1 908
مووچه‌ی مانگانه		
خەرجه‌كانې دېكه‌ی خەقده‌ستی مانگانه		
خەرجه‌ی چىگاي كار	545	6 537
چاكه‌وكردنه‌وې و به‌رۇژكردن	30	360
دانې كرې		
خەرجه‌كانې پيونه‌دى كردن (تەلەفون، ئېنتەرنېت و ھتد)	80	960
خەرجه‌كانې نووسىنگە	20	240
خەرجه‌ی ھات و چۇ و ئوتومبىل و پارەى رۇژانە	50	600
خەرجه‌ی بازار دۆزىنە‌وې	200	2 400
خەرجه‌ی ژمىريارى، چاوه‌ديرى دارايى، راگەياندى باج و ھتد	100	1 200
پارەى سندوقى بىكارى، ئەندامە‌تى رىخخراوى كاسبكاران و ھتد.	30	360
خەرجه‌كانې دېكه	100	1,200
(ب) كۆى گىشتى خەرجه نه‌گۆره‌كان	1 314	15 768
لانىكه‌مى پيويستى فرۇش (ئا + ب)	3 270	39 240
كرينه‌كان + كه‌لوپەل و پيويستيه‌كان (به بى باج)	915	10 980
پيويستى فرۇش	4 185	50 220
باج ۲۳ %	963	11 550
كۆى گىشتى فرۇش / پيويستى فرۇش	5 148	61 770

(ب) حسېب كړدنې به‌سوود بوون:

مەبەست لە ھەسەت كړدنې به‌سوود بوون ئەو ھەيە كە بەراوردی ئەو ھە بکریت لە چ خالیکی فرۆش بە پێی نرخە دیاری کراوەکان و خەرجه‌كان بە خالی سفر (واتە خالی کریتیك) دەگات. بە ھاوکاری ئەو ژمیریاریە دەکری ریاڵیستی (راستیبنانە) بوونی لیکدانەوێ ئابووری بەراورد بکریت. فرۆشی ئامانچ دەکری بەسەر مانگەکان، ھەوتەکان یان کاتژمێرەکان دابەش بکریت. گەر ئاستی فرۆشی بەراورد کراو ریاڵیستیانە نەبێ دەکری قازانچ و نرخى فرۆشەكە ئالوگۆرى بەسەردا بھینریت. بەو شێوەیە دەکری بە ئاسانی لیکدانەوێ ھەستیاریانەى بازىرگانی بکری و ببینریت چۆن ئالوگۆرى نرخەکان لە سەر داھات شویندانەرە.

(پ) ھەسەتیی فرۆش:

لە ھەسەتیی فرۆشدا دەکری قازانچ بەسەر لانیكەمى قازانجى فرۆشى مشتەریە جۆراوجۆرەکان دابەش بکریت. ئەمە بە لەبەرچاوترى دابەزاندنى نرخى لەوانەى و ھەروەھا خەرجه‌كانى دېكه‌ی بەرھەمھێنان، کارى مەزەندە كړدنې ئاستى گرینگی مشتەریەکان ئاسان دەکات.

بەرھەم	پاک و خاوینى (لە کاتی رۇژ)	پاک و خاوینى (ئێواران و کۆتایی ھەوتە)	شوشتنى پەنجەرەکان	کەف كړدنې رایەخ	پاکژی گەورە	کارەکانى دیکە	کۆى گىشتى باج 0 %
نرخى فرۆش	e 24	e 30	e 35	e 40	e 120	e 28	
خەرجه‌كان			e 5	e 10	e 10	e 0	
قازانچ (سوود)	e 24	e 30	e 30	e 30	e 110	e 28	
رادەى فرۆش	80	32	12	8	10	8	
کۆى گىشتى فرۆش	e 1 920	e 960	e 420	e 320	e 1 200	e 224	e 5 044
کۆى گىشتى کړین	e 0	e 0	e 60	e 80	e 100	e 0	e 240

مانگانه	سالانه	
5044 يورۇ	60528 يورۇ	رادەى مامەلە (باچ 0)
4185 يورۇ	50220 يورۇ	رادەى مامەلەى پىئويست
859 يورۇ	10308 يورۇ	جىاوازى

جىنى ۋەبىرھىنانەۋەىيە كە چاك واىە كاسىبكار
 ھەروەھا پىشۋوشى ھەبىت و ئەۋكات فرۋشى
 سالانە كەمتر دەبى (نزىك بە ۱۱ مانگ).

دارىشتى پلانى بازرگانى

ليکدانه وهى SWOT

نمونه لیکدانه وهى چوارخشتهى SWOT

خاله بههیزهکان	خاله بههیزهکان
• شارهزایی چاک • نه زمون • ناسینی پیشه • بهرهمیکی داهینه رانه • پیوندهیه ناونه ته وه بییهکان	• نه بوونی شارهزایی زمانه وانی • نه بوونی پارهی پیویست • نه بوونی نه زمونی کاسبکاری • رهوشی بنه مالیهی • فهرهنگ و چاندی نوی
دهرفتهکان	مهترسیهکان
• جیهانی بوون • پوتانسیلهی پیشکتهوتن • بهرهم یان خرمه ته نوییهکان • بازاری تازه	• ماندوویی کاسبکار • بوونی رکه بهری زور • ئالوگوری یاساکان • رهوشی سیاسی

لیکدانه وهى چوارخشتهى SWOT یان خشتهى بهراورد کردنی خاله بههیز و بههیزهکان شیوازیکی ساکاری بهراورد کردنی کاسبکاریه. لیکدانه وهى SWOT خاله بههیزهکان (Strengths)، بههیزهکان (Weaknesses)، دهرفتهکان (Opportunities) و مهترسیهکانی (Threats) بیرى بازرگانی، کاسبکار و کومپانیاکه لیکده داته وه. لیکدانه وهى دهرفتهکانی هممو کاری بازرگانی له بهرخی بگری یا خود بهشیک له کار و چالاکیهکانی کومپانیاکه.

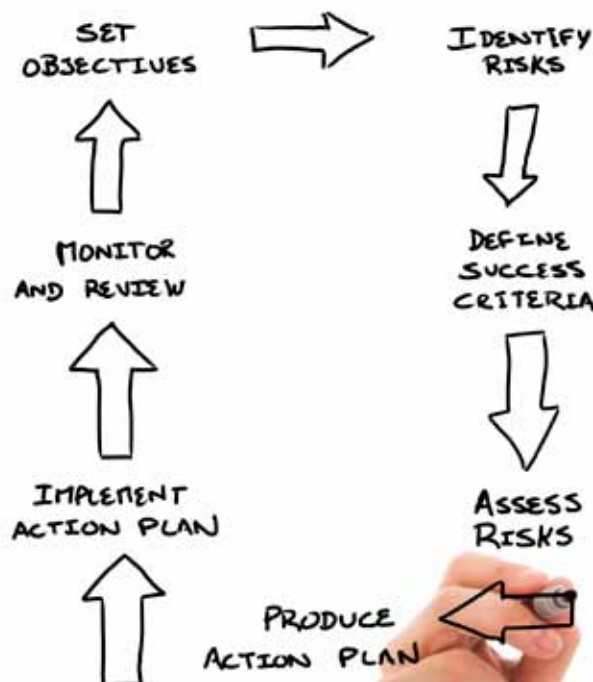
لای سهره وهى خشتهکه رهوشی نیستا و ناوخوی کومپانیاکه یه. بهشی خواره وه پیوندهی به داهاتوو و پرسه دهره وه بییهکانه وه هیه. بهشی راستی خشتهکه خاله ئهرینهکان و بهشی چهپی خشتهکه خاله نهرینهکان.

ئهو لیکدانه وهیه هاوکاری دهکات له مهر ئه وهی که چون دهکری خاله بههیزهکان گه شه پیبدرین و خاله بههیزهکان کهم بگرینه وه، چون دهکری له دهرفتهکان کهلک وهرگیری و خومان له مهترسیهکان بیاریزین.

به ریوه بهری ریسکهکان

له کومپانیادا چه ندین جور هه گهری زیانویهوتن واته ریسکه هیه. ریسکه له کاری کاسبکاریدا دهرتهانی ههروه ها ههله و دهرفته بیته. له پیئاو سه رکه و تندا کاسبکار دهبی ئامادهی بهرهور و بوونه وه له گهل ریسکهکان بیته. ریسکهکان دهبی بناسرین و ده بیته بگری له سه ره ئه وان شوین دابندریت، بۆ بهرهور و بوونه وه له گهلان ئامادهی هه بیته و دهبی بگری خو له ریسکهکان ببویریت. به واتایهکی دیکه دهبی ریسکهکان به ریوه بیردرین.

ریسکهکان له کاسبکاریدا دهرتهانی بۆ نمونه ریسکی کومپانیایا، ریسکی پیترسونیل، پهیماننامه و بهرپرسایه تییهکان، ریسکی زانیاریهکان، ریسکی بهرهمهکان، ریسکهکانی ژینگه، ریسکی دهست له کار هه لگرتن و نیوه چل هیشتن، ریسکی تاوان (کهتن) و نایاسایی بوون و ریسکی سووتان. سهروشتی به ریوه بهری چاکی ریسکهکان پیشبینی کارهکان، کار به زانیاری کردن، پلان داریژی و سیسته ماتیک بوونه. بۆ زانیاری زیاتر له پیوهندی له گهل به ریوه بردنی ریسکهکان سهردانی مالپه ری www.pk-rh.fi بکهن.

بازار دۆزینه و ره کلام

به ره مه که، خه ره کهانی به ره مه پئان و بازار دۆزینه و هه ره ها هه رزانکردنی نرخه که.

شوین و جیگه = Place: ئه و شوینیه

که ده کری به ره مه که بکدریت. زورجار دهسته وازهی که نالی بلاوکردنه و دهوتریت، که به واتای شوینی دیاری کراوه وک دووکان و هه ره ها شوینی مه جازی (نادیار) بۆ نمونه له ریگای توپی ئینته رنیه وه.

به ره و پئیشبردنی فروش = Promotion:

هه مو و ئامرازه کهانی راگه یاندن و پئوه ندیگرتن، که بتوانی له ریگای ئه وه وه کاری بازار دۆزینه وه، بۆ به ره مه که جیبه جی بکرت. ئه و ئامرازانه بریتین له ریکلام کردن، راگه یاندن له شوینی فروشی به ره مه که یا خود له ریگای توپی ئینته رنیه وه، کومپانیای فروش، PR واته پئوه ندیه گشتیه کان (relations public) و قسه ی خه لک واته ئه و قسه یه ی له ریگای مشتهریه کانه وه زار بۆ زار بلاو ده کریته وه.

به کیک له ئامرازه چاکه کان بۆ دارشتنی پلانی بازار دۆزینه وه به نمونه ی بازار دۆزینه وه ی میکسه. بازار دۆزینه وه ی میکس له چوار پ (P) پیک هاتوه که له وشه ئینگلیزیه کهانی Place, Price, Product و Promotion پیک هاتوه. واتای کوردی ئه و وشانه به کوردی بریتین له به ره مه، نرخدانان، شوین و جیگه و به ره و پئیش بردنی فروش. ئه وانه ده کری به پنی بازار دۆزینه وه ی میکسیک که به پروای کاسبکار باش بی لیکبردیه وه و به سه رنج دان به گروپی مشتهریه کهانی تیشک ده خاته سه ر به کار بردنی ئه وه بۆ کاری بازار دۆزینه وه.

به ره مه = Product: که لوپه ل یان خزمه تگوزاری و تاییه تمه ندیه کهانی، ناوی به ره مه، گه رانیه کهانی، به های تازه یی و جیاوازی ئه و له گه ل به ره مه ی رکه به ره کان.

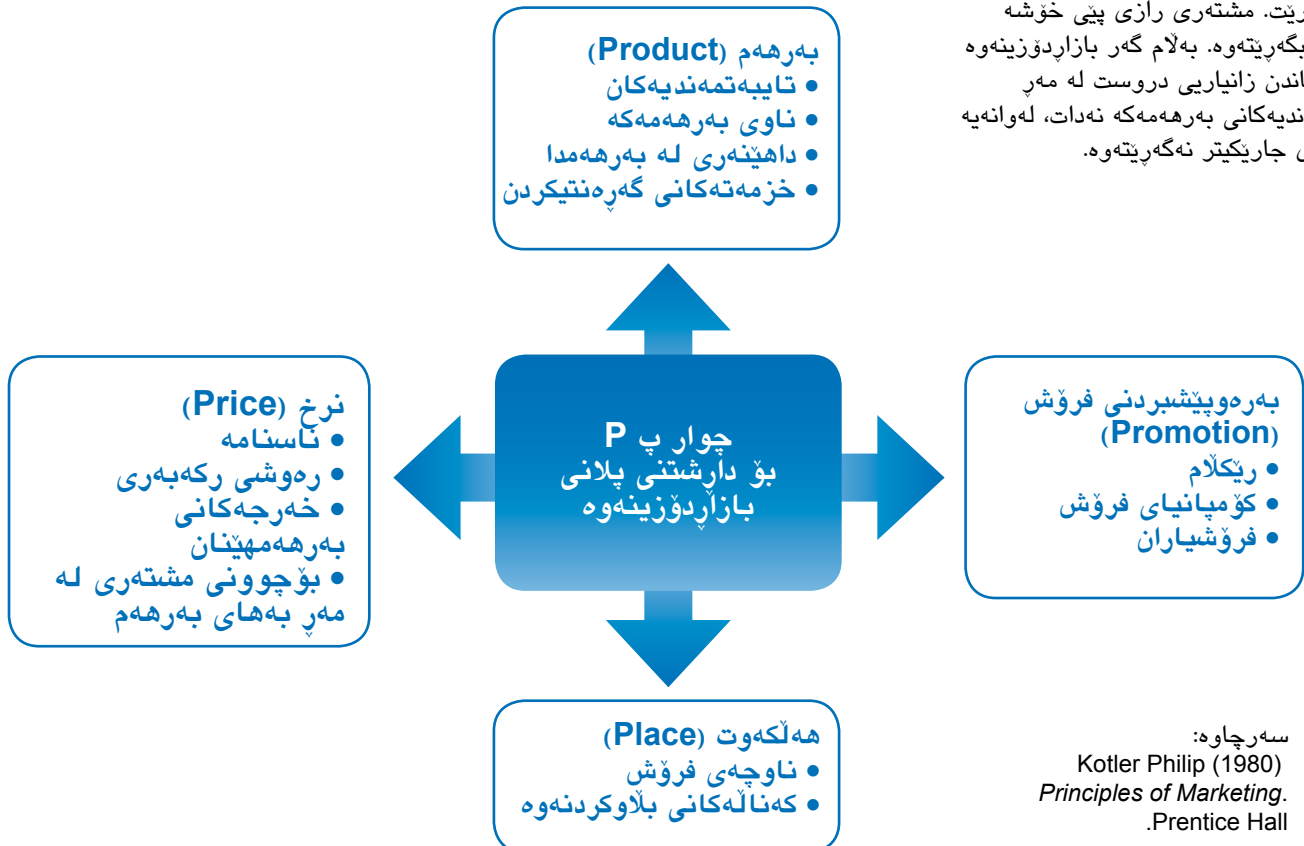
نرخ = Price: پاره یان شیوازیکی دیکه که ده بی مشتهری له به رانه بری به ره مه که دا بیدات. رهوشی بازپیه که که له سه ر دانانی نرخه که شویندانه ره، به شی به ره مه که له بازار ده که دا، بۆ چوونی مشتهری له مه ر به های

سه رکه وتن له بازاری کاسبکاری دا پئویستی به شاره زایی ژینگه ی کاسبکاری و رکه به ره کان و هه ره ها جیاوازی له گه ل رکه به ره کانه. له ریگای بازار دۆزینه وه هه ول ده درج له سه ر خه یالی موشته ری کار بکرت و خزمه ت یان به ره مه ی کومپانیایه پئشکه ش بکری – “ئیمه چاکتر له رکه به ره کهانی خومانین.” بازار دۆزینه وه به شیکی گرنگ له پلانی کاسبکاریه.

سه ره تا چاک وایه جیاوازی نیوان بازار دۆزینه وه و ریکلام بناسری.

به بازار دۆزینه وه کاسبکار له هه ولی کارکردن له سه ر هه لسه وکه وتی مشتهری یان به کاره ینه ردایه. ئامانجی بازار دۆزینه وه پئکه یان، راگرتن و گه شه کردنی راده و پئوه ندی مشتهریه. راگرتنی مشتهری زور گرنگه چونکه زورجار به دهسته پئانی مشتهری نوئ له راگرتنی مشتهری کون زور گرانت ده که ویت. مشتهریه ئه مه گناسه کهانی سه ره کی یان گرنگ زورترین به شی فروشه که پیک دینن.

به **ریکلام** هه ول ده درج له سه ر بریاری کرینی مشتهری کاربکرت و به ره مه که به مشتهری بناسپندریت. مشتهری رازی پپی خۆشه دیسان بگه رپته وه. به لام گه ر بازار دۆزینه وه و راگه یاندن زانیاری دروست له مه ر تاییه تمه ندیه کهانی به ره مه که نه دات، له وانه یه مشتهری جاریکتر نه گه رپته وه.

سه رچاوه:
Kotler Philip (1980)
Principles of Marketing.
Prentice Hall

يەككە لە كانالە زۆر
گرینگەكانى بازاردۆزىنەو
قسەى خەلك واتە وتەى ناو
خەلكە.

هاوكارى پلان دەتوانى چاوهدىرى بەسەر
جىبەجى بوونى ئامانجەكان بەكى و كارى
بازاردۆزىنەو لە داهاتودا گەشەى پى بەدى.
چاك وايە بە شىوہى رىكوپىك و زووزو
چاوهدىرى بەسەر ھەم بازاردۆزىنەو
مىكس و ھەم گروپى مشتەريەكان بەكى. بۇ
نموونە دەتوانى بىر لە پرسىارەكانى خوارەو
بەكى: داخا لە رىگای ئەو كاروچالاكانەى
كە جىبەجى كراون بە ئامانجە دىارى
كراوەكان گەشتووت؟ يا خود دەبى شىوازى
بازاردۆزىنەو و فروشى خۆت ئالوگورى
بەسەردا بىنى و بىانگورى؟ داخا گرنگترين
مشتەرى شىوہى كرىنى خۆى گورىوہ
(پىوئىستەكانى گوراون)؟ ئىستا چ كەسانىك
مشتەرى تون و لە داهاتودا دەتەوئ كى
مشتەرى تۆ بى؟ و ركەبەرەكان چى دەكەن؟

لەو سەردەمەدا بەرھەم و كۆمپانىياكان
لە رىگای ئىنتەرنىتەو دەدۆزىنەو.
بۇ دۆزانەو لە ئىنتەرنىت دەكرئ لە
خزمەتەكانى راگەياندى مالىەرە سەرچاوەكان،
مالپەرى خۆيان دووكانى ئەلىكترونى كەلك
وەرگىرى. گەر مالپەرى خۆت ساز دەكەى
دەبى بەرۆژكردن و بەرپوەبردنى لەبەرچا
بگرى. دووكانى ئەلىكترونى ھەروەك
شىوازەكانى دىكەى ئىنتەرنىت رىگایەكى
چاكن بۇ دۆزىنەوہى زانىارى و سازكردى
تۆمارگای مشتەريەكان. دەبى ھەمىشە بە
مشتەرى بلىى كە زانىارىەكانىان بۆجى
بەكار دەبى و ئەوان چۆن دەتوانن رىگای
بەكارهيتانى زانىارىەكانىان بگرن گەر بە
شىوہى دلخوازى ئەوان نەبى.

نیشانەى بازارگانی

نیشانەى بازارگانی، نیشانەى پىئاسەيەكە كە
بەرھەم و خزمەتەكانى كۆمپانىياكە لە بەرھەم
و خزمەتى كۆمپانىياكانى دىكە جيا دەكاتەو.

میدیا جۆراوجۆرەكان دەتوانن بریتى بن
لە:

- رۆژنامەكان، رۆژنامە ناوچەى و
بەلاشەكانى رىكلام كردن و ھەروەها
گۆڤارى تايبەت بۇ مشتەريەكان
- ئىنتەرنىت
- تەلەفیزیون
- رىكلامى دەرەوہى (دیوار و سەر
ماشینەكان)
- رادیو
- فیلمەكان (بریتى لە رىكلامى شاراوہ)

يەككە لە شىوازە گشتیەكانى بازاردۆزىنەو
ماركىتىنگى راستەوخۆیە. بۇ نموونە
كاسپكارى پىزا دەتوانى بۇ خۆى لە
كۆلانەكانى نزیك بە دووكانەكەى
رىكلامەكانى بلاو بکاتەو. ھەموو
پىوہەندىە راستەوخۆیەكان بە مشتەرى
لە رىگای فیزیكى يان ئەلىكترونى وەك
دابەشكردى بلاڤوك، كارتى فیزیوت و
ھتد بازاردۆزىنەوہى راستەخۆن. لە
بازاردۆزىنەوہى راستەخۆدا دەبى
ئىزىنداربون لەبەرچا و بگرى، واتە داخا
بۇ ناردنى رىكلام لە رىگای بۇ نموونە
ئىنتەرنىتەو پىوئىست بە ئىزنى مشتەرى يا
خود لە پىوہندى لە گەل منالاندا ئىزنى دایك
و باوكان دەكات يا نە.

يەككە لە كانالە زۆر گرینگەكانى
بازاردۆزىنەو قسەى خەلك واتە وتەى ناو
خەلكە. مشتەريەكان ھەمىشە لە پىوہندى
لە گەل باش و خراپەكانى بەرھەمەكە
پىكەوہ قسە دەكەن و قسەكەش لە رىگای
بۇ نموونە فەیسبوك بلاو دەبیتەو. لە
بازاردۆزىنەوہدا زۆر گرنگە سەرنج بەدیتە
ئەو خالە كە چۆن لە كاتى خزمەتگوزارىدا
لە گەل مشتەر چۆن ھەلسوكەوت دەكەیت.
داخا دەتوانى بۇ نموونە لە كاتى فروشى
بەرھەمەكە بەھای زیادى پىشكەشى
مشتەرى بەكى تا لەو رىگایەوہ وئەيەكى
ئەرنى لە خزمەتەكە بىمىتەوہ (بۇ نموونە
رووكەشى دەستەبەندى كراو، ھەرزان
كردن، بردنەوہى بۇ مالى مشتەرى، شتىكى
دىكەى زیادى لە سەر نرخەكە). يا خود
چۆن رەخنە و گازندەكانى مشتەريەكان
وہلام دەدریتەوہ.

پلانى بازاردۆزىنەوہى كۆمپانىياكە لە
كارى يەكسان كردن و روون كردنەوہى
بازاردۆزىنەوہدا ھاوكارى دەكات. بە

دابەشكردى گروپە مشتەريەكان (دەستەبەندى كردن) و ھەلبژاردنى مشتەرى ئامانج

زۆر چاكە لە مەرئەو گروپەى كە ئامانج
ئەوہى بەرھەمەكە پىيان بفرۆشرى لىكۆلینەوہ
بكریت. ھەرچەند بوونى مشتەرى زۆر
سەرنج راکیشە بەلام چاكتر وايە تىشك
بخرىتە سەر گرینگترين گروپى مشتەريەكان،
ئەوانەى كە بە زەحمەتى كەمترەوہ زۆرترين
قازانج بۇ كۆمپانىياكە دىنن. بازاردۆزىنەوہ
بۇ دەستەبەكى تايبەتى لە مشتەريەكان
رادەى مشتەريەكان كەم دەكاتەو بەلام
بازاردۆزىنەوہى وا شوىندانەرتەر دەبیت.
بنەماكانى سنووردانان بۇ دەستەبەندى
مشتەريەكان دەتوانن بۇ نموونە ئەمانە
بن: تەمەن، شوىنى ژيان، توانای كرىن واتە
مشتەرى چەند پارەى ھەيە بۇ كرىن. بۇ
نموونە بازاردۆزىنەوہ و رىكلامى كەلوپەلى
يارى منالان چاك وايە بەرەو ناوچە يان
كۆلانىك بىت كە لەوئى زۆر بنەمالەى منالدار
دەژىن يا خود لە رىگای گۆڤارى منالانەوہ كە
زۆر لە دايكوباوكە نوئىيەكان دەخوئینەوہ.

چاك وايە بازارەكە دەستەبەندى بكرئ گەر،

- لە بازاردا بە رادەى پىوئىست مشتەرى
پۆتانسىل ھەبیت
- گروپە مشتەريەكان تايبەتەندى و
پىوئىستى ھاوبەشيان ھەيە
- گروپە مشتەريەكان لە يەكتر جيا
دەكرینەوہ
- بازار دۆزىنەوہ لەو رىگایەوہ بە دەستەى
بازارى جى سەرنج ئاسانتر و كارىگەرتەر
دەكات

ھەلبژاردنى میدیای رىكلام

واباشە ئامرازى میدیای خۆت بە شىوہيەك
ھەلبژىرى كە لەرىگای ئەوہو بە ئاسانترين
و ھەرزانترين شىوہ پەيامى خۆت واتە
رىكلامى خۆت بە مشتەريەكانت بگەيەنیت.
بە سەرنجدان بە تايبەتەندىەكانى میدیا
جۆراوجۆرەكان نرخى ئەوانە بەراورد بەكە.

بۇ كۆمپانىياكە ۋا چاكە نىشانەنى بازارگانى خۇى لە رىگای تۆمار كۆردن لە فەرمانگەى تۆمار و پاتىنت دا، بپارىزىت. لە كاتى تۆمار كۆردندا تەنیا خاوەنى نىشانەكە مافى تەواوى بەكارهينانى نىشانەكەى ھەيە ۋەك سەمبۆلى پىناسەى بەرھەم و خزمەتگوزارىەكان. نىشانەى بازارگانى دەتوانى بۇ نموونە وشە يان ۋىنە يا خود لىكدانەۋەى ھەردووكيان بىت. ئەۋە دەتوانى ھەروھەا دروشم بىت، لىكدانەۋەى پىتەكان يان خود تەنانتە دەنگىكى تايىبەتى يان نىشانەىەكى دىكە، كە بىرى بەشيوەى گرافىك نىشان بەرىت. نىشانە بازارگانىەكانى پەسەند كراۋ لە فىنلاندا تەنیا ئەۋ بەرھەمە لە فىنلاندا

دەپارىزىت. گەر بازارگان بىبھوئ نىشانى خۇى لە دەرەۋەش بپارىزى، دەبى بە جيا داۋاى پاراستنى بكات.

ناسنامەى تۆرى ئىنتەرنىت ۋاتە دوامىن

نىشانەى تۆرى ئىنتەرنىت ناۋنىشانى WWW، كە لە شوئىنى ناۋنىشانى ئىنتەرنىت دەنوسىرىت. پىتۋىست ناكە نىشانەى ئىنتەرنىت ۋەك ناۋى كۆمپانىياكە بىت، بەلكو دەتوانى بەشېك لە ناۋەكە يا خود كۆرتكراۋەى ناۋى كۆمپانىياكە بىت كە كورت و زوۋ لە بەر بىرىت. ناۋنىشانى ئىنتەرنىت نابى لەسەر بىنەماى

ناۋى پارىزراۋ، نىشان و ناۋى تاكەكەسى دىكەۋە بىت، ھەروھەا ناتوانى لە خۇيدا وشە يان دەستەۋازىەك بەكار ببات كە خەلكى دىكە برىندار بكات يان خود ياساشكىنى و ھاندەرى خەلك بۇ توندوتىژى بىت. دەكرى نىشانەى ئىنتەرنىت راستەۋخو لە پىشكەشكەرى خزمەتەكان يا خود لە ۋىب ھۆتەلەكان داۋا بىرى، ئەۋكات بە جارىك ھەموو پىۋىستىەكان پىشكەش دەكرىن. نىشانەى ۋلاتى فىنلاندا FI. لە لاين فەرمانگەى راگەياندەنەۋە (www.ficora.fi) پەسەند دەكرىت.

دىارى كۆردنى نرخ

بەرلە دىارى كۆردنى نرخەكان بىر لەۋە بىكەۋە داخا خزمەتېك كە پىشكەشى دەكەى چاكتر يان خود لەبارى چۆنىەتەۋە بەررتەر لە رىكەبەرانى خۆتە يان نا. داخا ھەرزانتەر يان گرانتەر لە رىكەبەركانت دەفرۆشى؟ چ بەھايەكى زىادى ھەيە كە مشتەرىيەكان ئامادەى كړىنى ئەۋە داخا ئەۋان پارەى ھىماى بەرھەمەكە، چۆنىەتى بەرھەم، خزمەتگوزارىى باش، گەرەنتى يان ھەلكەۋتى شوئىنى بازارگانىەكە دەدەن؟

بە وردى لە سەر رادەى نرخى بەرھەمەكە بىر بىكەۋە و بەپىنى ئەۋە ھىماى بەرھەمەى كۆمپانىياكە ساز بىكە. بەرھەمەى بەچۆنىەتى باش پىۋىستى بە چوارچىۋەى كارى بە ستانداردى بەرزەۋە ھەيە. كە خزمەتېك، بەرھەمىك يان مامەلەيەك بە نرخىكى دىارى كراۋ دەكەى، دەبى لەبىرت بىت كە زۆر ھەستەمە كە بتوانى لە داھاتوۋدا ئەۋ نرخە بەرز بىكەيتەۋە. لەبىرت نەچى كە زۆر لە مشتەرىيەكان خوازىارى "مامەلە لەسەر نرخى" بەرھەمەكانن.

خزمەتگوزارىى پىسپۇرەنە دەتوانى لەسەر بىنەماى كات بىت. نرخى كاتژمىرى ھەموو نرخەكە بۇ مشتەرى روۋن ناكاتەۋە. چۆنكە مشتەرى نازانى چەند كاتژمىر بۇ كارەكە پىۋىستە. لەۋ پىۋەندىدە لە نموونەى نرخەكان

لەبەرچاۋ بىرى. بە قازانچىكى كەم دەبى زۆرتر كەلوپەل بفرۆشى. بە قازانچىكى كەم دەبى بەرھەمەى زىاتر بفرۆشى.

بۇ نموونە: بەرھەمىك دەفرۆشى كە نرخەكەى 28 يورۋىە. رىكەبەركەت ھەمان بەرھەم بە 55 يورۋى (بە باجەۋە) دەفرۆشى. گەر بەرھەمەكەت لە سەدا 20 ھەرزانتەر لە رىكەبەركەت بى، جياۋازى ئىۋان نرخى خۆت و رىكەبەركەت بىبىنە كاتىك قازانچىكى 20% بە نرخەكانت زىاد دەكەى.

ھەمىشە نرخەكان لە بەرچاۋى مشتەرى دابنى. نرخى باش ھەم نرخى بەرھەمەكە و ھەم ناۋەروكى بەرھەمەكە بە مشتەرى رادەگەيەنىت. كرىار خوازىارى زانىنى نرخىكە كە باجەكەش پىۋە زىاد كرايىت. مشتەرى كۆمپانىيا بۇى نرخى بەبى باج گرنگە. چۆنكە باجى دەكرى لە باجى فروش كەم بىرىتەۋە.

كەلك ۋەرگەرە بۇ نىشاندانى ناۋەروك و نرخى كارەكە بەپىنى كاتىك كە كارەكە جىبەجى دەكرىت.

لە دىارى كۆردنى نرخدا دەكرى لە رىكارەكانى دىكەى ۋەك ھەرزانى ناسىاۋوبوۋن، نرخى پەيمانى، ھەرزانى كەسانىك كە بەخىزايى داۋاى بەرھەم دەكەن، ھەرزانكۆردنى كاتەدىارەكان (بۇ نموونە كاتىك كە بازارەكە كزە). بەۋ شىۋانە دەتوانى نرخى دەسپىكى خۆت بەۋ شىۋەيەى كە پىت خۆشە دىارى بىكەى. نموونەى ئەۋ جۆرە نرخدانانە نرخى خواردىنى نىۋەروى رىستورانەكان و نرخى خىراى سەفەرى نووسىنگەكانى گەشتوگوزارە. ھەروھەا مشتەرى ۋا ھەن كە بە بى چەقەكۆردن پارەى نرخى دىارى كراۋ دەدەن.

نرخدانان يەكىك لە كۆردەۋەكانى رىكەبەرىە بەلام تەنیا كۆردەۋە نىە. زۆرجار تەنیا بىر لە رىكەبەرى نرخەكان دەكرى ۋاتە ھەرزانتەر لە رىكەبەر دەفرۆشىرىت. بىر لەۋە بىكەۋە كە چ نرخىك بۇ بەرھەمەكەت گونجاۋە. دەبى بەشېك لە پارەى فروشى بەرھەمەكە بۇ كۆمپانىياكەت بىمىنىتەۋە. گەر بە نرخى گران دەفرۆشى (ۋاتە بە قازانچەۋە) ۋا باشە كە لانىكەمى قازانچەكە

مثال نرخى رىكەبەر 20% ھەرزانتەر لە رىكەبەر

مثال	نرخى رىكەبەر	20% ھەرزانتەر لە رىكەبەر
نرخى فروش	55,00 e	44,00 e
- كەم كۆردەۋەى باج 23% alv	- 10,28 e	- 8,23 e
نرخى بى باج	44,72 e	35,77 e
نرخى كړىنى بەرھەم (باج ۰)	28,00 e	28,00 e
قازانچى «ناپەتى»	16,72 e	7,77 e

نمونەى ھەسېب كىردى نىرخی فرۆش:	
150 يورۇ	ھەموو خەرچەكانى بەرھەمكە
52,50 يورۇ	+ قازانچىك كە لەبەرچاۋ گىراۋە (35%)
202,50 يورۇ	= نىرخی بەرھەم بەبى باج
46,58 يورۇ	+ باجى بەرھەم 23%
249,08 يورۇ	= نىرخی بەرھەم بە باجەۋە

پەراۋىزى فرۆش

بەجۋانى نىرخ دانە لە سەر بەرھەمەكان. بزانە چەند لە ھەركام لە خەزمەتەكان و بەرھەمەكان قازانچت بۇ دەمىنەتەۋە؟ داخوا قازانچ بە لەبەرچاۋگىرتنى رادەى فرۆش باشە؟ دەرچۋە نەگۈرەكان و كاتى بەكارھىنراۋ لەبەرچاۋ بگرە. دەتۋانى لە رىگاي ھەسېبى بەسوودبۋون لانىكەمى سىنورى نىرخەكانى خۇت بدۈزىەۋە.

نمونەى ئەۋەى كە لە چ ماۋەيەكدا كۆمپانىا دەتۋانى لە فرۆشى بەرھەمى خۇى پارە بەدەست بېنى:

كە مۈشتەرى داۋاي بەرھەم دەكا گىرىدراۋ بە كۆمپانىا كە ۱ تا ۵ رۆژ دەخايەنى تا بەرھەمەكە بۇ مۈشتەرى دەنېردىت. بەگىشتى ھەسېبى بەرھەمەكە ۱ تا ۵ رۆژ داۋاي ناردنى بەرھەمەكە دەنېردىت. كاتى پارەدان لە نىۋان ۷ تا ۲۱ رۆژ دەگۈردىت. گەر مۈشتەرى پارەى بەرھەمەكان لە رۆژى دىارى كراۋدا بدات، ئەۋا دوو رۆژىش دەخايەنى تا پارە دىتە ھەسېب. بە وتەيەكى دىكە لە باشتىن رەۋشدا لانىكەم دوو ھەۋتە دەخايەنى كە پارە بىتە ھەسېبى كاسېكار.

سەرمايەگوزاری کۆمپانیای تازهکار

سەرمايەگوزاریهکەى دهکات. مەرجهکانى
سەرمايەگوزار به وردى له پهمانامه
شهریکه به شیدا دیاری دهکرین.

پشتیوانی کۆمپانیا

فهرمانگهى کاروبازگانی و ژینگه - ELY-

keskus دهتوانی به پتی شوینی چالاکی

کۆمپانیا و ههلهکوتی جوگرافیاى ئهوه یارمهتی
پروژه و پلانهکانی کۆمپانیاکان بکات. پشتیوانی
کۆمپانیا یان یارمهتی به کۆمپانیاکان زۆتر
ههلهزاردهیهکی جیگای بیرکردنهوهیه و مەرجه
قبول کردنی ئهوه یارمهتی ئهوهیه که کاری
کۆمپانیاکه به قازانج و بهسوود بێت. پشتیوانی
یان یارمهتی پتیوێست ناکات دووباره بدریتهوه.
به ره له وهبهرههتانی دهبی داوای یارمهتی بکری.
یارمهتی قبول کراوهکان بۆ پروژهکان زۆتر
داوای ئهنجامی کارهکه دهدرین.

(www.ely-keskus.fi)

بۆ پروژه باززگانیهکانی دههتهرانه دهکری له
دهزگای دههتهری و سندوقی پاره بۆ دههتانی
له فینلاند (TEKES) یارمهتی وهگریدری.

(www.keksintosaatio.fi,
www.tekes.fi)

گهر مهبهستی کۆمپانیاکه بهرهو ولاتانی جیهانی
سپهههه، له ریگای بهرنامهی هاوپهیمانی
فینلاندیهوه (Finnpartnership) دهکری
یارمهتی وهگریری.

(www.finnpartnership.fi)

که پلانی باززگانی دادهریژی نابی لهبیر بکری
که پلان نابی گریدراو به پاره یارمهتیهکانهوه
بیت. کاری باززگانی بهبی یارمهتیهکانیش دهبی
بهسوود بیت.

له ریگای بانکهکان و بهتایبهت
کۆمپانیا سەرمايەگوزاریهکان
وهک فینفیرا Finnvera قهرز
بهدهست دیت.

داوای گارانتیهکی ههمنانه وهک قهبالهنامهی
خانوو یان ملک ومال دهکهن. له سهر خزمهته
جۆراوجۆرهکانی قهرز له بانکه جۆراوجۆرهکان
پرسیار بکه.

ههروهها وهبهرههتانی دهروهی بۆ نمونه
پارهی دۆست و ئاشناکان و ئهنجامانی بنهماله
دهکری وهک سهرمايهی قهرزی ههسپ بکری
که دهبی به سوودهکویهوه بدریتهوه. چاکتر
وايه ههموو قهرزهکان به سوودهکانیهوه و
شیهوی دووباره دانهوهکریان به نووسراوه
جینهجی بکری.

کاسبکار وا باشه بزانی که قهرزه
کورتخایهنهکان و ههروهها درێژکردنی کاتی
دانهوی قهرزهکان (قهرزی کرینی کهلوپهل)،
ریگا چاره یلزینگ و ههروهها ژماره ههسپ
بروادی (کریدی) بانکی و کارت بپروادی
بانکی له بهردهستن. لیزینگ بهکری گرتنیکی
درێژخایهنه، که لهودا ئهوه بابهتهی که پاره
پێدهدریت گهرهنتی سهرهکیه. لهو نمونهی
سهرهوه ئامژه پیکرا کاسبکار دهبی سهرنج
بداته سوودی سالانه که دهتوانی زۆر بهزتر
له سوودی سالانهی بانکه ئاساییهکان بیت و
بهو شیهویه قهرزهکه زۆر گرانتر دهکویت.

سەرمايەگوزارهکان

سەرمايەگوزارهکان چ وهک تاکهکەس چ وهک
کۆمپانیای سەرمايەگوزاری له بهرانبهر شهریکه
بهشی له کۆمپانیادا دهکات (به گشتی شهریکه
بهشیکی خوارهوی 50% ی کۆمپانیاکه).
سەرمايەگوزار له کاتی دهسمايهگوزاریدا
ریسکیکی زۆر گهره ئهنجام دهداد بۆیه
ئهو چاوهروانی قازانج و بهرههمی زۆر بۆ

ههمیشه بۆ دهسپیکی کاسبکاری پتیوێست
به پاره ههیه. ئهوهکه چهنده پاره دهبی
ههبی بۆ دهسپیکی کار گریدراو به بیرو
باززگانی و بهپتی پیشهکان دهگوردرین. گهر
کۆمپانیای دامهزراو له سهر بنهمای شارهبازی
کاسبکارهوه دامهزراییت بۆ پیشهکەش کردنی
شارهبازی و پسپوری کاسبکار وهک کاری
وهگرپانی دهق و وهگرپانی زارهکی پارهیهکی
کهتر بۆ دهسپیک پتیوێست له بهرانبهر
کۆمپانیگهلیک که کاری بهرههههتانیان یان
ریستوران بیت. دهسمايهدانانی دهسپیکردن
دهبیته هوی دهسپیکی کار و چالاکی کۆمپانیا.
که کاری کۆمپانیاکه به قازانج بوو دهکری
وهبهرههتانهکانی داهاوو له ریگای داهاوی
کۆمپانیاکهوه بهدی بهیندریت.

له ریگای ههسپنی پتیوێستی سهرمايهوه،
پتیوێستی پاره دهسپیکی و سهرچاوهکانی
سهرمايه لهبهرچاو دهگریت. له خوارهوه
سهرچاوهکانی سهرمايه دهخزیت بهر باس.

دهسمايهی خویی

کاسبکار دهتوانی پاره خوی یان داراییهکی
دیکی خوی وهک دهسمايهی دهسپیکی
کۆمپانیاکه بهکار بهیئت. به پاره
باشهکهوتکراوی کاسبکار، کهلوپهلی کاری و
ئامیرهکانی دهوتری دهسمايهی خویی. بهگشتی
ئهوانهی که قهرز دهدهن وهک بانکهکان
لانیکهم داوای 20% دهسمايهی خویی دهکهن
بههرلهوهی که قهرز بۆ کۆمپانیاکه قبول بکهن.

دهسمايهی خویی دهکری له ریگای وهبهرههتانی
دۆستان، ئهنجامانی بنهماله و ناسیاوهکانیشهوه
بهدهست بهیئریت. ئهوان بهوشیهیه دهتوانن
بینه شهریکه بهشی کۆمپانیاکه.

قهرز

بهگشتی کاسبکار جگه له دهسمايهی خویی
پتیوێستی به دهسمايهی دهروهی واته قهرز
ههیه. له ریگای بانکهکان و بهتایبهت کۆمپانیا
سەرمايەگوزاریهکان وهک فینفیرا Finnvera
قهرز بهدهست دیت. قهرزیک که گیراوه
سوودی دهدریتهوه که دهتوانی بۆ نمونه
گریدراو به ئیندیکی ئیوربۆر Euribor
بیت. جیا لهوه ئهوه کهسهی که دهسمايهگوزاری
دهکا دهبی بۆخوشی قازانجیک ببینی واته
سوودی مارژینال و ههقهدهستی قهرزدانهکه.
ههرکام له سهرچاوهکانی قهرزدان شیهوی
جیاوازیان ههیه له دانهوهی قهرزهکاندا.
زۆر جار بانکهکان له بهرانبهر قهرزهکانیان

يارمه تي دهسپيكردن

يارمه تي دهسپيكردن بازارگاني پاره يه كه دهكرئ بهو كه سانه ي كه تازه دهست به كاري بازارگاني دكهن بدرئيت. يارمه تي دهسپيكردن ياريدهرى كاسبكار ددهات بۆ داهاتي بژيوى ئه و له كاتي دهسپيكردن كاري بازارگانيه كه يدا تا كۆمپانيه كى به ره و پيش درؤت و خوى دهكرئ.

ئه و كه سه ي كه بير له دامه زراندى كۆمپانيه كه دهكات، وا چاكه زوو بهر له دامه زراندى كۆمپانيه كه پيوهندى به فهرمانگه ي كارو بازارگاني ناوچه ي ژيانى خوى بكات (www.mol.fi) و بزاني هه لى وهرگرئيت يارمه تي دهسپيكردن دهبيت يان نا. نابى بهر له برپارى فهرمانگه ي كاروبازارگاني دهست به كاسبكارى بهكى.

پاره ي دهسپيكردن داهاتيكه كه باجى لئده درئيت. هاوكات دهكرئ پاره ي دهسپيكردن بۆ چه ندين كاسبكارى كه پيكه وه كار دهكهن قبول بكرئيت.

مه رجه كانى قبول كردنى يارمه تي

يارمه تي دهسپيكردن بۆ بازارگان كاتيك قبول دهكرئ كه كاسبكار هه گهرى ئه وه ي هه بى كاسبكارى كه ي به شيوه يه كى به قازانج به ره و پيش بهرئيت و ئه و ئه زمون و پهره رده ي كاسبكارى هه بيت. يارمه تيه كه ده بى به شى بژيوى كاسبكار بكات. كاسبكار ده بى ته واوكات بۆ كۆمپانيه ي خوى كار بكات.

هاوپچى داواى يارمه تي دهسپيكردن ده بى له گه ل پلانى بازارگاني و هه سئيتى به قازانج بوونى كۆمپانيه كه بنئردريت. بۆ نووسينى ئه و پلانه ده توانى يارمه تي له راوئژكارى شاره ز له بوارى كاسبكارى وهرگرئيت. ههروه ها پيوست به كارتى باج هه يه واته روونكرده وه ي فهرمى ئه وه ي كه داخوا داواكار قهرزى باجى له سه ره يان نا. به لگه كه دهكرئ بۆ نمونه له ماله پرى ده زگاي به ريوه به رى باج (www.vero.fi/verovelkatodistus) داوا بكرئ يا خود له نووسينگى ده زگاي به ريوه به رى باج به دهست به ئنرئيت.

يارمه تي دهسپيكردن لانى زؤر بۆ ماوه ي 18 مانگ قبول دهكرئ. به گشتى يارمه تي دهسپيكردن ته نيا بۆ 6 مانگ ده درئيت. دواى ئه وه به پئى بابته يارمه تي دهسپيكردن بۆ ئه و كه سانه ي كه هه ست دهكرئ پيوستيان به يارمه تي بژيوى هه يه بۆ به ره و پيش بردنى كاسبكارى كه ي قبول دهكرئيت.

(5) هاوكات دواكار پاره ي نه بوونى تواناى كار يان پاره ي بيكارى وهرنه گرئيت (به تاييه ت له ريگاي ياساى فینلاندى قازانجى بيكارى)

(6) كاري كاسبكارى بهر له برپارى دانى يارمه تي دهسپيكردن دهستى پئنه كرديت

(7) به بى يارمه تي دهسپيكردن، كاري بازارگاني نه توانى دهست پى بكات

(8) يارمه تيه كه رهوشى ركه به رى له گه ل ئه و كه سانه ي كه به ره مى هاوشيوه پيشكه ش دهكهن تيك نه دات.

له سالى 2011 دا راده ي يارمه تي دهسپيكردن به رده ست بۆ كاسبكار له نيوان 550 تا 880 يورؤ له مانگدايه (له و راده يه ده بى باجيش بدرئيت). يارمه تي دهسپيكردن مانگى جارئك ده درئ و بۆ ئه م مه به سته ش ده بى فورمى تاييه ت پر بكرئته وه و بۆ نووسينگه ي كاروبازارگاني بنئردريت.

مه رجه كانى قبول كردنى يارمه تي دهسپيكردن برئيتن له:

(1) داواكار خاوه نى ئه زمونى كاري بازارگاني بيت و پهره رده ي پيوست بۆ كاسبكارى هه بى كه دهكرئ له كاتي دانى يارمه تي كاسبكارى كه ش به دهست به ئنرئيت

(2) به پئى سروشتى جوړى كاسبكارى و جوړى داواكارى كه؛ داواكار مه رجه كانى پيوستى (شاره زايى ته واوى) بۆ كاسبكارى كه كه پلانى بۆ دهريژئ هه بيت

(3) كۆمپانيه كه مه رجه كانى پيشكه وتن و به قازانج بوونى هه بيت

(4) داواكار يارمه تي دهوله تى بۆ هه قده ستى مانگانه ي خوى وهرنه گرئيت

پیشہ گاہک کے پیوستیان بہ مؤلہت وەرگرتن ههیه

کەسانە بریتین لە پزیشکەکان، پەرەستار یان سستەرەکان، پزیشکی ددان، نۆژدار یان دەرمان سازەکان، مامانەکان، نۆژداری قسەکردن و دەروونناس.

مۆلەتەکانی پێوەندیدار بە ھاوردنێ کەلوپەل بۆ فینلانډ لە لایەن فەرمانگەیی گومریکەوہ www.tulli.fi دەر دەکرێت.

فەرمانگەیی چاوەدێری بەسەر کەلوپەلی خواردن ئیڤیرا (Evira) www.evira.fi چاوەدێری بەسەر ھێمنایەتی و چۆنیەتی کەلوپەلی ژیان دەکات. بەرلەوہی کە رێستۆران یان دووکانی کەلوپەلی خواردنەمەنی فرۆشتن دەست بە کار بکات، دەبێ شویێ چێشتخانە کە یان دووکانە کە لە لایەن چاوەدێرانی کەلوپەلی خواردنێ شارەوانیەکان مۆلەتی پێدراوێت. بە پێی یاسای پاراستنی تەندروستی دەبێ سەرتاشخانە و خەمڵینگەکان، شوێنی ماساژدان و خزمەتە جوانکاریەکان مۆلەت وەرگرن. کاربەدەستی کاروباری تەندروستی شارەوانی مۆلەتەکان دەر دەکات.

بۆ دانانی مۆسیقا (رادییۆ، تەلەفیزیۆن، سی.دی، مۆسیقای زیندوو) لە شوێنە گشتیەکان وەک رێستۆران و ھتد دەبێ مافی بەکارھێنان بە ریکخراوی مافی بەکارھێنان بدرێت. نووسینگەیی ئاھەنگسازانی Teosto www.teosto.fi پارەیی مۆسیقا و گۆرانیەکان بۆ ئاھەنگریژان کۆ دەکاتەوہ و کۆمەلەی مافی بەرھەمەکانی گۆرانیبێژەکان و شانۆگەرەکان Gramex www.gramex.fi پارەیی گۆرانی، پارچە مۆسیقا و بەرپۆلەبەری ئۆرکیستەر کۆ دەکاتەوہ و پێیان دەدات.

شارەوانی و باژێرەکان دەتوانن یاسا و رێسای جۆراوجۆریان بۆ نمونە لە پێوەندی لە گەڵ ریکلام و راگەیانندی دەرەوہیی یان فرۆشی دەرەوہیی ھەبێت.

سەرئەنجام: ھەموو جارێ بەر لە دەسپێکردنی کارەکەت بزانە پێویست بە مۆلەت ھەبە یان نە!

زانباڕیی لە سەر پێویستیەکانی مۆلەتی کۆمپانیەکانی خزمەتگوزاری لە مالمپری www.yrityssuomi.fi/palveluyritykset دەدۆزیتەوہ.

مۆلەتەکە بە گشتی کاتییە و گەر کاسبکار بە پێی یاسا و رێساکانی دیاری کراو ھەلسوکەوت نەکات ھەلدەوہ شیندیریتەوہ. داوای مۆلەت کردن بە گشتی بە پارەییە. لە ھەندیک بواردا پێویست بە مۆلەتی کاربەدەستە جۆراوجۆرەکان ھەبە.

بۆ نمونە، بۆ کاری چێشتخانە و رێستۆرانداری پێویست بە کارتی پاک و خاویێ، مۆلەتی فرۆشی ئەلکۆھۆل، کارتی فرۆشی ئەلکۆھۆل، راگەیاندن بە کاربەدەستانی تەندروستی، دەزگای فریاکەوتن، دەزگای چاوەدێری بەسەر خانووبەرە و پۆلیس دەکات.

بۆ ئەو کەسانە کە لە دەرەوہی فینلانډ شارەزایی و پسپۆری کاروباری خزمەتە تەندروستیەکانیان بە دەست ھێناوہ پێویستە لە فەرمانگەیی چاوەدێری بەسەر کاروباری کۆمەلەیی و تەندروستی واتە Valvira www.valvira.fi مۆلەتی مافی کارکردن وەک کاسبکار لەو بوارانەدا وەرگرن. ئەو

لە فینلانډ بازرگانی ئازادە. ئەمە بەو واتایە دیت کە دەکرێ لە فینلانډ بە شێوہی یاسایی و بەبێ مۆلەتی کاربەدەستان کاری کاسبکاری ئەنجام بدرێت. لە ھیندیک لە بوارەکان بە ھۆی پاراستنی کۆمەلەیی، ژینگە و بەکارھێنەر واتە مشتەری پێویست بە وەرگرتنی مۆلەت دەکات. بوارەکانی دیکە دەبێ بە کاربەدەستان راگەیاندریت ھەرچەند پێویست بە وەرگرتنی مۆلەت ناکات.

مۆلەتەکە لە لایەن کاربەدەستانی فەرمانگەیی و فەرمی شارەوانیەکان و ھەر وھەا وەزارەتەکان، کاربەدەستانی دەزگای پاراستنی ژینگەیی شارەوانیەکان و دەزگاکانی دیکەیی پێوەندیدار دەدرێت.

بەرلە دەستپێکی کاسبکاریە کە چاک وایە بزاندریت داخوا بۆ ئەو جۆرە کارانە پێویست بە وەرگرتنی مۆلەت یان راگەیاندن دەکات یا نا و ھەر وھەا بزانرێ چ مەرجی دیکە بۆ ئەو جۆرە کارانە پێویست. بۆ وەرگرتنی مۆلەت دەبێ داواکار لێھاتوویی پیشەیی ھەبێ، خوشناو بێ و مەرجەکانی دیکەیی یاسایی پێکاتەوہ. ھەر وھەا رەوشی ئابووری داواکار شویندانەرە لەسەر وەرگرتنی مۆلەت.

دەزگاكانى مۆلەتدان و راگەياندىنى كاروچالاكى بازىرگانى

دەزگاكانى مۆلەتدان بەكارى كاسىپكارى بۇ نموونە بىرىتىن لە:

پىشە	دەزگاى مۆلەتدان يان راگەياندىنى	مالپەر
كاروچالاكى چاۋەدىرىي بەسەر ئامىزەكانى ھاتوچۇ	دەزگاى بەرپوۋەبەرى ھاتوچۇ و ھىمنايەتى Trafi	www.trafi.fi
فرۇشى ئەلكۇھۇل لە رىستورانەكان يا خود لە دوكانەكان (بىرەى ناۋەندى، سايدىر، شەرابە كەم ئەلكۇھۇلەكان)	دەزگاى بەرپوۋەبەرى ھەرىمى	www.avi.fi
ئامادە كىردنى خوارەمەنەكانى ئەلكۇھۇلى و ھوردەيان	دەزگاى چاۋەدىرى وەزارەتى كاروبارى كۆمەلايەتى و تەندروستى Valvira	www.valvira.fi
فرۇشى چەك و تەقەمەنى	دەزگاى بەرپوۋەبەرى پۇلىس	www.intermin.fi
دەرمانگا، كارخانەى دەرمانسازى و فرۇشگاى گەرەى دەرمان	ناۋەندى گەشەكردن و ھىمنايەتى دەۋادەرمان Fi-me	www.fimea.fi
كاروبارى فرۇش و مامەلەى خانوۋبەرە	دەزگاى بەرپوۋەبەرى ناۋچەى	www.avi.fi
شۋىنى فىركردنى شۇفىرى و لىخورىنى ماشىن	دەزگاى بەرپوۋەبەرى ھاتوچۇ و ھىمنايەتى Trafi	www.trafi.fi
بەكارھىنانى مۆرى ناۋى پىشتىوانانى داراىى لە سەر بەرھەمە ئاسنىەكان	دەزگاى ھىمنايەتى فىنلانڭ Tukes	www.tukes.fi
كارى كانزا و ژىرەۋى	ۋەزارەتى كاروبازىرگانى	www.tem.fi
كارى قەرزىدان، سەرمايەدانان و ۋەبەرھىنان	دەزگاى چاۋەدىرىي بەسەر سەرمايەكان	www.finanssivalvonta.fi
گواستىنەۋەى نەخۇش	دەزگاى بەرپوۋەبەرى ھەرىمى	www.avi.fi
كارى كارەبا و ئاسانسۇرسازى	دەزگاى ھىمنايەتى فىنلانڭ Tukes	www.tukes.fi
گواستىنەۋەى كەلۋپەل، تاكسى و ماشىنى ھاتوچۇ	نوسىنىگەكانى دەزگاى كاروبازىرگانى و ژىنگە	www.ely-keskus.fi
كاروبارى تەلەفون و پىۋەندىەكان	دەزگاى راگەياندىن	www.ficora.fi
فرۇشى جگەرە	كاربەدەستانى شارەۋانى	www.kunnat.net
بەكرىدانى ھىزى كار	دەزگاى بەرپوۋەبەرى ھەرىمى، دەزگاى چاۋەدىرى بەسەر ھىمنايەتى كارەكان	www.avi.fi/tyosuojelu www.tyosuojelu.fi
بەكارھىنان، پاشەكەۋتكرىد و راگرتنى مادە كىمىۋىەكانى مەترسىدار	دەزگاى پاراستن و چاۋەدىرىي بەسەر ژىنگەى شارەۋانىەكان	www.kunnat.net
بەكارھىنان، پاشىكەۋتكرىد و راگرتنى كەمى مادە كىمىۋىەكان	دەزگاى فرىاكەۋتن	www.pelastustoimi.fi
كارى مامەلەى ئىنسورانس و دامەزىراندنى كۇمپانىيائى ئىنشورانس كىردن	دەزگاى چاۋەدىرىي بەسەر سەرمايەكان	www.finanssivalvonta.fi
كۇمپانىيائى سازماندانى سەفەرى گەشتوگوزار	دەزگاى چاۋەدىرىي بەسەر مافى بەكارھىنەران	www.kuluttajavirasto.fi
كارى زىرەۋانى و پاراستن	دەزگاى بەرپوۋەبەرى پۇلىس	www.intermin.fi
پىشكەش كىردنى خزمەتە تەندروستىەكانى تايبەت	دەزگاى بەرپوۋەبەرى ھەرىمى	www.avi.fi
فىرگە و باخچەى ساۋايانى تايبەتى	دەزگاى بەرپوۋەبەرى ھەرىمى، شارەۋانىەكان	www.kunnat.net www.avi.fi

شیۆەکانی کۆمپانی

له فیئانلاند دەرکۆی به شیۆەکانی خوارەو
چالاکى بازىرگانی ئەنجام بدريت: کاسىکاریى
تایبەت، کۆمپانیای ھاوبەش بەشى گشتى،
کۆمپانیای ھاوبەش بە بەرپرسایەتى
سنووردار، کۆمپانیای شەرىکەبەشى،
هەرەوێ، نوێنەرایەتى کۆمپانیای بىانى.
هەرەو ھا کۆمپانیا ھاوبەشەکانى ئەوروپا،
کۆمپانیای شەرىکەبەشى ئەوروپایى، کۆمەلەى
بەرژەوێندەکانى ئابوورى ئەوروپایى
(EEIG).

کارناسان و پىسپۆرانى کاروبارى بازىرگانی بۆ
ئەوێ باشتەرىن شیۆەى کۆمپانیا هەلبژێرى
راویژکاریى و ھاوکاری پىشکەش دەکەن.

هۆکارەکانى شوێندانه له سەر هەلبژاردنى شیۆەى کۆمپانیا

- رادەى دامەزرىنەرەن
- پىویستى بە سەرمایە و دەستکەوتنى
- بەرپرسایەتى و بىاردان
- گونجاندنى کاروبار
- بەردەوامى هەلمەتەکانى کار
- بۆچوونى و بەرهینەرەکان
- دابەشکردنى قازانج و زیانەکان
- باجدان

کۆمپانیای تایبەت (کۆمپانیای خۆ)

هەرکەسێک کە دانیشتووى ناوچەى ئابوورى
ئەوروپا (EEA) بێت دەتوانى کۆمپانیای
تایبەت له فیئانلاند دامەزرىنێت. دانیشتووانى
دەرەوێ سنوورى ناوچەى ئابوورى ئەوروپا
بۆ دامەزrandنى کۆمپانیا پىویستیان بە مۆلەتى
دەزگای بەرپۆهەرى تۆمار و پاتىنت
(www.prh.fi) هەیه.

کۆمپانیای تایبەت بە واتایە دى کە کاسىکار
بۆخۆى تەنیا یان لە گەل ھاوسەرەکەى
بەرپۆهەرى دەبات. هەرچەند ھاوسەرەکان
پێکەو کۆمپانیاکە دابەزىن، کۆمپانیاکە تەنیا
بەناوى یەک کەس تۆمار دەکرىت.

کاسىکار بۆخۆى بىارەکان دەدات و ئەو
بەتەنیا لە بەرانبەر هەمووشتیک (بۆ نمونە
قەرەزەکان) بە هەموو مۆلک و مالىەو
بەرپرسیارە. کاسىکار بە تەنیا بەرپرسى
هەموو زەرەر و زیانەکانى کۆمپانیاکە
و هەلبەت هەموو قازانجەکانیش بۆخۆى
وەرەدەکرىت.

کۆمپانیای تایبەتى خاوەنى دەستەى
بەرپۆهەرى و بەرپۆهەرى گشتى نیه و ناچار
نیه چاوەدێرى مالى بگرێ.

کاسىکار دەتوانى لە کۆمپانیاکەدا دەستمايه
دانیت بەلام بۆ ئەو کارە مەجبوور نیه. کاسىکار
بۆى نیه مووچە بە خۆى، خىزانى و منالى
خوارەوێ ۱۴ سالان بدات و تەنیا دەتوانى
پارە لە حەسپى بانکى بەناوى هەلگرێتى
تایبەت وەرگرێت. بە پى داهاى سالانە
کۆمپانیا باج دەدات.

هەرچەند کاسىکار خاوەنى کۆمپانیاکە، بەلام
دەبى حەسپ و کتیبى تایبەتى خۆى و بنەمالە
و کۆمپانیاکە بە ھاوکاری ژمىریار لیک جیا
بکرىنەو.

کۆمپانیا تایبەتەکان بە دوو بەشى بازىرگان و
کاسىکاری پىشەى دابەش دەکرىن، کە هەرکام
لەوان بۆخۆیان کار دەکەن. جیاوازی ئەوێ
کە کاسىکاری پىشەى کارەکانى خۆى بۆخۆى
بە بى یارمەتى خەلکى دەرەوێ کار دەکات.
بازىرگان لەوانەى کرێکار و خەلکى دیکە بۆى
کار بکەن و حەسپ و کتیبى بەربلاوتر لە
کاسىکاری پىشەىیه.

کاسىکاری پىشەى کەسێکە کە دەتوانى لە
پىشەى خۆیدا بەشیۆەى سەرەخۆ بە بى
هیزى دەرەوێ و بى شوێنى کار کارەکانى
جیەجى بکات. گەرەتەرىن جیاوازی لەوێ
کە کاسىکاری پىشەى دەتوانى ژمىریارى
خۆى بەشیۆەى زۆر سادە و ساکار ئەنجام
بدات. کاسىکاری پىشەى دەتوانى بۆ نمونە
جلوبەرگ دروو، بەردتاش یان وەرگىر بێت.
بازىرگان کەسێکە کە خاوەنى شوێنىکى تایبەتە
و خەلکى دیکەش بۆى کار دەکەن. بازىرگان
دەبى دووھیندەى کاسىکاری پىشەى ژمىریارى
بکات.

کاروبارى دامەزrandن

دامەزrandنى کۆمپانیای تایبەت زۆر ئاسانە.
بۆ دامەزrandنى ئەوچۆرە کۆمپانیا پىویست
بە دۆسیەى جیاواز نیه. بۆ دەسپیکى کارەکە
دەبى دەزگای تۆمارى کۆمپانیا بازىرگانیەکان
و دەزگای بەرپۆهەرى باج ئاگادار بکرىنەو.
ئاگادارکردنەکە لە رێگای فۆرمى Y-3 کە لە
مالپەرى www.ytj.fi دەست دەکەوێ جیەجى
دەکرىت. تۆمارکردنى کۆمپانیا بە پارەى (75
یورۆ لە سالى 2011). گەر چالاکى کۆمپانیاکە
لە ریزى ئەو چالاکیانەى کە دەبى مۆلەتى

بۆى وەرگى نەبى، دەرکۆی دەستبەجى دواى
راگەياندى دامەزrandنى کۆمپانیاکە دەست بە
کار بکرىت.

کۆمپانیای تایبەت بۆ کى بەکەلکە؟

کۆمپانیای تایبەت ئاسانترین و ساکارترین
شیۆەى کارى کاسىکاریە. کۆمپانیای تایبەت
زۆرتر بۆ کەسانیک کە تازەکارن و کۆمپانیای
بچووکیان دەبى گونجاو.

ھاوبەشى: کۆمپانیای ھاوبەشى گشتى و کۆمپانیای ھاوبەش بە بەرپرسایەتى سنووردارەو

دامەزrandنى کۆمپانیای ھاوبەش پىویستى بە
لانىکەم دوو کەس هەیه. بەگشتى ئەوانە دەبى
کەسى "حەقیقى" بن، بەلام دەتوانى شەرىکەکان
هەرەو ھا کەسانى "ياسایى" واتە کۆمپانیاکان و
کۆمەلەکان بن. کۆمپانیای ھاوبەش دوو چۆرن:
کۆمپانیای ھاوبەشى گشتى و کۆمپانیای
ھاوبەش بە بەرپرسایەتى سنووردارەو.

لە کۆمپانیای ھاوبەشى گشتیدا لانىکەم یەکیک
لە ھاوبەشەکان و لە کۆمپانیای ھاوبەش بە
بەرپرسایەتى سنووردارەو لانىکەم یەکیک
لە کەسانى گرنگ دەبى دانیشتووى ناوچەى
ئابوورى ئەوروپا بن یا خود ریکخراو یان
کۆمپانیای ياسایى دەبى لە ناوچەى ئابوورى
ئەوروپا تۆمار کرابێت. گەر وانەبى دەبى
هەموو ھاوبەشەکان داواى مۆلەت لە دەزگای
بەرپۆهەرى تۆمار و پاتىنت بکەن.

ھاوبەشەکان سەرمایە، کار یان مۆلکى خۆیان
دەخەنە گەر بۆ کۆمپانیای ھاوبەش. لە
کۆمپانیای ھاوبەشى گشتى کارى ھاوبەش بۆ
ھاوبەشى بەش دەکات. لە کۆمپانیای ھاوبەشى
بە بەرپرسایەتى سنووردار ھاوبەشیک کە مافى
دەنگدانى نیه دەبى پارە یان مۆلک و مالى خۆى
بخاتە گەر بۆ ھاوبەشى. ياسا رادەى وەرگەر
خستنى مال و مۆلک دیارى ناکات.

لە کۆمپانیای ھاوبەشى گشتیدا گەر بە
شیۆەىیکى دیکە بىار نەدرابێت، هەموو
ھاوبەشەکان بە مال و مۆلکيانەو لەبەرانبەر
کۆمپانیا و بىارەکانیدا بەرپرسن.

لە کۆمپانیای ھاوبەش بە بەرپرسایەتى
سنووردار (ky) دوو چۆر ھاوبەش هەن،
ھاوبەشى خاوەن بەرپرسایەتى و ھاوبەشى
بى مافى دەنگدان. لە کۆمپانیای ھاوبەشى بە
بەرپرسایەتى سنووردار دەبى لانىکەم یەک

جیگرانی دەستەى بەرپۆەبەرى داواى مۆلەت
لە دەزگای تۆمار و پاتینت بکریت.

کاروبارى دامەزراندن

بە مەبەستى دامەزراندنى کۆمپانیای شەریکە
بەشى، پەیمانى دامەزراندنى کۆمپانیای
دەبەستریت و دستوورى کۆمپانیاکە
پاشکوى دەکریت. دستوورى کۆمپانیای
لانیكەم لە سى بەش پیک هاتوو: ناوی
کۆمپانیاکە، شوینی کۆمپانیای و جۆرى
چالاکی کۆمپانیای. جۆرى چالاکی کۆمپانیای
دەکری دابنری "چالاکی گشتى" بە واتای
ئەو کە هەموو جۆرە چالاکیەکی یاسای
(واتە دیارى کردنى چالاکیەکی تایبەت بە
ناچارى نیه).

لە پەیمانى دامەزراندنى کۆمپانیاکەدا
بەگشتى ئەندامانى دەستەى بەرپۆەبەرى،
بەرپۆەبەرى گشتى، دیارى کردنى
چاوەدێرى مالى، سالى دارایی و رادەى
بەشەکان، نرخ و رۆژى دانەوێ رادەى
بەشەکان دیارى دەکرین. هەروەها رادەى
بەشى هەركام لە خاوەنبەشەکان دیارى
دەکریت.

بەر لەوەى کە کۆمپانیاکە بتوانى بەشپۆەى
یاسای کار بکات، دەبى لە دەزگای
بەرپۆەبەرى تۆمارپاتینت تۆمار بکریت.
راگەياندى دامەزراندنى کۆمپانیای بە فۆرمى
Y-1 و فۆرمە پاشکۆەکانى ئەنجام دەدریت.
تۆمار کردنى کۆمپانیای بە پارەى (350
یورۆ سالى 2011). دەبى لەماوەى سى
مانگ داوى پەیمانى دامەزراندنى کۆمپانیای
شەریکە بەشى، کۆمپانیاکە تۆمار بکری،
دەنا پەیمانەکە هەلدەوێشیتەو. فۆرمەکان
لە رینگای مالىپەرى www.ytj.fi دەست
دەکەون. هاوپێچى داواى تۆمارکردن دەبى
بەلگەى سەرەکی دامەزراندن و کۆپییک لە
رێسای کۆمپانیاکە بنێدریت، ئەگەر ئەمانە
بەشیک لە گریبەستى دامەزراندن پیکنەهین.

بەر لە تۆمارکردنى کۆمپانیاکە دەبى
پارەى شەریکەبەشەکان بە ژمارە
حەسبى کۆمپانیاکە برێژریت. گەر دارایی
یان مۆلک وەک بەشى شەریکە بەشى
حەسب بکری ئەوا دەبى لە پەیمانى
دامەزراندنى کۆمپانیاکەدا مەرجەکانى
دانى دارایی یان مۆلک بە کۆمپانیای وەک
بەشى شەریکەبەشى بنووسریت. هەروەها
دەبى لە پەیمانى دامەزراندندا مۆلک و

بە مال و مۆلکی خۆیان لەبەرانبەر کۆمپانیادا
بەرپرسن. گەر یەکیک لە هاوبەشەکان بەلێنى و
پەیمانیک بپەستیت ئەوانى دیکەش لەبەرانبەریدا
بەرپرسن. کەوابوو دەبى هاوبەشەکان زۆر
بروایان بەیەکتر هەبیت. رادەى بەرپرسایەتى
هاوبەشەکان دەکری لە پەیمانى هاوبەشیدا
سنووردار بکریت.

کۆمپانیای شەریکەبەشى (Oy)

یەک کەس یان چەند کەس و ریکخراو دەتوانن
کۆمپانیای شەریکە بەشى دامەزریتن. لە کاتى
دامەزراندنى دا دامەزرینەرەکان هەموو بەشەکان
دیارى دەکەن. لە کۆمپانیای شەریکەبەشى
تایبەتیدا لانیكەمى سەرمايەى بەشەکان
دەبى 2500 یورۆ بیت. یاسای کۆمپانیای
شەریکە بەشى سنوورى بۆ شوینی دانیشتنى
شەریکەبەشەکان دیارى نەکردوو کەوابوو
دامەزرینەرى کۆمپانیای شەریکەبەشى دەتوانى
خەلکى دەرەوێ ناوچەى ئابوورى ئەورووپا
(EEA) بیت.

گەر خاوەن بەشەکان نەبووبنە زامنى
قەرەزەکانى کۆمپانیاکە، ئەوان تەنیا بەو
رادەییەى کە دەسمايەیان لەو کۆمپانیەدا داناه
لە بەرانبەر بەلێنى و پەیمانەکانى کۆمپانیادا
بەرپرسن.

خاوەن بەشەکان لە سەر کاروبارى کۆمپانیای
هاوبەش بریار دەدەن. ئەو کەسەى کە بەشى
زۆرتى هەیه دەتوانى زۆرتى لە بریارەکان
بەشداری بکات (واتە خاوەنى دەنگى زۆرتە).
کۆمپانیای شەریکەبەشى دەبى دەستەى
بەرپۆەبەرى هەبى کە لەلایەن شەریکەکانەو
هەلبژێرداوه. دەستەى بەرپۆەبەرى
بەرپرسی بەرپۆەبردن و نوینەرایەتى کردنى
کۆمپانیاکەیه. دەستەى بەرپۆەبەرى دەتوانى
بەرپرسی گشتى بۆ کۆمپانیای هەلبژێریت.
ئەركى ئەو بەرپۆەبردنى کاروبارى رۆژانەى
کۆمپانیایە. هەلبژاردنى بەرپرسی گشتى شتیکى
دلخوازانەیه. دەکری بەرپرسی گشتى لە کاتى
دامەزراندنى کۆمپانیاکەش هەلبژێردریت یا خود
دواتر لە کۆبوونەوێ دەستەى بەرپۆەبەرى
کۆمپانیاکەدا دیارى بکریت.

گەر دەستەى بەرپۆەبەرى کۆمپانیاکە کەمتر
لە سى کەسن، دەبى لانیكەم کەسێکى جیگر
هەلبژێردریت. لانیكەم یەکیک لە ئەندامانى
دەستەى بەرپۆەبەرى و جیگریک دەبى
دانیشتووى ناوچەى ئابوورى ئەورووپا (EEA)
بیت. گەر وائەبى دەبى بۆ هەموو ئەندامان و

کەسى خاوەن بەرپرسایەتى و هاوبەشیکى
بى مافى دەنگدان هەبیت. هاوبەشە خاوەن
بەرپرسایەتیهکان لە بەرانبەر هەموو بریار،
پەیمان و کاروبارى کۆمپانیادا بەرپرسن و
پیکهوه بریاری لەسەر دەدەن.

هاوبەشە بێدەنگەکان پارە یان مال و مۆلکى
بەرادهى پارەى هاوبەشى دەدەنە کۆمپانیاکە
و بەشى خۆیان لە سوودى کۆمپانیاکە
وێردەگرن. گەر بەشپۆەیهکى دیکە بریار
نەدراییت، هاوبەشەکانى بى مافى دەنگدان،
مافى بەشداریان لە بریارەکانى کۆمپانیادا نیه و
لەبەرانبەر کۆمپانیادا بەرپرس نین.

کاروبارى دامەزراندن

هاوبەشەکان پیکهوه پەیمانى هاوبەشى
دەبەستن، کە لەو پەیمانەدا ناوى کۆمپانیای
هاوبەش، شوینی کۆمپانیاکە، جۆرى چالاکی
کۆمپانیای، ناوینیشانى هاوبەشەکان و رادەى
بەشداریان پيشان دەدریت. هەروەها بریار
دەدریت کە چ کەسێک مافى واژۆکردنى
بەناوى کۆمپانیایەو هەیه، چۆن بەرپرسی
گشتى لەوانەى هەلدەبژێردریت، ماوەى سالى
دارایی کۆمپانیای چەندە، چۆن چاوەدێرانى
مالى هەلدەبژێردرین، رادەى خاوەندارێتى
هاوبەشەکان لە کۆمپانیاکە چەندە و چۆن
قازانجەکە دابەش دەکری، چۆن پەیمانى
هاوبەشى دەکری هەلدەوێشیتدریتەو یان
کۆمپانیاکە هەلدەوێشیتدریتەو.

پەیمانى هاوبەشى دەبى بەنوووسراوه و بە
وردی بنووسرئ و وا باشە لە کارناس و
پسپۆر کەلک وەرگیریت.

کۆمپانیای هاوبەش دەبى لە دەزگای تۆمارى
کۆمپانیاکان و دەزگای بەرپۆەبەرى باج
وەرگرتن تۆمار بکریت. بە فۆرمى Y2
کۆمپانیاکە تۆمار دەکریت. فۆرمەکە لە مالىپەرى
www.ytj.fi دەست دەکەوێت. لە گەل فۆرمى
پڕکراو دەبى پەیمانى هاوبەشیش پاشکۆ
بکریت. تۆمارکردنى کۆمپانیای هاوبەش بە
پارەى (180 یورۆ لە سالى 2011).

کەى چاکە کۆمپانیاکە هاوبەش بى؟

کۆمپانیای هاوبەش شپۆەیهکى گونجاوه بۆ
کاسبکارى بنەمالەى. جئى وەبیر هینانەوێه
کە هاوبەشەکان لە کۆمپانیای هاوبەشى
گشتى و هاوبەشە خاوەن بەرپرسایەتیهکان
لە کۆمپانیای هاوبەشى بە بەرپرسایەتى
سنووردارەو هەموویان بە شپۆەى یەکسان

داراييهك كه وهك بهش ديارى دهكرىت روون بكرىتهوه. دهبن روونكردهوهى چاوهديزى مالى له مه رادهو چۆنهتې دارايى و مولكېك كه وهك شەريكه بهشى بۆ بهشدارى له كۆمپانيكه ديارى كراوه روون بكرىتهوه و ئه و روونكردهوهيه پاشكوى فۆرمى تومار كردن بكرىت. روونكردهوهكه دهكرى له لايهن ژميريارى پسپۆر (KHT يان HTM) كه له لايهن ژوورى بازركانى فينلاند يا خود رېكخراوى چاوهديزانى داراييهوه پهسەند كراون، پيشكەش بكرىت.

گەر دامەزرىنه رانى كۆمپانيای شەريكه بهشى زياتر له يەك كەس بن، واچاكه **پهيمانى كۆمپانيای شەريكه بهشى** به نووسراوه بېت و له ويدا شيوهى پيوه ندى نيوان شەريكه بهشەكان و پيوه ندىان به كۆمپانيكه ديارى بكرىت. پهيمانى كۆمپانيای شەريكه بهشى دهتوانى بهرگيرى له و كيشه و ريسكانه بكات كه له وانهيه له داهاتوودا له نيوان خاوهن بهشەكان

و پيوه ندىان به كۆمپانيكه وه رووبدات. بۆ نووسىنى پهيمانى كۆمپانيكه چاكر وايه له يارمهتې كه سېكى ياسازان كه لك وەرگيردرىت. پهيمانى كۆمپانيا پيوست ناكات پاشكوى فۆرمەكانى تومار كردن بكرىت.

كهى چاكه كۆمپانيای شەريكه بهشى دابمهزرى؟

كۆمپانيای شەريكه بهشى بۆ ههموو جۆره كاروبارىكى بازركانى بهكار دىت.

كۆمپانيای شەريكه بهشى جگه له كۆمپانيای تايبهتې تهنيا شيوهيهكى كۆمپانياه كه دهكرى بهتەنياش دابمهزرى. ئهوكات بۆ ئەندامەتې جېگرى دهستەى بهرپوه بهرى پيوست به كه سېكى ديكه ههيه. تا كاتېك كه كه سېك خۆى نهكرديته كه فيلى كۆمپانيكه، قازانجى كۆمپانيای شەريكه بهشى بهرپرسايهتې سنووردارى ههيه كه به پى رادهى بهشەكان ديارى دهكرىت.

كۆمپانيا گەرەكانى كه پينان دهوترى كۆمپانيای شەريكه بهشى گشتى لانيكه م پيوستيان به 80000 يورۆ سەرمايهى دامەزندان ههيه. مه بهست له كۆمپانيا شەريكه بهشيه گشتيهكان ئه و جۆره كۆمپانيانەن كه بهشەكانى بۆ فرۆشى گشتى دادەندريت و دهكرى به كه لا به هادارهكان له بازارى ئازاد دا بهشى لى بكردرىت.

كۆمپانيای هەر وهزى

كۆمپانيای هەر وهزى ئه نچومەنيكى سەر به خۆ له تاكه كانه. ئەندامانى كۆمپانيكه پيگه وه به شيوهى ديموكراتيك ئامانجهكانى ئابوورى، كۆمهلايهتې و فهرهنگى وكولتورى كۆمپانيكه وهدى دىنن. بۆ دامەزناندى كۆمپانيای هەر وهزى لانيكه م پيوست به سى كهس دهكات. به خاوهن كۆمپانيا ئەندام دهوترى و به سەرمايهى پيوست بۆ بهشدارى له كۆمپانيكه سەرمايهى هەر وهزى دهوترىت.

كاتىك ئەندام لە كۇمپانىياكە جيا دەبىتەۋە يان دەردەكرىت دەبى سەرمایەى ھەرەۋەزىيەكەى پى بدرىتەۋە. ئەندامان گەر نەبوۋىنە كەفلى كۇمپانىياى ھەرەۋەزى لە قەرز و پەيمانەكاندا، تەنيا بەۋ رادە سەرمایەىيەكە ۋەك سەرمایەى ھەرەۋەزى دراۋە لە بەرانبەر كۇمپانىياكەدا بەرپرسىارن. برىارى كۇمپانىياى ھەرەۋەزى لە لايەن ئەندامانەۋە دەدرىت و ھەر ئەندامىك تەنيا يەك دەنگى ھەيە. ئەندامان دەستەى بەرپوۋەبەرى كۇمپانىياى ھەرەۋەزى ھەلدەبۇزىرن. دەستەى بەرپوۋەبەرى ئىركى پىراگەيشتن بە كاروبارى كۇمپانىياكە جىيەجى دەكات. بە گشتى دەستەى بەرپوۋەبەرى بەرپرسى گشتى بۇ كۇمپانىيا ھەلدەبۇزىرن. ئەمە بەلام كارىكى مەجبورى نىە. بەرپرسى گشتى كاروبارى رۇژانەى كۇمپانىياكە بەرپوۋە دەبات. دەكرى كاتى دامەزراندنى كۇمپانىياكە و نووسىنى پەيمانى دامەزراندنى كۇمپانىياى ھەرەۋەزى بەرپرسى گشتى ھەلپۇزىردىت.

كاروبارى دامەزراندن

بە مەبەستى دامەزراندنى كۇمپانىياى ھەرەۋەزى پەيمانى دامەزراندن دەنوسرىت و رىساي ناوخويى كۇمپانىياكە پاشكوى دەكرىت. لە رىساكەدا دەبى لانيكەم ناوى كۇمپانىياى ھەرەۋەزى، شوين، چالاكى، سالى دارابى و رادەى ئەندامەتى لە ھەرەۋەزى، كاتى پارەدان و شىۋەى پارەدانەكە ديارى بكرىت. كۇمپانىياى شەرىكەبەشى دەبى لە تۇمارگاي بازركانيدا تۇمار بكرىت. راگەياندنى تۇمار كردن بە فۇرمى ۷1 ئەنجام دەدرى و پاشكويەكانى دەبى لە گەل بخرىت. دەبى لانى زۇر لە ماۋەى شەش مانگ دواى دامەزراندنى كۇمپانىياكە، دامەزرانى بە دەزگاي تۇماركردن رابگەيەندىرت. ئەگەر ئەۋە نەكرى پەيمانى دامەزراندن ھەلدەۋەشيتەۋە. تۇماركردنى كۇمپانىياى شەرىكەبەشى بە پارەيە (350 يورۇ لە سالى 2011).

كۇمپانىياى ھەرەۋەزى بۇ چ كەسىك چاكە؟

كۇمپانىيان ھەرەۋەزى بە گشتى بۇ كاسىبكارى پسپۇر و شارەزا ۋەك بازركانى كولتورى، خزمەتەكانى تەناھى و تەندروستى و كارى ۋەرگىزىنى دەق و ۋەرگىزىنى زارەكى باشە. بۇ نموۋە ھەركام لە ئەندامانى كۇمپانىياى ھەرەۋەزى كارى خۇى بەپى پىشە و تواناى خۇى ئەنجام دەدا و كۇمپانىياى ھەرەۋەزىش كارى ناردنى ھەسىيەكان، ژمىريارى و بازار دۇزىنەۋە ئەنجام دەدات.

نۆينەرايەتى كۇمپانىياى بيانى لە فينلاند

نۆينەرايەتى كۇمپانىيا يان بنىاتى دەرەۋە بەشىك لە كۇمپانىيايەكە بە نۆينەرايەتى ئەۋ كۇمپانىيايە بە شىۋەى ھەتاھەتايى لە فينلاند چالاكى و خزمەتە پسپۇرپەكان پىشكەش دەكات. نۆينەرايەتى كۇمپانىياى دەرەۋە دەبى لە دەرەۋەى ولات تۇماركرابىت و لىزە لە فينلاندىش نۆينەرايەتەكەى تۇمار بكرىت. بۇ نموۋە ناوى كۇمپانىياكە دەتوانى "نۆينەرايەتى ئەۋ لە فينلاند" كە بە فينلاندى دەبى: "sivuliike Suomesa", واتە "filial i Finland" يان "filial".

بۇ دامەزراندنى نۆينەرايەتى دەبى فۇرمى دامەزراندنى بە نووسىنگەى بەرپوۋەبەرى تۇماركردن بدرىت. راگەياندنەكە دەبى بەر لە دەسپىكى كارەكە ئەنجام بدرىت. گەر كۇمپانىياكە لە دەرەۋەى سنوورەكانى ناۋچەى ئابورى ئوروپا بىت دەبى بۇ دامەزراندنى نۆينەرايەتى كۇمپانىياكە مۇلەت لە دەزگاي تۇمار و پاتىنت ۋەرگىرىت.

تۆمارکردن بۆ وەرگرتنى باج

بۇ ئەۋەدى كۆمپانىياكە بىتوانى چالاكى بىكات دەبىي كۆمپانىيا خۇى لە دەزگای باج تۆمار بىكات. تۆمارکردن لە دەزگای باج بە ھەمان فۆرمىك كە كۆمپانىياكە تۆمار دەكرى ئەنجام دەدریت. كە كۆمپانىياكە تۆمار كرابیت بۆ دانى باج لەسەر سەرچاۋەى داھات، ئەم كۆمپانىيانە ئەگەر كارەكەيان بە دیتران دەسپىرن پىۋىست ناكات باج لە موۋچەى كارگىرانى كۆمپانىياكە كەم بىكەنەۋە. كۆمپانىياكە كە خۇى بۆ وەرگرتنى باج تۆمار كردوۋە بۇ خۇى كاروبارى پىۋەندىدار بە دان و وەرگرتنى باج ئەنجام دەدات.

كارتى باجى پىشۋەخت

كۆمپانىياى تازەدامەزراۋ باجى پىشۋەخت بە پىي ئەۋەدى كە چۆن داھاتى سالانەى كۆمپانىياكە مەزەندە دەكات دەدات. لە كاتى دامەزراندن و تۆمار كردنى كۆمپانىياكە، كۆمپانىيا داھاتى مەزەندەكراۋى سالانەى خۇى رادەگەيەنیت. نووسىنگەى باجوەرگرتن بە پىي ئەۋە مەزەندەيە بەلگە و ھەسینبى دانى پىشۋەختى باج بۆ كۆمپانىياكە دەنیریت.

تۆمارکردن وەك خاۋەنكار

دەزگای بەرپۆەبردنى كاۋربارى باج (www.vero.fi) ئەركى تۆمارکردنى خاۋەنكارەكان بەرپۆە دەبات.

كۆمپانىيا دەبى خۇى وەك خاۋەنكار تۆمار بىكات گەر:

- (1) لە ماۋەى سالىكدا لانىكەم دوو كەس بەشپۆەى بەردەوام لەۋى كار بىكەن
- (2) بە شپۆەى بەردەوام لانىكەم شەش كەس ھاۋكات لەۋى كار بىكەن.

گەر دانى ھەقدەست بەشپۆەى كاتىە و يان خود كۆمپانىيا تەنیا ھەقدەست بە يەك كەس دەدات، پىۋىست ناكات كۆمپانىياكە خۇى وەك خاۋەنكار تۆمار بىكات.

تۆمارکردن بۆ وەرگرتنى باجى سەر نرخ

كۆمپانىياكانى ئەركدار بە وەرگرتنى باجى سەرنرخ ھاۋكات لە گەل تۆمارکردنى كۆمپانىياكە ئەركدار بوونى خۇيان لەمەر وەرگرتنى باجى سەرنرخ رادەگەيەنن. لەو كاتەدا ھەرۋەھا رۆژى دەسپىكردنى ئەركداربوون بۆ دانى باجى سەرنرخ رادەگەيەندريت. دەبى تەننەت لەۋكاتەشدا كە كۆمپانىياكە بە پىي ياسا ئەركدار

بە دانى باجى سەرنرخ نىە واتە كاتىك كە داھاتى سالانەى لە خواۋەۋەى 8500 يورپە خۇى بۆ وەرگرتنى باجى سەرنرخ تۆمار بىكات. كۆمپانىياى تۆماركراۋ دەتوانى باجىك كە بابەتى كرپنى كەلۋەل و پىۋىستىەكانى داۋىە لە قەرەزەكانى باجى خۇى كەمى بىكاتەۋە.

گەر كۆمپانىياى بىيانى لە فينلاند شوپىنكى ديارى كراۋى ھەبیت، ئەركدار بە تۆمارکردن و دانى باجى سەرنرخ. كۆمپانىيا بىيانىەكانىش وەك كۆمپانىيا فينلاندىەكان لە رىزى ئەۋە كۆمپانىيانەى كە باجى سەرنرخ وەرەگرن تۆمار دەكرين. كۆمپانىياى بىيانىش دەتوانى لە فينلاند داۋى تۆماركران بە ئەركدارى كۆكردنەۋەى باجى سەر نرخ بىكات. لە ھەندىك ھەلۋمەرچى تايبەتيدا كۆمپانىياى بىيانى ھەمىشە ئەركدار بە دانى باجە.

گەر كاسبكار پىي واىە كە ئەركدار بە دانى باج نىە، دەبى لە فۆرمەكەدا بەشى
"Ei katso olevansa
arvonlisäverovelvollinen"

واتە (خۇى بە ئەركدار بە دانى باجى سەرنرخ نازانى) ھەلپۆىرى و ھۆى ئەۋە كە بى باج كار دەكات شى بىكاتەۋە.

ژمیریاری و راپورتی دارایی سالانه

مالپیری www.taloushallintoliitto.fi
بکھو له ویج Tilioimiston asiakas و
Ostajan opas هه لېږتړه.

راپورتی دارایی سالانه

به کوتایی هاتنی سالی دارایی راپورتی دارایی سالانه و راپورتی چالاکی کومپانیا ناماده دهرکری. راپورتی دارایی سالانه کومپانیای بچوک بریتیه له ژمیریاری داهاات و دهرکوت، ترازنامه و پاشکوکانی راپورتی مالی کومپانیا. هه موو ئه و به لگه نامانه دهبی

پیروهی له یاسای ژمیریاری، ریسای شپوهی ژمیریاری و یاسای و ریساکانی وردی کومه لگاکان بکن. دهستهی به ریوه بهری کومپانیا یان کومپانیای هره وهزی، به رپرسیانی کومپانیا هاو به شهکان یان خاوهنی کومپانیای تاییهت راپورتی دارایی و چالاکی سالانه به واژوی خویان په سهند دهکن. گهر کومپانیاکه چاوه دیری مالی هه بی ئه و چاوه دیری به سهر راپورتی مالی که دهکات و راپورتی چاوه دیری مالی دنووسیت.

له کومپانیا شهریکه به شهکان چاوه دیرانی مالی راپورتی دارایی سالانه یان له کوبونه وهی سالانه کومپانیا یا خود به نووسراوه په سهند دهکن. له کومپانیا هره وه زیه کاندانه دندامان راپورتی مالی و راپورتی چالاکی سالانه له کوبونه وه یان به نووسراوه په سهند

باشتر وایه کومپانیاکه له

ژمیریاری دهره وهی که لک

وهرگری بۆ ئه وهی که بۆ

خوی تیشک بخاته سهر

به دهسته پینانی داهاات.

نوسینگهی ژمیریارهکان

بازرگان دهبی هه موو جاری له خزمه تهکانی کومپانیای ژمیریاری که لک وهرگری بۆ ئه وهی بتوانی تیشک بخاته سهر زیاده کردنی داهااتی کومپانیاکه ی. به گشتی نووسینگهی ژمیریاریهکان شارهای بوری یاسایی ژمیریاری، باجی سهرنرخ و باجی کومپانیاکان. له کاتی پیویست دا کومپانیای ژمیریاری دهتوانی هه قدهستهکان و ژمیریاری هه قدهستهکانیش هه سیب بکات. بۆ کومپانیای بچوک شارهای له دارشتنی پلانی داهاات و دهخلی رۆژانه زور گرنگه. له هه لېژاردنی نووسینگهی ژمیریاریدا وچاکه هه موو ئه و خالانهی سهره وه باس کراو له بهرچاو بگیری. بۆ زانیاری زیاتر سهردانی

به پنی یاسای ژمیریاری هه موو کومپانیاکان وهرکار به کاری ژمیریاری. باشتر وایه کومپانیاکه له ژمیریاری دهره وهی که لک وهرگری بۆ ئه وهی که بۆ خوی تیشک بخاته سهر به دهسته پینانی داهاات.

ژمیریاری رۆژانه

ژمیریاری رۆژانه که له ماوهی سالی داراییدا تومار دهرکری له سهر بنه مای په راوهکان ئه نجام دهرکری. په راوهکان بریتین له هه سیبی فروش، هه سیب و په راوهکانی کرین، بژاردنی هه قدهسته و راپورتی ژماره هه سیبی بانکی. کاسبکاری پسرپور دهتوانی شپوهیه کی ساکاری ژمیریاری به کار ببات گهر وایه بیه وی. ژمیریاری ساکار بریتیه له نووسینی داهاات و دهرکوتی کومپانیاکه. ژمیریاری دووقات به و اتایهیه که هه موو چالاکیه کی دارایی له دوو ستوندا واته debet هه سیبی بانکی و kredit هه سیبی پروادار دنووسریت.

له و سالانهی کوتاییدا کاروباری به ریوه بردنی ئابووری و دارایی رۆژ له گهل رۆژ به رهو شپوهی ئه لیکترونیک گوراون و کاغه ز که متر له جاران به کار دهربردنی. هه سیبه کان دهرکری به شپوهی ئه لیکترونی بنیزدیری و وهرگیری و به و شپوهیه راپورتی مانگانهی بانکیش به شپوهی ئه لیکترونی دهست دهکه ویت.

سالی دارایی

به شپوهی ئاسایی سالی دارایی کومپانیا 12 مانگه. یه که م سالی دارایی دهتوانی زیاتر له 12 مانگ بیت به لام ناتوانی زیاتر له 18 مانگ بی. یه که م سالی دارایی دهتوانی ههروهه کورتتر له 12 مانگ بیت. سالی دارایی کومپانیا دهتوانی شتیکی دیکه جگه له سالی رۆژمیری بیت (بۆ نمونه 1 ی ئاپریل بۆ 31 مارس). گهر کاسبکاری پسرپور شپوهی ساکاری ژمیریاری به کار ببات سالی دارایی ئه و هه میشه سالی رۆژمیره واته (1 ی جانویه بۆ 31 دیسامبه). کاسبکاری پسرپور به گشتی خاوهنی چالاکی بازرگانی که متره چونکه کاروچالاکی ئه و له سهر بنه مای پسرپوری و شارهای خوی دامه زراوه و پیویست به دهسمایه دانانی زور ناکات.

بازرگان:

کاسبکاری پسرپور

دهبی ژمیریاری دووقات ئه نجام بدات. سالی دارایی دهتوانی شتیکی دیکه جگه له سالی رۆژمیری بیت.

بۆ نمونه: سالی دارایی له سهره تای ره شه مه وه دهست پی دهکات و به ریبه ندان کوتایی پیدیت.

(1) گهر شپوهی ژمیریاری ساکار به کار ببات سالی دارایی دهبی سالی رۆژمیری بیت.

(2) گهر ژمیریاری دووقات بی سالی دارایی دهتوانی شتیکی دیکه جگه له سالی رۆژمیری بیت.

دەكەن. لە كۆمپانیا هاوبەشەكاندا پێویست بە
كۆبوونەوێ فەرمی ناكات، چونكە كەسانی
بەرپرسيار راپۆرتی دارایی واژۆ دەكەن.
هەمان شێوە لە كۆمپانیا تاییبەتیەكانیشدا رەچاو
دەكرێت.

چاوه‌دیری دارایی

كۆمپانیا هاوبەشە گشتیەكان، كۆمپانیای
هاوبەش بە بەرپرسانی سەنۆردار و
كۆمپانیای شەریكەبەشی و كۆمپانیای
هەرەوێ دەبێ چاوه‌دیری داراییان
هەبێت. كۆمپانیای تاییبەتی واتە كاسبکار
و بازرگانی تاییبەت پێویست ناكات
چاوه‌دیری داراییان هەبێت.

بە پێی یاسای چاوه‌دیری دارایی كۆمپانیا
بچووكەكان پێویستیان بە چاوه‌دیری دارایی
نیە گەر لە سالی دارایی چالاکی كۆمپانیا
و سالی بەرلەوێ یەكێك لە مەرجەكانی
خوارەوێ دابین نەكرابێت:

(1) ئاكامی كۆتایی تەرازانمە زیاتر لە
100000 یورۆ بێت

(2) فرۆشی سالانە یان بەرانبەری
زیاتر لە 200000 یورۆ بێت یان

(3) بەشێوەی نۆنۆجی سێ كەس لە
كۆمپانیاكە كار بكەن.

لەو كۆمپانیانەیی كە سەنۆره‌كانی سەرەوێ
تێپەر دەكرێن دەبێ چاوه‌دیری مالییان هەبێت.

لە پەیمانی دامەزراندنی كۆمپانیا و رێسای
ناوخرۆی كۆمپانیادا دەكرێ چاوه‌دیری مالی
دیاری بكرێت، تەنانه‌ت گەر بەپێی یاسا
پێویست بە چاوه‌دیری دارایی نەكات. گەر
هەرچۆن بێت مەبەست ئەو نیە چاوه‌دیری
دارایی دیاری بكرێ، پێویست ناكات لە
رێساکەشدا بنوسرێت.

زانباریی زیاتر لە مالیپەری
www.tem.fi/tilintarkastus
دەدۆزێتەوێ.

گەر بڕیاردار كە چاوه‌دیری دارایی
هەڵبژێردێ دەبێ هەڵبژێردراوێكە بە پێی یاسا
بروانامەیی KHT یان HTML هەبێ یا خود
ئەندامی كۆمەڵگای چاوه‌دیرانی دارایی (KHT
یان HTML) بێت.

باجی داہات و باجی سەر نرخ

کۆمپانیا باجی داہات بە پێی داہاتی کۆمپانیاکە دەدات. باجی داہات یان وەک باجی پیشووەخت یان باجی دواکەوتوو و یان تەواکەرەوێ بە باجی پیشووەخت دەدرێت. شیوەی کۆمپانیا باجداوەندی داہات دیاری دەکات.

باجی سەرنرخ بە گشتی مانگێ جارێک بە پنی داہات و دەرکەوت حەسێب دەکریت. شیوەی کۆمپانیا لە باجی سەرنرخ دا شوێندانەر نیە.

لە باجی داہاتدا کاسبکار لەوانەییە هەم باجی داہاتی کاری و هەم باجی سەرمایە بدات.

داہاتی سەرمایە بریتیە لە فرۆشی مولک و مال، داہات لە کرێ و دەرکەوتی سەرمایە. ئەو چۆرە داہاتانە بریتین لە بۆ نمونە داہاتی بەھرەکان، کرێ، قازانجی دانەو و ھەروەھا قازانجی و بەرھێنان لە کۆمپانیا گشتیەکان و بازاری بۆرس. ھەروەھا بەشیکی لە داہاتی کۆمپانیا ئایەت، کۆمپانیا ئایەت ھاوبەشی گشتی و کۆمپانیا ئایەت ھاوبەش بە بەرپرسیارێتی سنووردار و داہات لە بەشی کۆمپانیا ئایەت ھەروەزی ھەروەھا قازانجی بە دەستھاتوو لە کۆمپانیا ئایەت شەریکە بەشی بە داہاتی سەرمایە دەژمێردرێن. بە پنی سەرمایە کۆمپانیاکە رادە داہاتی سەرمایە دیاری دەکریت. باجی داہاتی سەرمایە ھەمیشە 28% ی داہاتەکیە.

داہاتی کاری بریتیە لە بۆ نمونە ھەقدەستی مانگانە، مافی خانەنشینی، بەرژووەندیە کاریەکان (بۆ نمونە بەرژووەندی خانووی کرێکار) و قەرەبوو (بۆ نمونە قەرەبووی بیکاری). باجی داہاتی کاری بە شیوەی بەرەو پیش یان پرۆگریسە واته بە پنی بەرژبوونەوێ رادە داہات، رادە باجەکش بەرژ دەبیتەو. بە واتایەکی دیکە ئەو کەسانە داہاتی زۆرتریان ھەیە باجی زیاتر لەو کەسانە داہاتی کەمتریان ھەیە دەدەن. باجی داہاتی کە وەرەگیرێ باجی دەوڵەتی، باجی شارەوانی و ھەروەھا لەوانەیی باجی ئەندامەتی لە کلیسا لەخۆی بگریت. رادە باجی شارەوانی و کلیسا گرێدراو بە رادە باجی کە شارەوانیەکان یا کلیساکان دیاریان کردووە. ھەروەھا لە گەل باجی داہات پارە ئینشورانس خانەنشینی کاسبکار واته YEL دەدرێت کە 1,19% ی داہات و پارە خەزەتە تەندروستیەکان و 0,92% پارە ھەقدەستی رۆژانەییە (بۆ سالی 2011).

باجی داہاتی کاری لە شیوە جۆراوجۆرەکانی کۆمپانیاکاندا

کاسبکاری ئایەتی (toiminimi)

داہاتی کۆمپانیا ئایەتی وەک داہاتی ئایەتی خاوەن کۆمپانیا یان کاسبکار دەبێندرێ و باجی داہات لێ وەرەگیرێ. بەشیکی لە داہاتی کۆمپانیا داہاتی سەرمایە و بەشیکی دیکەش داہاتی کاریە. داہاتی کۆمپانیا بە پنی سەرمایە تەواوی کۆمپانیاکە بە سەر داہاتی کار و داہاتی سەرمایە داہەش دەکری (سەرمایە تەواو = مولک و مالی کۆمپانیا - قەرەزەکانی کۆمپانیا). داہاتی سەرمایە 20% داہاتی تەواو سالی پیشووی داراییە و ئەو دیکە بە داہاتی کار حەسێب دەکریت. کاسبکار دەتوانی ھەلژێری کە بۆ نمونە تەنیا 10% ی داہاتەکان داہاتی سەرمایەییە یا خود ھەموو داہاتەکان داہاتی کاریە. داہاتی سەرمایە کۆمپانیا ئایەت تازە دامەزراو بە پنی سەرمایە تەواوی کۆمپانیا لە کاتی کوتایی سالی دارایی حەسێب دەکریت.

گەر ھاوسەرێ لە کۆمپانیا دا پێکەوێ کار بکەن، داہاتی کۆمپانیا بە سەر دووبەش داہەش دەکری. داہاتی کاری بە پنی رادە کاری ھاوسەرێ بە سەریان داہەش دەکری و بەشی داہاتی سەرمایەش بە پنی سەرمایە تەواو حەسێب دەکریت.

لە داہاتی سەرمایە 28% باج کەمدەکریتەو. بۆ داہاتی کاریش داہاتی گشتی کاسبکار حەسێب دەکری و بە پنی باجوەرگرتی بەرەوپیش باجی داہاتی کاری کاسبکار دەژمێردرێ.

کۆمپانیا ئایەت ھاوبەشی گشتی و ھاوبەشی بە بەرپرسیارێتی سنووردار

لە کۆمپانیا ئایەت ھاوبەشی گشتی و ھاوبەش بە بەرپرسیارێتی سنووردار باج وەرگرتن جیاوازی نیە. ئەو کۆمپانیا ئایەت راپۆرتی باجی خۆیان رادەگەیەنن و بە پنی ئەو باجی داہاتی کۆمپانیا گەر پێویست بە دانی بیت دەژمێردرێ. ئەم داہاتە لە سەر ھاوبەشیەکان وەک داہات داہەش دەکری کە ئەوانیش لەو داہاتە باج دەدەن. لە بەرانبەر داہاتە ھاوبەشیەکان باجی کاری خۆیان یان ئەو قازانجی کە لە کۆمپانیاکە و پێیان گەیشتووە نادەن.

بەشیکی لە داہاتی ھاوبەشی کۆمپانیاکە بە داہاتی کاری و بەشیکی بە داہاتی سەرمایە حەسێب دەکریت. بەشی داہاتی ھاوبەش بە پنی دارایی تەواوی سالی راپردوو و بە پنی رادە بەشی ھاوبەش لەو سەرمایە دا بە سەر داہاتی کاری و داہاتی سەرمایە داہەش دەکری.

باج لە نرخ 28% ی داہاتی سەرمایە حەسێب دەکریت. بەشی داہاتی دەستەبەرکراو بە دیکە داہاتی دەستەبەرکراوی شەریک زیدە دەکریت، و شەریک باجی داہاتی دەستەبەرکراوی گشتی بە پنی خشتە باجی بەرەوپیش دەدات.

شەریکی بێ مافی دەنگدان لە شەریکیەتیەکی سنووردار، بە گشتی بەھۆی شەریکی لە سەرمایە دانراو لەلایەن ئەووە بەرژووەندی وەرەگیرێ.

کۆمپانیا ئایەت خاوەن بەرپرسیارێتی سنووردار

کۆمپانیا ئایەت خاوەن بەرپرسیارێتی سنووردار بەشیوەی سەربەخۆ ئەرکی باج دانەوێ ھەیە. ئەمە بەو واتایە دیت کە داہاتی کۆمپانیاکە وەک داہاتی کە بە شیوەی تاک باجی لێوەرگیرێ حەسێب دەکری و پێوھندیەکیان بە رادە باجی خاوەن بەشەکان نیە. لە کاتی ئیستادا باجی کۆمپانیا ھاوبەشیەکان 26% داہاتی کۆمپانیاکەییە.

ھاوبەشیەکانی کۆمپانیا ئایەت سنووردار دەتوانن پارە لە کۆمپانیا بەشیوەی قازانجی بەش یا خود ھەقدەست وەرگرن. ھەروەھا کۆمپانیا دەتوانی قەرەز بە ھاوبەش بدات، بەلام ئەو قەرەز وەک داہاتی سەرمایە حەسێب دەکری گەر تا کوتایی سالی کە نەدریتەو. ناتوانرێ بە بێ باج پارە لە کۆمپانیا ئایەت سنووردار ھەلگیرێ.

کۆمپانیا دەتوانی قازانجەکی وەک سوودی سالانە لە نیوان ھاوبەشیەکان داہەش بکات. باجی قازانجەکان گرێدراو بە رادە بەشەدراوێکان و بە نرخ بێرکاری بەشەکە. نرخ بێرکاری بەشەکە بە پنی سەرمایە تەواوی کۆمپانیا حەسێب دەکری. گەر کۆمپانیا قازانج بەش کەمتر لە 9% ی نرخ بێرکاری کۆمپانیاکە بدات، پارە قازانج تا 90000 یورو بۆ خاوەن بەش بە بێ باج حەسێب دەکری. لەو بەشە لە

نمونہ ہی باجوہرگرتن لہ داہاتی کاسبکار لہ کۆمپانیای تایبہتیدا

+ فروشی سالانہ 40000 ئیورو

سہرمایہی تہواو 15000 ئیورو

- خەرجهکان 15000 ئیورو

داہاتی کۆمپانیای کہ دہبی دابہش
بکری 25000 ئیورو

داہاتی سہرمایہ 20% $15000 \times 20\% = 3000$
باجی داہاتی سہرمایہ 28% $3000 \times 28\%$ ئیورو

داہاتی کار 22000 ئیورو
باجی داہات 22000 $\times$ % ئیورو

90000 زیاترہ 70% وہک داہاتی سہرمایہ
و 30% وہک داہاتی بی باج حسیب
دہکری. گہر کۆمپانیای زیاتر لہ 9% ی نرخ
بیرکاری قازانجہبہش دابہش بکات، 70% ی
قازانجہبہشہک بہ داہاتی سہرمایہ کہ دہبی
باجی لیندیری حسیب دہکریٹ و 30% بہ
داہاتی بی باج.

تۆمارکردن بۆ باجی پیشوہخت

کەس یان کۆمپانیایہک کہ کاری بازرگانی
دەکات لہ دەزگای بەرپوہبەری باجوہرگرتن
لہ باجی پیشوہخت تۆمار دہکریٹ. کەسیک
کہ قەرزى باجدانہوہ یان کیشی باجدانہوہی
نہبی دەتوانی لہ باجی پیشوہخت تۆمار بکریٹ.

کە کاسبکار لہ باجی پیشوہخت تۆمار کرا،
ئەو کەسەى کہ کاری پندەسپیریٹ پیویست
ناکات باجی پیشوہخت لہو پارەى کہ بہ
کاسبکار دەدات کەم بکاتەوہ. تۆمارکردنی
بۆ باجی پیشوہخت کاردانہوہی ھەبە لەسەر
کەم کردنەوہی باجی ئابووری بنەمالە،
کە بۆ مشتەرى کاسبکار قبول دہکری.
کەمکردنەوہی باجی بنەمالە کاتیک قبول
دہکری کە ئەو کۆمپانیایەى ھەقدەست
وہردەکری بۆ باجی پیشوہخت تۆمار کرابیٹ.
زانباری لەمەر تۆمارکران یان نہکرانی
کۆمپانیای لہ باجی پیشوہخت دہکری بہ بەلاش
لہ ریگای بانکی گشتی زانباری کۆمپانیایکانی
فینلاندی Y TJ (www.ytj.fi) یا خود لہ
فەرمانگەى بەرپوہبەری باجدانہوہ بەدەست
بھینری.

کاسبکاریک کہ کۆمپانیایەى بۆ باجی
پیشوہخت تۆمار کراوہ بۆخۆی ئەرکی دانى
باجی مانگانە بەرپوہ دەبات. ھاوکات لہ گەل
تۆمارکردنی کۆمپانیایەى، بۆ باجی پیشوہختیش
تۆمار دہکریٹ، کە دہبی فروشی سالی یەکەمى
چالاکى کۆمپانیای مەزەندە بکریٹ. نووسینگەى
باجوہرگرتن بہ پپی مەزەندەى داہاتی
سالانەى کۆمپانیایەى باجی سالانەى کۆمپانیای
دیاری دەکات و بەلگە و حسیبى باج دان
بۆ کاسبکار دہنیریٹ. گہر داہاتی سالانەى
کۆمپانیای زۆر جیاواز بوو لەوہى کہ پیشیبینی
کراوہ کاسبکار دەتوانی داواى گۆرینی رادەى
باج یا خود ھەلگرتنی باجی پیشوہخت بکات.
گہر راپۆرتی سالانە نیشان بەدات کہ باجی
کەمتر دراوہ دہکری باجەکە بہ باجی تەواوکەر
بدریتەوہ. باجی پیشوہخت و باجی تەواوکەر
پیشوہخت لہ راپۆرتی سالانەى کۆمپانیای
لەبەرچاو دہگیردیریٹ.

گہر فروشی سالانەى رۆژمیری کۆمپانیایەى
لانی زۆر 50000 یورو بی، باجی سەر نرخ،
باجی پیشوہخت، ئینشورانسى کۆمەلایەتى
خاوەن کار و باجی داہات دہکری وەرزى
یەکجار بدریٹ واتە ھەرسى مانگ جاریک
باجەکە بدریٹ.

گہر فروشی سالانەى لانی زۆر 25000 یورو
بیت کاسبکار دەتوانی لہ سالی رۆژمیری
تەنیا یەک جار باجەکە بەدات. بەرھەمھینەرانی
بەرھەمى سەرەتایی و ھەرەھا ھونەرماندان
سالی جاریک بہ بی لەبەرچاوگرتنی داہاتی
سالانەیان باج دەدن.

بۆ زانباری زۆرتەر سەردانی مالبەرى
www.vero.fi/verotilohjeet بکە.

نووسینگەى باجوہرگرتن دەتوانی ناوی
کۆمپانیای لہ ریزی باجی پیشوہخت دەرکات
گہر کۆمپانیایەى لہ ئەرکی باجدانەکە یا خود
ئەرکی دیکەى ژمیریاری و یان ئەرکەکانی
دیکەى پیوہندیدار بہ باجدانہوہ خۆی
ببویریٹ.

ژمارە حەسیبى باج

لہ سالی 2010 بەدواوہ ژمارە حەسیبى
باج بەکار ھینراوہ. ھەموو ئەو باجانەى کہ
لەلایەن کاسبکارەوہ ئەنجام دەدرین (واتە
ئەو باجانەى کہ کاسبکار دہکریٹە بەر) جگە
لە ھینانوبردنی سہرمایہ بہ راگەیانندنی
وہرزانە (kausiveroilmoitus) بہ
نووسینگەى باج رادەگەیەندریٹ. باجەکانی
ئەنجامی چالاکى کاسبکار بریتین لہ باجی
سەر نرخ، باجی پیشوہخت و پارەى
ئینشورانسى کۆمەلایەتى.

باجی وەرزانە مانگی جاریک رادەگەیەندری
و باجە ناراستەوخوکانیش مانگی جاریک
دەدرین. کۆمپانیای بچووک دەتوانی
ماوہیەکی دریزتر بۆ دانى باجەکە ھەلیژیریٹ
گہر بەشیوہى ریکوپیک رادەى باجەکەى
راگەیەنیت.

باجی سەر نرخ

باجی سەر نرخ باجی به کاربردنه، که فرۆشیار به نرخى کهلوپهل یان خزمه تگوزاری زیاد دهکات. مه بهست ئه وهیه که به کارهینه له کۆتاییدا باجی سەر نرخ بداتهوه. له مامه له ی نوان کاسبکاراندا ئه کاسبکاره ی که به رههم یان خزمه تی له کاسبکارى دیکه ی کړیوه، باجی سەر نرخ دهتوانی له ژمیاری خویدا کهم بکاتهوه. ئه وه کاتیک ئه نجام دهدری که به رههمه که بق کارى باجی سهرنرخ به کار ببردريت.

هه موو ئه وه کهسانه ی که له چوارچیه ی کۆمپانیادا به رههم یان خزمه ت پیشکesh دهکهن ئه رکدارى باجی سهرنرخن. فرۆشى خزمه ت بریتیه له بۆ نمونه پیشکesh کردنى خواردن و خواردمه منى، راویژکارى یان خزمه تی گواستنه وه.

له ریکه وتى 1.10.2010 به دواوه باجی سهرنرخى زۆربه ی خزمه تگوزارى و به رههمه کان 23% باجی سهرنرخى کهلوپهل خواردمه منى و خواردنى بوونه وه ران 13% ئیستا باجی سهرنرخى خزمه تگوزاریه کانى ریسئوران و چیشته خانه ش 13% به لام باجی سهرنرخى ماده ئه لکو هۆلیه کان و جگه ره له دووکان و شوینه گشتیه کان 23% باجی سهرنرخى کتیب و په رتووک، ده واده رمان، خزمه ته وه رزشیه کان، فیلم و سپنه ما، هینانویه رنى که سه کان، خزمه ته هۆتیلدارى و میوانداریه کان، کولتور و چاند و خوشربواردن و ته له قیزیون 9% باجی سهرنرخى خزمه ته کانى سه رتاشخانه، شوینکارى چاکه وکردنه وه و خزمه ته کانى هینان و بردن ههروه ها کهم کراونه ته وه و تا کۆتایى سالى 2011 ئه وه باجه 9% ى نرخه که یه. چاکه وکردنه وه دووچه رخه ر و پایسکیله کان، پیلادرووی، دروومانى کهلوپهل پىستى و ههروه ها جلوبه رگ درووی به چاکه وکردنه وه ی بچووک هه سیب دهکرتن. کاسبکار پاره ی باجی سهرنرخ هه سیب دهکات و به دهوله تی دهاته وه. فرۆشى به رههم و خزمه ت به گشتى به باجی سهرنرخه وهیه. ئه وه به شانیه ی که باجی سهرنرخ لییان وه رناگیرى له یاسادا دیارى کراون. ئه وانه بۆ نمونه فرۆش و کړینى خانووبه ره و به شه شه ریکه له خانووبه ره، خزمه ته کانى ته ندروستى و ههروه ها خزمه ته

باجی داهاتى کۆمپانیای شه ریکه به شى

چالاکی کۆمپانیای شه ریکه به شى
فرۆشى سالانه - ده رکه وته کان = قازانچ

هه قده ستى مانگانه
(خه رجه کان)
(% ی باجى خسته که)

26% ی وه ک باجى
کۆمه لگایى ده دریت

دابه شکردنى قازانچ

له کۆمپانیای شه ریکه به شى دا دهکرى بریار بدرئ:
(1) قازانچى به شه کان دابه ش بکرتن
(2) پوله که له کۆمپانیادا بمىنى = سه رمایه ی کۆمپانیا زیاد بکرى

گه ر قازانچه کان زیاتر له 9%
دابه ش بکرتن

(1) 30% بى باجه
(2) 70% داهاته که به پنى باجى داهات مالیاتى لپی کهم دهکرتیه وه.

9% دارایی ته واه

(1) تا 90000 ئیورو بى باجه
(2) به شه دارایی زیاتر له 90000 ئیورو
(3) 30% بى باجه
(ب) 70% وه ک داهاتى سه رمایه یه که، که ده بى باجى لیبدريت.

ده بى سوودى وه درهنگ که وتنىش بداته وه. کاسبکار دهتوانى داواى تۆمارکردن له باجى سهرنرخ بکات ته نانه ت گه ر فرۆشى سالانه ی که متر له 8500 یورو بیت.

گه ر داهاتى سالانه ی کۆمپانیا که متر له 22500 یورو بیت، کاسبکار له باجى سهرنرخ ئاسانکارى و یارمه تی وه رده گرى. گه ر داهاتى سالانه ی کۆمپانیا لانی زۆر 8500 یورو بیت، ته واه ی باجى سهرنرخى سالانه ی پنده به خشریتیه وه. گه ر داهاتى سالانه لانی کهم 8500 و که متر له 22500 یورو بیت راده ی که مکرنه وه ی باج یان به خشرینه وه ی باج به شیه وه ی خواره هه سیب دهکرتیت:

کۆمه لایه تیه کانن. گه ر کۆمپانیا ته نیا ئه وه خزمه ت و به رههمانه بفرۆشى که باجى سهرنرخى لیوه رناگیرى، کۆمپانیا که ئه رکدار به باجى سهرنرخ نیه.

گه ر داهاتى سالانه ی کۆمپانیا که متر له 8500 یورو بیت پنیست ناکات خوى به ئه رکدار به باجى سهرنرخ رابگه یه نیت. به قازانچى کاسبکاره که له مه زنده کردنى راده ی داهاتى کۆمپانیا که دا واقیعیین و ریالیست بیت. گه ر راده ی فرۆشى سالانه له 8500 یورو تیپه ر بوو، ته نانه ت ئه گه ر کاسبکار فرۆشى په تی که متر مه زنده کردبیت، ئه وه ده بى باجه که پاشوه خت له سه ره تاه ده سپیکى کۆمپانیا که وه بداته وه. ههروه ها له کاتى وادا

مانگ	به باج	بی باج	باج 23%
فروش	6 150	5 000	1 150
کرینہ کان	1 845	1 500	345
رادہی باجیک کہ دہی بدیت			e 805

باج - $\frac{8500 - \text{فروشی سالانہ}}{14\,000} \times \text{باج}$

بۇ نموونہ: فروش سالانہ 19000 یورویہ
و باجی سہرنخیک کہ دہی بدی 3426
یوریہ. بہخشینی باجہ کہ بہو شیوہیہ حسیب
دہکری ((19000 - 8500) : (3426 x
14000 = 2569,50 یورق و ئہمہش لہ باج
کہم دہکریتہوہ. رادہی پارہیہک کہ لہ باجہوہ
دہبہخسری 856,50 یورق یہ.

گہر ئہرکداری باجی سہر نرخ لہ کومپانیایہکی
دیکہ کہلوپہل یان خزمہت بکری و باجی
سہرنخی پیندہدا، ئہو دہتوانی ئہو رادہیہی
باجی سہرنرخ لہ باجی سہرنخیک کہ دہی
بۇخوی پیدا کہم بکاتہوہ. ئہم کارہ کاتیک
دہکری کہ خزمہتہکان یان بہرہمہکان بۇ
کومپانیاکہ بہکار ببردیت. لہ کرینہکان ئہوکات
دہی پراوہیہک ہہی کہ رادہی باجہکی تیدا
دیاری کرایت.

لہ پیوہندی لہ گہل باجی سہرنخی کہلوپہلی
ہاوردہ لہ بازاری نیونہتہوہی و دہرچو و بۇ
بازاری نیونہتہوہی یاسای تایبہتی دارپژراوہ.
لہو پیوہندیہدا وا چاکہ لہ فہرمانگہی باج
پرسیار بکری یا خود لہ گہل ژمیریاری
کومپانیا راویژ بکریت.

زانباری زیاتر لہ پیوہندی لہ گہل باج وەرگرتن
لہ مالپہری www.vero.fi دہدۆزیتہوہ.

بەر له تۆمارکردنی کۆمپانیا و اچاکه روونیکریتته وه چ جور بیمه‌گه‌لیک کۆمپانیا و کاسبکار پیویستیانه. و اچاکه بازرگان ریسکه‌کانی پیوه‌ندی‌دار به کاری بازرگانی له گه‌ل شه‌ریکه‌ی بیمه‌ لیک‌بده‌وه بۆ ئه‌وه‌ی بتوانی به بیمه‌ کردن ئه‌و ریسکه‌نه‌ که‌م بکاته‌وه.

ته‌نیا بیمه‌ی ناچارى (مه‌جبوورى) کاسبکار بیمه‌ی خانه‌نشینی، بیمه‌ی کۆمه‌لايه‌تى کاسبکار YEL ه‌ گه‌ر راده‌ی داها‌تى کارى کاسبکار له 6896,69 ئیورو له‌ سالدا (سالی 2011) زیاتر بیت و کارى کاسبکارى زیاتر له‌ چوار مانگی خایاندبیت.

بیمه‌ دلخوازه‌کان بۆ نمونه

بریتین له:

- ئینشورانسى دلخوازه‌ی رووداوى کاسبکار
- هه‌روه‌ها کاتى سه‌ربه‌ست له‌ خوى ده‌گریته‌وه
- له‌ باجى سالانه‌دا بۆ کاسبکار هه‌سیب ده‌کری

ئینشورانسى کۆتایی پنه‌ئان

- مه‌به‌ست ئه‌وه‌یه‌ که‌ داها‌تى کاسبکار له‌ کاتیکدا که‌ ناچار به‌ کۆتایی پنه‌ئان به‌ کۆمپانیاکه‌ بیت مسۆگه‌ر بکری.

ئینشورانسى به‌رپرسایه‌تى

- له‌ هه‌لومه‌رجیکى تایبه‌تیدا قه‌ره‌بووى ئه‌و زیانانه‌ی که‌ به‌کەسى تر گه‌یشته‌وه ده‌کاته‌وه و هه‌روه‌ها قه‌ره‌بووى روونکردنه‌وى زیانه‌کان و خه‌رجى له‌وانه‌ی دادگا
- به‌گشتى ئه‌و که‌سه‌ی که‌ داواى کار ده‌کات بۆ نمونه له‌ خانووبه‌ره‌سازى و پاکوخواوینی و پاکژکردن دا داواى ئینشورانسى به‌رپرسایه‌تى ده‌کری.

ئینشورانسى پاراستنى ماف

- قه‌ره‌بووى پارهى پاریزه‌ر و دادگا ده‌کات له‌ کاتیکدا به‌ بۆنه‌ی یه‌کیک له‌ هۆیه‌کانى خواره‌وه بن:
- په‌یمانى جیه‌جیکردن، مامه‌له‌ یان به‌قه‌باله‌ گرتن و گریبه‌ستى قونتراتى
- کیشه‌ له‌سه‌ر قه‌رز یان پارهیەک که‌ ده‌بی وه‌گریت و بۆ دادگا ببردريت
- له‌ کاتى ده‌ست له‌ کار کشانه‌وه یان کیشه‌ی پیوه‌ندی‌دار به‌ هه‌قه‌ده‌ستى مانگانه‌وه
- له‌ کاتى کیشه‌ی پیوه‌ندی‌دار به‌ گریبه‌ستى کری شۆینه‌که‌.

مولک و مال و هه‌روه‌ها شوینی کارکردن و اچاکه ئینشورانس بکری له‌به‌رانه‌ر دزین، سووتان و زیانه‌کانی پیوه‌ندی‌دار به‌ بۆرى ئاوه‌وه. داواى نرخى ئینشورانس له‌ کۆمپانیاکانى ئینشورانسى جۆراوجۆر بکه‌ و به‌ وردى له‌سه‌ر مه‌رجه‌کانیان وردیه‌وه و داواى ئه‌مه‌ بریارى کۆتایی خۆت له‌مه‌ر ئینشورانس بده‌.

بیمه‌ی خانه‌نشینی کاسبکار

- ھەموو ئەوانەى كە لە فينلاند كاسبكارن و تەمەنيان لە نۆوان 18 – 67 سالە لە چوارچۆھەى ئينشورانسى خانه‌نشینی كاسبكار دەگۆنچين.

- كارى كۆمپانياكە بەبى راوستان لانيكەم چوارمانگى خاياندبیت.

- داھاتی مەزەندەكراوى سالانە لانيكەم 6896,69 يورۇ بیت (سالى 2011)

- رادەى پارەى ئينشورانسى خانه‌نشینی كاسبكار 21,6% داھاتە و بۇ كەسانى زياتر لە 53 سال 22,9%.

- كۆمپانيای تازه 25% ھەرزانی بۇ ماوەى 48 مانگى سەرەتايى وەردەگرئ

- سالى 1-2، 6 يان 12 جار دەدریت.

ھەروەھا شویندانەرە لەسەر بیمەى-قەرەبووى خانه‌نشینی بئەمالە، كاتيك دواى كۆچى دواى كاسبكار بە ئەندامانى بئەمالەى دەدریت. دەبى دەبى كاسبكار چوار مانگ دواى دەستپيكى كارەكەى بیمەى خانه‌نشینی كاسبكار واتە YEL بكریت.

تەنیا خاوەنداربوونی كۆمپانيا بەس نیه بۇ ئەوەى كە كاسبكار ئينشورانس بكرئ، بەلكوو دەبى خاوەنى كۆمپانيا وەك كاسبكار كاريش بكات. ھەروەھا شۆھەى خاوەندارىتى و شۆھەى كۆمپانيكان لەسەر ئەوەیە داخوا كاسبكار پيويستى بە ئينشورانسى خانه‌نشینی كاسبكار YEL يا خود ئينشورانسى خانه‌نشینی كريكار واتە TyEL ھەيە يان نا.

تەنیا بیمەى ناچارى كاسبكار بیمەى خانه‌نشینی لەكار واتە YEL كە لە ريگای كۆمپانيای بیمەى خانه‌نشینیوہ بیمە دەكریت. لە سەر بئەماى بیمەى خانه‌نشینی كاسبكار، كاسبكار بیمەى بەتەمەنيوون، پوولى رۆژانەى بیمەى نەتەوايەتى (Kela, www.kela.fi) و ھەروەھا پوولى دايكيتى و دايكيتى تايبەت، پوولى باوكيتى و قەرەبووى رۆژانەى دايكيتى يان پوولى توانەبەخشی وەردەگرئ. رادەى پوولى خانه‌نشینی كاسبكار گریدراو بە داھاتی كارى كاسبكاروہ ھەيە. داھاتی خانه‌نشینی YEL دەبى بەرادەيەك بیت كە بە ھەمان رادە بەكەسيكى شارەزا لە ھەمان كاردا بدریت. ھەروەھا قەرەبووى سنڤۆقى بيكارى كاسبكار و پوولى رۆژانەى كاسبكار لە سەر بئەماى داھاتی YEL ديارى دەكرين. بیمەى YEL

YEL واتە بیمەى خانه‌نشینی كاسبكار

كەسيك كە لە پلەى بەرپرسايەتى دايە، خاوەنى زياتر لە 30% بەشەكان يا خود بە بئالەكەيەوہ خاوەنى زياتر لە 50% بەشەكان يان دەنگەكانە.

كۆمپانيای شەريكە بەشى

كەسيك كە لە پلەى بەرپرسايەتى دايە، خاوەنى 30% لە بەشەكان يا خود بە بئالەكەيەوہ خاوەنى 50% يان كەمتر لە بەشەكانە و ھەروەھا بەشەكانى كەسيك كە لە پلەى بەرزدا نیه

ھاوبەشى
خاوەن بەرپرسايەت

كۆمپانيای ھاوبەشى
بە بەرپرسايەتى
سنووردار (Ky)

ھاوبەشيك كە مافى
دەنگدانى نیه

كۆمپانيای
ھاوبەشى

كۆمپانيای تايبەت
(Tmi)

TYEL واتە بیمەى خانه‌نشینی كريكار

بیمه‌ی بیکاری کاسبکار

کاسبکار ده‌توانی به‌شیوه‌ی دلخواز بیمه‌ی
ئەندامی سندۆقی بیکاری کاسبکاران گەر
بیهه‌وئ قەرەبووی سەرەدمی بیکاری خۆی
مسۆگەر بکات. لەوکاتەدا گەر بیت و کاسبکار
به‌هۆی کوتایی هاتن به‌کاری کۆمپانیەکه
تووشی بیکاری بوو ده‌توانی داوای قەرەبووی
روژانه‌ بکات. کاسبکار ده‌توانی بیمه‌ی ئەندامی
سندۆقی بیکاری گەر راده‌ی داهااتی ئەو سالانه
(سالی 2011) لانی که‌م 8520 ئیورو بیت.
داهااتی راگەیاندرای به‌سندۆقی بیکاری کاسبکار
ناتوانی زیاتر له‌ داهااتی راگەیاندرای به‌بیمه‌ی
خانه‌نشینی کاسبکار بیت.

گەر کاسبکار ئەندامی سندۆقی کریکارانه‌ باشتر
وايه‌هه‌رکه‌ دەستی به‌کاری کاسبکاری کرد
بیمه‌ی ئەندامی سندۆقی بیکاری کاسبکاران.
گەر له‌ماوه‌ی چوارسالدا 18 مانگی به‌رده‌وام
کاسبکار بووبیت و له‌و ماوه‌یه‌دا هه‌قی
ئەندامه‌تی به‌سندۆقی بیکاری کاسبکاران دابیت،
داوای بیکاری چاک وایه‌ داوای قەرەبووی

روژانی بیکاری بکری. گەر کاسبکار له
ئەندامه‌تی سندۆقی کریکارانه‌وه‌ ببی به
ئەندامی سندۆقی بیکاری کاسبکاران ده‌توانی
داوای دوانزه‌ مانگ ئەندامه‌تی قەرەبووی
روژانه‌ی بیکاری وەرگری.

کاری کۆمپانیاکه‌ به‌ ته‌واو بوو له‌قه‌له‌م
ده‌دریته‌ گەر کۆمپانیاکه‌ کۆنکورس کرابی
(به‌رشکست بووبیت) یا خود کۆمپانیاکه‌ی
فرۆشتبیت. کاسبکار مافی وەرگری
قەرەبووی بیکاری هه‌یه‌ گەر له‌ ماوه‌ی
چوارمانگی ریکدا ته‌واوکات کاری کردبیت.
کاری کاسبکاری کوتایی پێهینراو له‌ ئەژمیر
ده‌دریته‌ کاتیک کاسبکار ئیتر پارهی
ئینشورانسی خانه‌نشینی نادات و به‌ ده‌زگای
به‌پێوه‌به‌ری باج و تۆمارگه‌ی کۆمپانیاکان
کوتایی پێهینانی کاری کۆمپانیاکه‌ی و
فرۆشی مال و مولکی کۆمپانیاکه‌ی یان خود
به‌راوردی نرخ‌ی کۆمپانیاکه‌ی به‌سندۆقی
بیکاری راگەیاندرایته‌.

بەیاردان لەمەر ئەوه‌ که‌ داخوا کاسبکار
به‌بیکار ده‌بێندریت یا خود به‌که‌سیک که‌ کاری
کۆمپانیاکه‌ی کوتایی پێهیناوه‌ له‌ نووسینگه‌ی
کاروبازرگانی شوینی ژیاانی کاسبکار، که
کاسبکار خۆی له‌ویدا به‌ بیکار راگەیاندرایه‌وه‌
جێبه‌جێ ده‌کریته‌.

زانباریی زیاتر له‌ مه‌ر ئینشورانسی بیکاری:
www.mol.fi
www.ayt.fi
www.syt.fi

به كارگرتنى كريكار

كاتيك كاسبكار دهستى به داني ريكيويكى
هه قدهست كرد به كريكار، دهبن بۆ دهزگاي
به ريويههري باج خوى وهكو خاوهنكار
رابهگهيهنى له ريگاي پركردهوهى فورمى تومار
يان فورمى گوران له كومپانيادا له كاتيكدا
كه كومپانيكه ژماره پيناسى خوى ههبيت.
كه كومپانيكه وهك خاوهنكار تومار كرا،
نوو سينگه باج رينويى پيوست و ژماره
حه سيبى باج و ئينشورانسى كومه لايهتى كريكار
بۆ پاره داني ئينشورانسه كان بۆ خاوهنكار
دهنيريت.

ئهو خاوهنكاره كه به شيوهى ريكيويك و
تا دوايى كريكار دهگرئ، دهبن ئينشورانسى
خانه نشيني كريكاران له ريگاي ئينشورانسى
تابيه ته وه ريك بخت. له مانگى دووهى
وه رگرتنى هه قدهستى كريكار، دهبن كريكار
ئينشورانس بكرئ. گهر كومپانيا له ماوهى
شهش مانگا 7518 يورؤ (سالى 2011)
هه قدهست به كريكار بدا و كريكارى به ردهوام
له كومپانيكه دا كار نه كات، كاسبكار خاوهنكارى
كاتيه. خاوهنكارى كاتيه پيوست ناكات
پهيمانى تابيهتى ئينشورانسى به ستييت. له
كاتيكى وادا خاوهنكار پارهى ئينشورانس تا
20 مانگى دواى وه رگرتنى هه قدهسته كه
به كومپانياي ئينشورانسى كه بۆخوى
هه لبيژاردوه ده دات. ههروهها خاوهنكار
جاروبار دهبن بۆ داني پارهى ئينشورانسى
كريكاره كان و باجى پيشوخت بۆخوى
دهستپيشخهري بكات و له ريگاي ژماره
حه سيبى باجه كه وه به دهزگاي به ريويههري
باجى بدات.

ريگاي ئاسانتر له هه قدهست دان به كريكار
ئوهيه كه كومپانيكه خزمه ته پيوستيه كان
له كومپانيه كي ديكه وه به كرى بكرئ.
كومپانيه كه كريكار به كرى دها هه قدهستى
كريكار و هه موو خه رجه كانى پيوه نديدار
به كريكار ده دات و كومپانيه كه داواى
خزمه تى كردوه ته نيا ئه ركى رينويى و
نیشان داني ئهو كارانه يه كه دهبن كريكار
جيه جيان بكات. كومپانيه كه كريكار
به كرى دها دهبن له كارى خويدا پيره وى له
پهيمانى سه نديكاكانى پيوه نديدار به هه قدهستى
كريكاران بكات. كومپانيه كه كريكارى
به كرى گرتوه چاوه ديڤى به سه ر كاروبارى
كريكاردا ده كات.

خه رجه كانى ناراسته وخوى كريكار (سالى 2011)

- گهر كريكار لانيكه م 52,49 يورؤ له مانگا
وه رگرئ دهبن ئينشورانسى خانه نشيني
كريكار وه گرئ. 22,5 % هه قدهستى
كريكار به كومپانياي ئينشورانس ده ريت.
ئينشورانسى خانه نشيني كريكارى كاتيه
23 % هه قدهسته كه يه تى. به شى كريكار له و
را ده يه كه خاوهنكار راسته وخؤ له مووچه ي
ئهو كه ميده كاته وه بۆ كريكارانى خواره وه ي
53 سال 4,7 % و بۆ كريكارانى سه ره وه ي
53 سال 6,0 % ه.

- پاره ي به شى مسؤگه ركاريى كومه لايه تى
2,12 % مووچه يه.
- ئينشورانسى بيكارى كريكار 0,80 %
هه قدهسته كه يه، گهر مووچه ي سالانه ي
كريكار لاني زور 1 879 500 يورؤ بيت.
ئينشورانسى بيكارى به شى زياتر له و
را ده يه 3,2 % له هه قدهسته كه يه. هه قدهستى
ئينشورانسى بيكارى كريكار 0,60 %.
- ئينشورانسى رووداوى دلته زين 0,3
بۆ 8,0 % مووچه كه يه، كه به پتي پيشه
ده گورديت. به شيوه ي نيونجى 1 % ه.
- ئينشورانى گيانى گروپ به شيوه ي نيونجى
0,071 % مووچه كه يه.

حه سيبى هه قدهست و ئه ركى راگه يان دني به
كار به ده ستانى باج و چا كه به كومپانياي
ژمير يارى بدر يت.

روژه گرنگه كانى كاسبكار

12 مين روژى مانگ

باجى سه رنرخ رابه گه يه نه و به
دهزگاي به ريويههري باج بده،
روژى كه مكرده وه ي باجى
پيشوختى هه قدهسته كان
و دانه وه ي پولى بيمه ي
كومه لايه تى

20 مين روژى مانگ

پولى بيمه ي خانه نشيني
كريكاران TyEL و
خاوهنكاره كان YEL
بدر يته وه به كومپانياي بيمه و
ئينشورانس

23 مين روژى مانگ

پولى باجى پيشوخت به
دهزگاي به ريويههري باج
بدر يته وه.

کولتووری کاسبکاری له فینلاند

بۇ ئەۋەى کاروبارى کاسبکاری به جوانى به ره و پیش بروت دهی کولتور و کهله پووری کومپانیا فینلاندیه کان به جوانی بناسریندری. ئەو کات دهکری به شیوهی ریکوپیکتر و چاکتر خزمهتی مشتەری بکری و پیویستی و چاوریانیهکانی کاسبکار بناسیندریت.

فینلاندیه کان پیتان خۆشه کاته که به شیوهی ریکوپیک به کار بینن. ئەوان پلان بۆ کاته کان دادهنن و لهو کاتانه به پیتی پلان که لک وهردهگرن. له کاتی نووسینی کات به زمانی فینلاندی له 24 کاتژمیر که لک وهردهگیرئ. کاتی پیکهاتوو بۆ دیدار واباشه به ئیمهیل دووباره دانی پیدابندریت.

روژی کاری له فینلاند له کاتژمیر 8 ی به یانی دهست پیدهکات و کاتژمیر 16 کوتایی پیدیت. کاتی پشووی نه هار 11 بۆ 13 یه.

له فینلاند بهی له بهرچاوگرتنی ته مه ن، جنس، پیشه و بیروباوهر و ئایین هه موو کهس به کسان. ژنان به شیوهی به کسان له ژبانی بازرگانی و دهوله تیدا به شدارن. بانگ کردنی خه لک به ناوی خویه وه یا "تو" وتن زور گشتیه. زور گرنگه که له کاتی چاوپیکه وتن، قسه کردن و قسه کردن به ته له فون یا خود ناردنی ئیمهیل نه ریتی هه لسوکه وتی چاک ره چاو بکریت.

زور گرنگه که به ریکوپیکی بۆ کوبونه وه ئامادهی بکریت و له کاتی دیاری کراودا له شوینی کوبونه وه ئاماده بیت. له کاتی به کتر دیتن و دهست له گه لیه کدان، گووشینی دهست و چاوبه چاو ته ماشاکردن بروای زورتر له نیوان لایه نه کان به رز ده کاته وه. که دیداره که کوتایی پیهات دهست له گه ل یه ک دهدریته وه.

له فینلاند کومپانیاکان بروکراسیه کی زوریان نیه. له کومپانیاکان به خیرایی بریار دهدریت و کاروبار دوا ی پلانی ورد جیبه جی دهکرین.

فینلاندیه کان پیتان خۆشه کاته که

به شیوهی ریکوپیک به کار بینن.

ئەوان پلان بۆ کاته کان دادهنن و لهو

کاتانه به پیتی پلان که لک وهردهگرن.

فینلاند ولاتی که که که مترین گندهلی تیدا ههیه بویه نابی که لوپه ل و دیاری بازرگانی به کار به دهستان یان هاوپه یمانان بدریت. دانی کارتی پیروزیایی یا خود دانی کارتی خه لات بۆ کرینی شتیکی هه رزان له کاتی کریسمه س نه ریتیکی گونجاوه.

به رپر سایه تی ژینگه یی کو مپانیا

له کاتی هه لێژاردنی پیشه ی چالاکی کومپانیا و ده سپیکردنی کاری کاسبکاری چاک وایه. سه رنج بدریته پرسه کانی پیوه ندیدار به ژینگه. هه موو پیشه کان شویندانه رن له سه ر ژینگه، به لام به ره چاوگرتنی یاسا و ریساکان ده کرئ زیانه کانی ژینگه به که مترین راده ی خوی بگه یه ندریت. هه روه ها ره چاوکردنی به کاره ینانی کاره با و ده سته به ندی کردنی کرس و زبله کان ده توانی خه رچی کومپانیا که م بکاته وه.

به رپر سایه تی ژینگه یی هه روه ها شیوازیکی بازاردۆزینه وه یه و بۆ کومپانیایه کی بچووک یه کیک له هۆکاره کانی سه رکه وتن له رکه به ریدایه. به کاره ینه ران ئیستا زانیاریان له سه ره وه یه و ریز له و کومپانیانه ده گرن که سه رنج ده دهنه پرسه کانی پیوه ندیدار به ژینگه. ئه و نرخانه ده توانن شویندانه ر بن له سه ر بریاری مشتیه ریه کان.

ژینگه بپاریزه

1) یاسا و ریساکانی ژینگه له پیوه ندی له گه ل کومپانیاکه ت بدۆزه وه.

وهك ولاتیکی ئه ندامی یه کیه تی ئه ورووپا له فینلاند یاسا و ریسای پیوه ندیدار به ژینگه زۆرن که به پنی چالاکی کومپانیاکان ده گۆردین. داخوا کاتیک به ره مه مه یته ر به ره مه مه کان ئاماده ده کات یا خود هیته ری به ره مه به ره مه مه که له ولاتیکی دیکه وه بۆ فینلاند دینی و دوی به کاره ینانیان پیوست به دانی پاره ی ژینگه ی به ره مه ده کا یان نا؟ له سه ر کومپانیاکه ت شوین دانه ر؟ زانیاری زیاتر ده توانی له کاربه ده ستانی ژینگه ی شاره وانی خۆت و له مالپه ری www.ymparisto.fi و هه روه ها مالپه ری کومپانیا و کومه لگاکان www.yrityssuomi.fi/ymparisto به ده ست بیتی.

2) کاریگه ریه زیانه یه نه ره کانی بۆ ژینگه بناسه و بزانه چۆن ده توانی ئه و کارادانه وانه که م بگه یه وه.

پیوست ناکات کومپانیا ده سامیه یه کی زۆر دانیت بۆ که مکردنه وه ی خه ساره کانی ژینگه، ته نیا گۆرینی شیوه ی هه لسه وکه وت ده توانی زۆر شت بگۆرئ و شویندانه ر بیت. بۆ نمونه ده زگاکانی کاره یایی زۆر وه به کار ده بن: ده کرئ به کاره ینانی وه ی کاره با 60% که متر بکریته وه گه ر کومپیوته ریک که

کراوه کان هه لسه وکه تیان له گه ل بکری. زبله کانی کیشه دار ده بی هه میشه له زبلانی تایبه ت کو بکریته وه (www.ongelmajate.fi). زانیاری زیاتر له سه ر ماده کیمیاویه کان له مالپه ری www.valvira.fi ده دۆزریته وه.

5) له کاتی کرین و وه به ره یناندا بیر له ژینگه بگه وه.

له و به ره مه مه ی که هیما ی ژینگه یان له سه ره، ئه و به ره مه مه ی که به شیوه ی سروشتی سازکراون، یان خود به ره مه می بازرگانی دادپه روه رانه یان به ره مه می سروشتین که لک وه رگره. ئه و به ره مه مه ی بکریه که به شیوه ی ئیکولوژیک ده سته به ندی کراون یان خود به کار دینه وه. ده توانی هه روه ها کاره با ی سه وز بکری. ده کرئ ژینگه له ریگای که م کردنه وه ی به کاره ینانی وه ی کاره با، ئا و ته نانه ت ماده ی شوشتن بپاریزریته. مارک و هیماکانی ژینگه په روه ری وهك قاز ، گول، هیما ی وه، هیما ی سروشتی یان ئورگانیک، و هیما ی سروشتی یه کیه تی ئه ورووپا، دیمیتیتر (Demeter)، ماسی باکور (Norppaenergia) و هیما ی بازاری دادپه روه رانه.

خاوه نی تایبه تمه ندی خزن کردنی کاره با بیت (سه رچاوه: Motiva). به شیوه ی ریکوپیگ راده ی به کاره ینانی وه ی کومپانیاکه ت له ژیر چاو بگره و به وشیوه یه ده توانی وه ی زیادی که به کار ده بی بدۆزیه وه.

3) یاساکانی پیوه ندیدار به جیبه جی کردنی زبله کانی کومپانیاکه ت بناسه.

له کاری کومپانیادا ده سته به ندی کردنی زبله کان و که م کردنه وه ی ئه وان زۆر گرنگه. زبل و به رماوه یه که به شیوه ی ریکوپیگ ده سته به ندی کراوه ده کرئ دووباره به کار به یتریت. ئه و کومپانیانه ی که له خانوویه ره کاندایا لکن ده بی ره چاوی هه مان ریوشوینی ده سته به ندی زبله کان بکه ن که دانیش توانی خانوویه ره که ره چاوی ده کن. گه ر کومپانیا له شوین یان خانووی تایبه تی خوی دا بیت، ده بی بۆخوی به شیوه ی سه ره به خۆ په یمانی پاککردنه وه ی زبله کان به سستیته.

باشترین چاره سه ری بۆ ژینگه که م کردنه وه ی زبله کانه. زبلی ده سته به ندی نه کراو پاره یه که که به فیتره ده روا ت. زانیاری زیاتر له پیوه ندی له گه ل کاروباری ریکخستنی زبله کان له مالپه ری www.kierratys.info به ده ست دیت.

4) گه ر له گه ل ماده مه ترسیداره کان کار ده که ی ریز له ژینگه بگره .

ماده کیمیاویه کان و هه روه ها ماده کانی دیکه ی مه ترسیدار ده بی به پی یاسا و ریسایاری

لیستی وهبیر هیئانه وهی کاسبکاری تازه کار

جیبه جی کردنی پهیمانگان

چ پهیمانگه لیک پیویستن و کام له وان زور پیویستی رهان؟ بهرله واژو کردنی پهیمانگه بزانه بهلینی بۆ چ شتیک ددهی و چ ناکامیکی دهیبت. ههموو ئه وه پهیمانانیه که پیوهندیان به کاری کومپانیاکوه ههیه به نووسراو نهجام بده!

ئینشورانس و له بهرچاوگرتنی ریسکهکانی کومپانیا

له چالاکى بازرگانیه که تدا چ ریسکه لیک (مترسی) هه؟ چ جور ئینشورانس لیک دهست دهکون؟ داخوا له کار له گهل مشتهریهکان پیویست به ئینشورانس ههیه؟ جگه له ئه و ئینشورانسانهی که به پیتی یاسا دهبی وهریانگری له روانگهی کاری بازرگانیه وه چاک وایه بزانی کاری بازرگانیه که ت چ ریسکه لیکى ههیه و پیویست به چ جور بیمه گه لیک ههیه بۆ خوت و کومپانیا که ت. بۆ نمونه ئینشورانسى کاره سات له یاسادا به زورهملی نییه و دلخوازانه به لام زور پیویسته. بژارده جوراوجورهکان تاقی بکه وه و داواى نرخ له کومپانیای ئینشورانس بکه.

تۆپی پشتیوانی له کاسبکار

کاسبکار چاک نیه تهنیا بیئت. داخوا له دۆستانى خوت که سیک ههیه که کاسبکار بیئت و ریسکهکانی کاسبکاری بناسی؟ داخوا کارناسانی بواره که ت دهناسی؟ داخوا ریکخراو یان کومهلهی کاسبکارانی پیوهندیان ههیه؟ سهردانى مالپه رى www.yrittajat.fi بکه.

بیری بازرگانی خوت به شیوهی

نووسین بکه به پلانی بازرگانی. بۆ ئه وهی بتوانی له پیوهندی له گهل وه به رهیتان یان قهرزى بانکی وتووێژ بکه ی یا خود کاتیک داواى پارهی دهسپیکردن یان یارمهتی گشتی دهکهی پیویست به پلانی بازرگانی ههیه.

به قازانج بوونی کومپانیا

له ماوهیهکی دیاری کراودا داهااتی کومپانیا که دهبی چهند بیئت و داخوا توانایی ئه وهت ههیه به ئامانجی دیاری کراو بگهیت؟ قازانجی ناته وای به رهه مهکان چیه؟ مشتهریه کانت کین و چهند که سن؟ خالی کریتیکی به قازانج بوونی فروشه که ت دیاری بکه که له ودا داهاات قهره بووی خهرجهکان بکاته وه.

شیوهی دروستی کومپانیا

کاری بازرگانی ههمیشه به ریسکه. داخوا ئامادهی مال و مولکی خوت بخهیته ریسکی کاسبکاری؟ داخوا مه به سستی کومپانیا که بهربلاو کردنه وهی کار و چالاکیه کانیه تی؟ داخوا شهریک و هاوبه شی دیکه دین بۆ ناو کومپانیا که و پیوهندی نیوانتان چیه؟ بزانه بهرپرسایه تی تۆ له شیوه جوراوجورهکانی کومپانیاکاندا چۆنه. باج تهنیا یه کیک و زور جار که مه به هاترین هۆکاری ههلبژاردنی شیوهی کومپانیا به.

ژمیریاری

ههموو کومپانیاکان ئه رکدار به جیبه جی کردنی ژمیریاری. یاسا داواى جیبه جی کردنی ژمیریاری له کومپانیاکان دهکات و ئه و کارهش پیویستی به پسپۆری ههیه. خزمه تهکانی نووسینگهکانی ژمیریاری به پارهن، به لام ئه وکات کاتی زورت ههیه هزری خوت کۆبکه به ته وه سهر کاره سهرهکیهکان واته کاسبکاریت.

تایبه تمه ندیه کان و شاره زایی و پسپۆریت

داخوا شاره زایی و پسپۆریت به شی ئه وه دهکات بتوانی کاسبکاری پی بکه ی؟ داخوا که سیتی خوراگری و ده توانی له بهرانبهر و زهخت دا تاقهت بییری؟ بنه ماله ت چۆن کاسبکاریه که ت ده بیینی؟

بیری بازرگانی

بیری بازرگانیه که ت به وردی پلانی بۆ دابریژه و له یارمه تی کارناسان که لک وهرگره. ههروه ها بزانه داخوا بۆ ئه و کومپانیا و چالاکیه بازرگانیه ی که ده ته وهی دایمه زرینی پیویست به مۆله ت وهرگرتن دهکات یا نا.

پلانی بازرگانی

بیری بازرگانی خوت به شیوهی نووسین بکه به پلانی بازرگانی. بۆ ئه وهی بتوانی له پیوهندی له گهل وه به رهیتان یان قهرزى بانکی وتووێژ بکه ی یا خود کاتیک داواى پارهی دهسپیکردن یان یارمه تی گشتی دهکهی پیویست به پلانی بازرگانی ههیه.

فروش و بازادۆزینه وه

داخوا به رهه مه که ت بازاری پیویستی ههیه و له کوئییه؟ رهوشی رکه به رى له و بواره دا چۆنه و رکه به ره کانت کین؟ داخوا بیری بازرگانیه که ت شتیکی تازه و تایبه ت دینی که پیتی بتوانی به سهر رکه به رانت سهرکه و ی؟

دهسمایه دانان

بۆ دهسپیکى کاری بازرگانیته چهنده پیویست به پار ههیه؟ بۆ جیبه جی کردنی سه رمایه ی پیویستت سه رچاوه جوراوجور ههیه وهک بانکه کان، ناوه نده تایبه ته کانی وه به رهیتان وهک فینقیرا Finnvera و ههروه ها وه به رهیتانه رانی دهره وه یی. له بیرت نه چی که ده بی بتوانی وه به رهیتانه رانی دهره وه یی به ره و بیری بازرگانیه که ت رابکیشی بهرله وهی که ئه وان دهسمایه دانن له کومپانیا که ت. له پیوهندی له گهل ئالترناتیفه جوراوجورهکان له گهل پسپۆران راویژ بکه.

10 ھەنگاۋ بەرھەس سەركەۋەتن

10) ۋىيى ئاسايشى خۇت بېھ. ۋەك كاسىپكار دەتۋانى
بۇخۇت خۇمەتە نەخۇشەكانى كارى رىك بىخەى.
ئىنشورانسى نىشتىمانى ۋاتە كىلا Kela خۇمەتگوزارىەكانى
تەندروستى كاسىپكار ۋ پىۋىستىەكانى تەندروستى ئەۋ تا
رادەپەكى گونجاۋ قەرەۋو دەكاتەۋە.

9) بەردەۋام كارى كۆمپانىياكەت بەرەۋپىش بەرە. ئەۋ
بەرەمانەى كە فرۇشيان نىە لا بەرە. ھەۋل بىدە تىچۋونەكان
كەم بىكەى ۋ بىنراۋى خۇت زىاتەر.

8) سەرنجى تايبەت بىدە بە باشترىن مىشتەرىەكانى خۇت.

7) ئەركەكانى ياساى خۇت جىبەجى بىكە. باج ۋ پارەى كاربەدەستان
لە كاتى خۇيدا بىدە ۋ كاربەدەستان لە كاتى خۇيدا ئاگادار بىكەۋە.

6) ھەموۋ جارئ راست بەۋ شىۋەپەى كە لەگەل مىشتەرى
سازاۋى كار بىكە يان باشتر لەۋەى كە پىك ھاتۋون.

5) تەنىيا بازارپۇزىنەۋە بەش ناكە، دەپى بزانى چۇن بفرۇشى.
دەستپىشخەرى بىكە ۋ ھەۋل بىدە ۋەلامى پىۋىستىەكانى بگۇرى
مىشتەرىەكانت بىدەپتەۋە.

4) خۇشناۋى بۇ كۆمپانىيا گىرنىگە. ئاگادارى ۋىتەى كۆمپانىياكە بېھ.

3) كۆمپانىيا دەتۋانى تەنىيا بە ھىۋاى ئەۋ بەرەمە كار بىكات كە بە رادەى
پىۋىست بازارى ھەبىت.

2) دەپى لەسەر كاسىپكارى خۇندنەۋەت ھەبىت. بۇ نەۋونە نەۋسىنگەى
كاروبازرگانى ۋ ناۋەندى كاروبازرگانى ۋ ژىنگە كۇرس ۋ خولى بازىرگانى پىك
دېتن. ھەرۋەھا لە يارمەتى پىسپۇرانى راۋىژكارى كۆمپانىيا كەلەك ۋەرگەرە.

1) دەپى ئەۋ بۋارەى كە دەتەۋى كۆمپانىيا دامەزىتىنى بناسى.
لەبىرت بى گەشەكردنەكانى بۋارى بازىرگانىكەت لەبەرچاۋ بىگرىت.

فهره‌نگۆکی کاسبکار

گرتیبه‌ستکار خزمه‌تیک که له دهره‌وه‌ی کۆمپانیا له کۆمپانیایه‌کی سه‌ربه‌خۆ یان به‌ره‌مه‌میک کێدراوه.

کاسبکاری پسیپۆر کاسبکاریکه، که کاری خۆی به بی شونینکی دیاری کراو و به‌بی هیزی دهره‌وه‌ی ئه‌نجام دهدات. گه‌ره‌ترین جیاوازی له گه‌ل کاسبکار له‌وه‌دایه که مافی ئه‌وه‌ی هه‌یه ژمیریاری ئاسان و ساکار ئه‌نجام بدات. کاسبکاری پسیپۆر ده‌توانی بۆ نمونه خزمه‌ته‌کانی ماساژدان، جلۆبه‌رگدروون یان به‌رتاشی پیشکش بکات. (بروانه هه‌روه‌ها به به‌شی کاسبکار).

باجی سه‌ر نرخ (VAT) یان باجی ناپاسته‌وخۆ باجی به‌کاره‌یتانه، که به‌کاره‌یت له به‌رانبه‌ر به‌ره‌م یان خزمه‌ت دا ده‌یداته کۆمپانیا و کۆمپانیا ده‌یداته ده‌زگای به‌ریوه‌به‌ری باج. نرخي سه‌رباج کاسبکار به نرخي به‌ره‌م یان خزمه‌ته‌که زیاده‌کات. به‌های گشتی باج له فینلاند ۲۳% له ریکه‌وتی 1.7.2010 وه. کۆمپانیاکان ده‌توانن راده‌ی باجی سه‌رنرخ که به مه‌به‌ستی کپنی خزمه‌ت یان به‌ره‌م داویانه کهم بکه‌نه‌وه. ته‌نیا ئه‌و کۆمپانیانه‌ی که بۆ باجی سه‌رنرخ تۆمار کراون ده‌توانن ئه‌و کاره‌ی که له سه‌ره‌وه ئامژه پیکراوه جێبه‌جی بکه‌ن.

فریشته‌ی بازگانی که‌سیکه که سه‌رمایه‌گوزاری له‌سه‌ر ئه‌و کۆمپانیانه‌ی که گه‌شه ده‌کهن ده‌کات. فریشته‌ی بازگانی ده‌توانی جگه له سه‌رمایه‌گوزاری له کۆمپانیا ئه‌ندامی ده‌سته‌ی به‌ریوه‌به‌ری کۆمپانیا بیت، بیهته رینوینی کۆمپانیا یا خود هاوکاری کۆمپانیا بکات له به‌ده‌سته‌یتانی پنه‌ندیه‌کان و سازکردنی هاوپه‌یمانی. **بووجه** پلانی کاری بازگانی کۆمپانیایه به‌مه‌به‌ستی جێبه‌جی کرانی له ماوه‌یه‌کی دیاریکراودا. له بووجه‌دا داهاات و ده‌رکه‌وته‌کان به شیوه‌ی ژماره بۆ نمونه له یورۆ دیاری کراون (مه‌زه‌نده‌ی ئابووری).

کاری ریزومه کارکردن به مه‌به‌ستی به‌ده‌سته‌یتانی پاره یان به‌رژه‌وه‌ندیه‌کی به‌نرخي دیکه.

مولکی له‌به‌رانبه‌ر سه‌رمایه مولک و مالیک که به‌جیات یاره بۆ کۆمپانیا وه‌گه‌ر خراوه. مولکی به‌رانبه‌ر به سه‌رمایه ده‌توانی ته‌نیا مولک و مالیک بیت که به‌های ئابووری بۆ کۆمپانیا هه‌بیت. په‌یمانی به‌رانبه‌رکردنی کار له گه‌ل سه‌رمایه ناتوانی مولکی به‌رانبه‌ر به سه‌رمایه بوتريت. ده‌کرئ به‌شی شه‌ریکه به‌شی له ریکای مولکی به‌رانبه‌ر به سه‌رمایه‌وه بدریت. ده‌کرئ ملکی به‌رانبه‌ر به سه‌رمایه که‌لوپه‌لی به‌نرخ یان ئامیزیک بی که بۆ کۆمپانیایه که کار بیت.

نرخي ناته‌واو نرخي ته‌واو به‌بی کهم کردنه‌وه که باجیش له‌گه‌ل‌دایه.

له بازگانه‌وه بۆ بازگان به‌واتای بازگانی له‌نیوان کۆمپانیایه‌کانه. بۆ نمونه که‌مه‌یینی بازارپه‌وزینه‌وه ده‌توانی ته‌نیا بۆ کۆمپانیایه‌کان بی واته له بازگانه‌وه بۆ بازگان.

بروا له ژمیریاری له ژمیریاریدا رووداوه‌کانی مالی له ستونه جیاوازه‌کان ده‌نووسرین. له به‌شی چه‌په‌وه ئه‌و هه‌سته‌یه‌کان دین که ده‌بی وه‌رگیرین واته دیتیت یان بروا و له به‌شی راسته‌وه ئه‌وانه‌ی ده‌بی بدرین واته کریدیت.

سوورانی ته‌مه‌نی به‌ره‌م به‌ره‌می کۆمپانیا زامه‌نی سووری ته‌مه‌نی خۆیه‌تی که له پلان و گه‌شه‌کردنی به‌ره‌مه‌که‌وه ده‌ست پێده‌کات و کاتیک که فرۆشی ئه‌و کهم ده‌بیت و راگرتنی به‌زیانی کۆمپانیا ته‌واو ده‌بی کوتایی پیدیت.

کاسبکاره‌کان به دوو ده‌سته‌ی کاسبکاری پسیپۆر و کاسبکاری بازگان دابه‌ش ده‌کرتین.

کاسبکاری شیوه‌یه‌که بۆ به‌ده‌سته‌یتانی داهاات بۆ ژبان. شیوه‌کانی کاسبکاری بۆ نمونه بریتین له خزمه‌ته‌کانی هاوچۆ، هۆتیلداری، خزمه‌ته‌کانی ژمیریاری و ریس‌توران و چیشخانه.

باجی پیشه‌وخت راده‌ی ئه‌و باجه‌یه که له کارتی باجی تاکه‌که‌سی دا دیاره و ده‌بی پاره‌که‌ی به ده‌زگای به‌ریوه‌به‌ری باج بدریته‌وه.

وهرگرتنی باجی پیشه‌وخت پاره‌یه‌که که له هه‌قه‌ده‌سته‌وه وهرده‌گیردیت و وهک باج ده‌دریته‌وه.

روژی دیاری کراو بۆ نمونه روژی کوتایی دانی هه‌سپه‌که‌نه.

ناوچه‌ی ئابووری ئه‌وروپا به‌و ولاته‌نه‌ی ده‌لین که جگه له ئه‌ندامانی یه‌کیه‌تی ئه‌وروپان. ئیس‌لن، لیختن ئیش‌تاین و نورویش ئه‌ندامن.

ولاتانی ئه‌ندامی یه‌کیه‌تی ئه‌وروپا (سالی 2011) هۆلند، بیلژیک، بولغارستان، ئیسپانیا، ئیرلند، بریتانیای گه‌وره (بریتانیا، یه‌کیه‌تی پاشایه‌تی یه‌گرتوه‌ی ئیرلنده‌ی باکووری، جیبرالتار)، ئیتالیا، ئوتریش (نه‌مسا)، یونان، قبرس، لاتیفا، لیوتوا، لووکزامبرۆک، مالتا، پورتقال، پۆلند (له‌هیس‌تستان)، فه‌رانسه، رۆمانیا، سوید، ئالمانیا، سلوفاکیا، سلوفاکیا، فینلاند، دانیمارک، کۆماری چیک، مه‌جارستان و ئیس‌تونیایا.

به‌رژه‌وه‌ندی به پیتی یاسای فینلاند هه‌ بریتیه له مافیک که له‌سه‌ر به‌مای یاساییه‌وه دامه‌زراوه و بریتی له به‌کاره‌یتان یان خزمه‌تی که به پیتی ئه‌وه وهرده‌گرت. نمونه‌ی به‌رژه‌وه‌ندی گشتیه‌کان بوونی به‌رژه‌وه‌ندی باجدانه.

نرخ له بازگانی پاره‌یه‌که که له‌به‌رانبه‌ر به‌ره‌م یان خزمه‌تی به‌کاره‌یتراو ده‌دریت،

که‌لوپه‌ل نان، شیر یان به‌ره‌می دیکه، ئه‌و شتانه‌ی که به‌زوویی که‌لکی لی وهرده‌گیرئ کالای یه‌کجار به‌کاره‌یتان. که‌لوپه‌له‌کانی درێژماوه بریتین له بۆ نمونه ماشینی شۆردن، ته‌له‌فیزۆن که ماوه‌ی به‌کاره‌یتان درێژخایه‌نه. مه‌به‌ست له به‌ره‌می که‌لوپه‌ل ئه‌مه‌یه که ئه‌وجۆره که‌لوپه‌لانه‌ی به‌کاره‌یتان یان که‌لوپه‌لی نوێ به‌ره‌م به‌یتدیت، که بریتین له که‌ره‌سه‌ی خاوه‌ن، ئامیزه‌کان و سووته‌مه‌نیه‌کان.

مافى بەرھەمى نامادى مافەكانى نامادى (مەنەۋى)

بەرھەمەنەر ۋەك تەكنىك، بېچم، ھىماي بەرھەم و ھەرۋەھا نىشانەكانى بەرھەم دەپارېزىن. مافى بەرھەمى نامادى مافىكى تاقانەيە و بەو واتايەيە كە تەنبا بە مۆلەتى خاۋەنى ماف دەكرى بۇ نمونە لە داھىتانی پاتىنتكراو يان نمونەي بەرھەم لە كارى پىشەيىدا بەكار بھىندىرېت. مافى بەرھەمى نامادى بە گىشتى لەسەر دوو بەشى مافى لەچاپدان (بۇ بەرھەمى نووسراو و زانىارىي) و مافەكانى پىشەسازى (بۇ نمونە پاتىنت و نمونەي بەرھەم، چوارچىۋە ھىما و مافى ناو).

داھىنەرانە بەواتاي نوئ، بەرھەمى نوئ

ۋەبەرھىتان خەۋاندنى دەسمايەيە. دەرچوۋىەكى دىرېژخايەن كە چاۋەرۋانى دەكرى زياتر لە جارىك بەرھەم بداتەۋە. ۋەبەرھىتانی نامادى دەتۋانى بۇ پەرۋەردە، لىكۆلېنەۋە يا خود پاراستنى ژىنگە بېت. ۋەبەرھىتانی ماددى دەتۋان بۇ نمونە بۇ ئامىر و كەلوپەلى كارى بن.

بەشى گىشتى برىتىن لە كاربەدەستان و ناۋەندەكانى شارەۋانىەكان و دەۋلەت كە كارۋوبارى بەرپۋەبردنى ۋلات ۋەك پەرۋەردە و فېركردن، پاراستنى ۋلات و خزمەتەكانى تەندروستى ئەنجام دەدەن.

ۋەدەفرۆش كەسىكە كە بەرھەم و كەلوپەلى ھىنراو راستەۋخۇ بە مېشتەرى دەفرۆشى.

ژىمىريارى دووقات ژىمىريارى چاۋلىكە

بەقازانچ بوون: كاسىكارى كاتىك بەقازانچە كە جياۋازى نيوان داھات و دەرکەوت بەشىۋەى ئەرېنى بېت واتە كۇمپانيا پارەى بۇ بىمىنى و قازانچ بكات.

توانايى بە واتاي تواناي كاركردن و بەرھەمەننە. كۇمپانيا لە ماۋىەكى دىارى كراۋە چەندە دەتۋانى بەرھەم بىنى.

دەخّل بەواتاي پارەيەكە كە لە فروشى بەرھەم يان خزمەتەكانەۋە دېت و ھەرۋەھا پارەيەك كە لە سىندۇقەكەۋە خەرچ دەكرېت.

بالانس يان قازانچى ناتەۋاۋ بە واتاي پارەيەكە كە دەكرى بەكار بھىندىرېت. مەبەست لە قازانچى فروش پارەيەكە كە لە جياۋازى نيوان نرخی فروش بەرھەم و خەرچەكانى پىۋەندىدار بە بەرھەمەۋە دەمىنېتەۋە.

خەرچە نەگۆرەكان بە واتاي ئەو خەرچەكانى كۇمپانيان كە بە بى گرېدراۋىيە بە بەرھەم لە ماۋىەكى كورت دا كۇمپانيا دەبى بىانېزېرېت. خەرچە نەگۆرەكانى گىشتى برىتىن لە كرېي شۋىنى كار، ھەقدەستەكان، پارەى ژىمىريارى و ھەرۋەھا ئەو خەرچەكانى كە لە ئاكامى بەكارھىتانی ئامىر و كەلوپەلەۋە دىنە سەر كۇمپانيا.

ركەبەرى كۇمپانيا لە كارى بازار دۆزىنەۋەدا دەتۋانى شىۋازى كە كۇمپانيا ھاۋشىۋەكان كەلكى لى ۋەرنانگرن بەكار بھىنى. شىۋازەكانى ركەبەرى دەتۋانى بۇ نمونە ھەلگەۋت، بەرھەمەكان، چۆنەتى بەرھەم، نرخی و بەدەستھىتانی بەرھەمەكەكان بن. بەرانبەرى ركەبەرى مۇنۇپۇل كىردنە كە بەواتاي تانيا چالاكى كىردنى جۇرىك لە كارۋچالاكىيە و بەو شىۋەيە كۇمپانيا دەتۋانى رادە و نرخی بەرھەمەكە بۇ خۇى دىارى بكات چۈنكە ركەبەرىكى نىيە. ركەبەرىي ئابۋورى لە رىگاي ياساي ركەبەرىۋە سىنۋورى بۇ دانراۋە. ھەرۋەھا بروانە ركەبەرى راستەۋخۇ و ناراستەۋخۇ.

ژىمىريارى

– ژىمىريارى دووقات بەو واتايە دېت كە ھەر روۋداۋىكى پىۋەندىدار بە پارە لە دوو ئەستۋون يان دوو ھەسىب واتە قەرزەكان (دېبىت) بە واتاي ئەركەكان و ھەرۋەھا برواداريەكان (كرېدىت) بە واتاي دراۋەكان دەنۋوسرىت. ژىمىريارى دووقات لە لايەك ھۆى بەكارھىتان يا ھاتنى پارەكە نىشان دەدات و لەلايەكى دىكە ژمارە ھەسىبى پارەيەك كە بەكار دەھىندىرې نىشان دەدات. بە پىنى ۋەرگىرتنى ھەسىبەكان و خزمەتەكان واتە پارە دراۋەكان ژىمىريارى دووقاتى دەنۋوسرىت. ئەم ژىمىريارىە برىتية لە ژىمىريارى ئاكام، تەرازنامە و ھەرۋەھا پاشكۋى ئەو ژىمىريارنە بە وردەكارىەكانىۋە. جگە لە كاسىكارانى پىسپۇر ھەموو كەس دەبى ژىمىريارى دووقات ئەنجام بدەن.

– ژىمىريارى ساكار بە پىنى گۋاستىنەۋەى پارە ۋەك دەرکەۋت، داھات، بەھرە، باج و بەكارھىتانی بەرھەم و خزمەتەكان دەنۋوسرىت. ئەو ژىمىريارىە داھات و دەرکەۋتى كۇمپانياكە شى دەكاتەۋە. لە ژىمىريارى ساكاردا راپۇرتى دارايى سالانە تەنبا ژىمىريارى ئاكام دەنۋوسرى و تەرازنامە ئەنجام نادىرېت. كاسىكارى پىشەيى گەر بېھەۋى بۇى ھەيە ژىمىريارى ساكار بەكار ببات.

تىكچۈۋون يان كۆنكۇرس (ئىفلاس) بە واتاي كوتايى ھاتنى كارى كۇمپانيايە لە ئەنجامى شىكست خواردن و ئىفلاس كىردنى كۇمپانياكە. دادگا ھەموو كەلوپەل و مال و مولكى كۇمپانيا دەستى بەسەردادەگرى بۇ قەرەۋوۋو كىردنەۋەى ئەو قەرزەنەى كۇمپانيا تىكەۋتۋە. ئىفلاس دەتۋانى لە بەدەستپىشخەرى قەرزدار يان خاۋەن قەرزەۋە ئەنجام بدىرېت.

بەھرە قازانچىكە كە لە پارەى دراۋ يان قەرز ۋەرگىراۋ بە شىۋەى لەسەد ھەسىب دەكرېت. ۋەك كەسىك قەرز ۋەردەگرى يان ناچار بەدانەۋەى قەرز دەبى باشتىرە شىۋەيەكى قەرز كىردن ھەلېژىرى كە بەھرەى خوارەۋەى ھەبېت. بەلام كەسىك كە پارە دادەنى يان ۋەبەرھىتان جىبەجى دەكا ۋا چاكە رىگايەك كە زۇرتىن بەھرەى ھەيە بدۇزىتەۋە. بەھرەى نەگۆر لە ھەموو ماۋەى قەرزەكە ۋەك خۇى دەمىنېتەۋە. ئالترناتىۋەكانى دىكە گرېدراۋ بە ئىندىكسن بەو واتايە كە ماۋە بە ماۋە دوۋبارە كۇنتىرۇل دەكرېن. بەھرەى گرېدراۋ بە ئىندىكس دەتۋانى بۇ نمونە بەھرەى ئىۋرۇبۇر بېت. ئىۋرۇبۇر بەھرەى رۇزانەى ئىندىكسە كە بانكەكان لە بازارى بۇرسدا بە بى گارانتى پارە بە بانكەكانى دىكە قەرز دەدەن. بە كىردەۋە ئىۋرۇبۇر سوۋد و بەھرەيەكە كە بانكەكان پارە لە بانكەكانى دىكە قەرز ۋەردەگرن و ھەمان قەرز بە بەھرەى بەرزتەر لە ئىۋرۇبۇر دەدەنە خەلگى دىكە (ئىۋرۇبۇر + سوۋدى مارژىنال).

بروآداریه‌کان (کریډیت) له ژمیریاریدا رووداوه‌کانی ئابووری له ژماره یان ستوونی جیاواز دهنوسرین که به ئه‌ستوونی راست دهوتری بروآداریه‌کان یان پارویهک که دراوه و له ئه‌ستوونی چه‌پدا دهنوسریت قهرزه‌کان (دیییت).

خالئ کریټیک به واتای داهاتیکی ژمیریاریه که له‌ودا راده‌ی داهات و دهرکه‌وتی کومپانیا وهک یه‌که. له‌و کاته‌دا کومپانیا نه قازانج ده‌کا نه زیان.

دهرکه‌وته‌کان (تیچوونه‌کان) خه‌رجه‌کانی کومپانیا له ماوه‌یه‌کی دیاری کراودا.

سه‌رمایه‌ی به‌کاره‌یتان کومپانیا پیوستی به سه‌رمایه‌ی به‌کاره‌یتان هه‌یه بۆ قهره‌بووی خه‌رجه نه‌گۆره‌کانی وهک کرئ و پارهی هه‌قه‌ستی مانگانه.

هیزی یاسا به واتای وه‌دیه‌اتی بریار یان حوکمی دادگا یان کاربه‌ده‌ستیکه که ئیتر ناتوانی ته‌نانه‌ت به سکالا کردنیش بگۆردریت.

یاسایی هه‌ندیک کار و چالاکی هه‌ن که له یاسادا شیوه‌ی نه‌جام دان یان جیه‌جی کردنیان دیاری کراوه. بۆ نمونه ئیشورانسگه‌لیکی دلخوازان هه‌ن که کاسیکار بۆخوی ده‌توانی له‌مه‌ر وه‌رگرتیان بریار بدات. به‌لام ئیشورانسگه‌لی یاسایی بۆ هه‌موو که‌س به‌ناچارین.

لیزینگی دارایی به‌کرئ گرتنی درێژخایه‌نی مولکی به‌کاره‌یتان. واته ئامیر یان ده‌زگایه‌ک که به‌کارده‌هینرئ به‌لام کومپانیا نابیته‌ خاوه‌نی به‌لکوو ته‌نیا کرئی به‌کاره‌یتانی ده‌دریټ و دواتر ده‌گه‌رپنډریتته‌وه بۆ خاوه‌نه‌کی. له‌ لیزینگی دارایی کومپانیا ده‌توانی ده‌زگایه‌ک که پیوسته‌ به‌ بی ئه‌وه‌ی که پیوست به‌ دانی پارویه‌کی زیادی سه‌ره‌تایی بیت به‌کار دینی و به‌و شیوه‌یه‌ بۆی هه‌رزانتر له‌ کرینی ده‌که‌وئ.

بیری باززگانی کاری کاسیکاری له‌سه‌ر بنه‌مای بیری باززگانه‌یه‌وه دامه‌زراوه، که بریتیه‌ له‌ شی کردنه‌وه‌ی به‌ره‌م یان خه‌مه‌تیک که پیشکesh ده‌کرئ، بازاری خه‌مه‌ت یان به‌ره‌مه‌که، پیشه‌ی چالاکی کومپانیاکه و هه‌روه‌ها چۆنیته‌ی به‌بازار کردنی بیری باززگانی.

هینمای کومپانی یان لۆگو نیشانه‌ی تۆمارکراو یان به‌رده‌وام به‌کارهاتووی کومپانیاکه‌یه که له‌ ریگای ئه‌وه‌وه‌ مشتیه‌یه‌کان کومپانیاکه له‌ رکه‌به‌رانی جیا ده‌که‌نه‌وه.

مۆدیلی کاری باززگانی به واتای شی کردنه‌وه‌ی کار و چالاکی کومپانیا دیت بۆ به‌ره‌مه‌یتان و پیشکesh کردنی خه‌مه‌ت. مۆدلی کاری باززگانی شی کردنه‌وه‌ی کاروچالاکیه‌کانی کومپانیا و کاریگه‌ریان له‌ سه‌ر یه‌که.

پلانی باززگانی به‌واتای دارشتنی پلانی کاری کومپانیا به‌سه‌ر بنه‌مای بیری باززگانه‌یه‌وه. پلانی باززگانی هه‌گه‌ره قازانجه‌یه‌یه‌ره‌کانی کاری باززگانی و هه‌روه‌ها پیشبینی فروش و پیوستیه‌کانی وه‌به‌ره‌یتان و سه‌رچاوه‌کانی سه‌رمایه‌ ده‌ست نیشان ده‌کات.

گه‌ری داهات بریتیه‌ له‌ راده‌ی فروش کومپانیا به‌ بی هه‌سیب کردنی باجی سه‌ر نرخ، که کومپانیا له‌ ماوه‌یه‌کی دیاری کراودا له‌ ریگای فروش به‌ره‌م یان خه‌مه‌تگوزاریه‌وه به‌ده‌ستی دین. بۆ نمونه له‌ ماوه‌ی شه‌ش مانگ یان سالی‌کدا. له‌ گه‌ری داهاتدا خه‌رجه‌کانی پیکهاتوو له‌ نه‌جامی فروش یان خه‌رجه نه‌گۆره‌کان هه‌سیب نا‌کرین.

قازانجی کومپانیا نه‌جامی ژماردنی ئاکامی ژمیریاریه که له‌ودا خه‌رجه نه‌گۆر و بگۆره‌کان و هه‌روه‌ها زیانه‌کان له‌ گه‌ری داهات که‌م ده‌کریتته‌وه. قازانجی کومپانیا قازانجی به‌ر له‌ دابه‌شکردنی قازانجه‌کان به‌سه‌ر هاوه‌شه‌کاندایه.

نه‌ختینه (لیکوودیت) به واتای توانایی کومپانیا بۆ دانه‌وه‌ی قهرز و هه‌سیبه‌کانه به‌ر له‌ کوتایی هاتنی کاتیان.

کاسیکاری باززگانی که‌سیکه که شوینیکی دیاری کراو بۆ کاری باززگانی هه‌یه یان خود که‌سانیک بۆی کار ده‌که‌ن. کاسیکاری باززگانی ده‌بی ژمیریاری دوو قاتی نه‌جام بدات (سه‌رنج: له‌ گه‌ل کاسیکاری پیشه‌یی به‌راوردی بکه).

مه‌رجی پارده‌دانه‌وه بزانه له‌ په‌یمانه‌که‌دا که‌ی و چۆن ده‌بی پارهی مامه‌له‌که به‌ فروشیار بدریت.

خه‌رجه بگۆره‌کان بریتین له‌ خه‌رجی بابته و که‌لوپه‌لی که به‌ پتی به‌ره‌مه‌یتان یان خه‌مه‌تگوزاریه‌وه ئالوگۆریان به‌سه‌ر دیت. ئه‌وه به‌ واتای پارویه‌که که بۆ وینه بۆ کرینی که‌ره‌سه‌ی خاوی به‌ره‌م پیوسته.

مه‌رجه‌کانی فروشتن به‌واتای ئه‌و مه‌رجانه‌یه که له‌کاتی مامه‌له له‌سه‌ری پیکهاتوون بۆ نمونه نرخ، چۆنیته‌ی و کاتی ئاماده‌بوون.

قازانجی فروش پارویه‌که که له‌ ده‌ستی فروشیار ده‌مینیتته‌وه دوا‌ی ئه‌وه‌ی که خه‌رجه‌کانی راسته‌وخوی پیوه‌ندیدار به‌ به‌ره‌م یان خه‌مه‌ت ده‌رکراون. قازانجی فروش خه‌رجه نه‌گۆره‌کانی کومپانیا له‌به‌رچاو ناگرئ. هه‌رچی راده‌ی قازانجی به‌ره‌م یان خه‌مه‌ته‌که که‌مه‌تر بیت به‌و راده‌یه‌ش کومپانیا پیوستی به‌ فروش و گه‌ری داهات هه‌یه تا بتوانیت کاری کومپانیاکه به‌ قازانج بیت.

نرخه‌ی ره‌ها نرخه‌ی به‌ره‌م که هه‌موو داشکانه‌کان نه‌جام دراون و نا‌کرئ له‌وه هه‌رزانتر بیت.

داهاتی ره‌ها (په‌تی) داهاتی کومپانیا دوا‌ی ده‌رکردنی باج نیشان ده‌دات. داهاتی ره‌ها له‌ ریگای که‌م کردنه‌وه‌ی خه‌رجه‌کانی بگۆر و نه‌گۆری کومپانیا له‌ داهاتی گه‌ره‌وه به‌ده‌ست دئ. ئاکامه‌که ده‌توانی قازانج یان زیان بیت.

به‌ش به‌شیکه له‌ سه‌رمایه‌ی سه‌ره‌کی کومپانیا‌ی شه‌ریکه به‌شی. خاوه‌ن به‌شه‌کان خاوه‌نی به‌شیک دیاری کراو له‌ کومپانیا. ئه‌وان به‌ پتی خاوه‌نداریتیا خاوه‌نی ده‌نگ، به‌هه‌ره‌رگرتن له‌ قازانجی به‌شه‌کان واته به‌ده‌سته‌یتانی پارویه‌که که له‌ ئاکامی ده‌سمایه‌دانانیا له‌ کومپانیاوه به‌ده‌ست دیت. له‌ ریسای کومپانیا‌ی شه‌ریکه به‌شیدا ده‌کرئ بنووسری که راده‌ی ده‌نگی هه‌ر به‌شیک و مافی قازانجی هه‌ربه‌شیک چه‌نده.

خەرجەكانى ناراستەوخۇى ھەقدەست ئەو خەرج و دەرکەوتانەيە كە بەپىي ياسا خاوەنكار دەبى جيا لە ھەقدەستى كرێكار بە دەزگای بەرپەرەيى باج و كۆمپانىكانى ئىنشورانسى بدات. خەرجەكانى ناراستەوخۇى ھەقدەست بریتىن لە ئىنشورانسى كۆمەلایەتى، ئىنشورانسى خانەنشینی كار، ئىنشورانسى كارەسات، ئىنشورانسى بىكارى و ھەروەھا ئىنشورانسى گيانى گرووپى.

كۆمپانىاي بنەمالەبى كاتىكە كە لەو كۆمپانىايەدا بە گشتى ئەندامانى بنەمالە يان خەزىم و كەسەكان كار بگەن و خاوەنى بەش يان ھاوبەشى بە بەرپەرسایەتیەو بەن یا خود ھاوکاری كاسبكار بن.

س.م.ئى SME بە واتای كۆمپانىاي بچووك يان مام ناوەندى دیت.

سواوەكان (دازبایان) و یادداشت كردن دەرکردنى نرخى ماشین، دەزگا يان كەلوپەلیك كە بە پىي بەكارهیتانى لە نرخى كەم دەبیتەو و نووسینی ئەو لە ژمیزیارى دا.

نرخى داشكاو بە واتای نرخىكە كە لە رادەبەدەر ھەرزانتەر لە بازار و كەمتر لە خەرجەكانى بەرھەمھێنانە.

ورتهبێژ بە كانالیکى ناراستەوخۇى راگەیاندن دەوترى كە مرقۇفكان لە رێگای ورتەو قسەكردن بە يەكەو بەس لە بەرھەم يان خەزەتیک دەكەن. ورتەبێژى دەتوانى بۆ نمونە قسەكردن لە شوینى كار يان نووسینی لە ئىنتەرنەت لە ئەستوونەكانى وتووێژدا بێت. ھەموو ئەو زانیاریانەى كە لە رێگای ورتەبێژىو بەلاو دەبنەو راست نیه و زۆرجار كەسەكان بە ئانقەست ورتەبێژى دەكەن.

كەلوپەلى رۆژانە كەلوپەلیكە كە رۆژانە بۆ بەكارهیتان وەك سابوون، كاغەزى ئاودەست خانە بەكار دەھێنرێ.

سەرمايە يان دەسمایە پارە يان مۆلك و مالىك كە كاسبكار دەخاتە گەپ بۆ كۆمپانىا. سەرمايە دەكرى بە سەرمايەى خۇبى يان سەرمايەى دەرەوہى (قەرز) دابەش بكرى. سەرمايەى خۇبى جگە لەو پارەى كە بۆ كۆمپانىاكە وەگەر خراوە ئەو سەرمايەيەشە كە لەئەنجامى كاروچالاكى كۆمپانىاكەو پىك ھاتوو لەبەر دەگریت. سەرمايەى دەرەوہى پارەيەكە كە كەسێكى دىكە دایناو يان بە قەرزى داو كە دەبى دووبارە بدریتەو.

دەسمایەدانان كارى بازىرگانی ھەمیشە پىوېستى بە دراو ھەيە. دەسمایەدانان دەتوانى دراوى كاسبكار، دراوى داھات، قەرز يان خود يارمەتى كەرتى گشتى بێت.

رېفرتېنس ئاماژە بە كار وئەنجامەكانى پىشووہ بە مەبەستى راكشانى سەرنج و بېراى مشتەريە كۆن و نوێيەكان.

بالانس جياوازی نيوان تىچوون و داھاتە كە لە ژمیزیارى دا دەنوسریت. لە راپۆرتى ھەسیتی بانكى دا بالانس رادەى پارەيەك كە لەبەردەست دایە يان خود قەرزى بەردەست نیشان دەدات.

نوێكردنەوہ بە واتای دروستكردنەوہى كۆمپانىاكەيە. لە كاتى نوێكردنەوہ ھەول دەدرى خەرجەكانى كۆمپانىا لە رێگای بۆ نمونە كەم كردنەوہى كرێكار و بەرزكردنەوہى رادەى كارايى و خىزاكردنى گەپى سەرمايە كەم بكریتەو. گۆرپى پىكھاتەى كۆمپانىا كە لە دادگا دا بپارى بۆ دەدرى بە مەبەستى ساخ كردنەوہى كۆمپانىايەك كە زیاتر لە رادەبەدەر قەرزدارە. كۆمپانىاي تايبەت، كۆمپانىاي ھاوبەشى گشتى و ھاوبەشى بە بەرپەرسایەتى سنووردار، كۆمپانىاي شەريكە بەشى و كۆمپانىان ھەروەزى دەتوانن كارى نوێكردنەوہ ئەنجام بدەن.

دابەشكردن بەشيك لە تەواويەت، بۆ نمونە دەكرى مشتەريەكان بە پىي تەمەن، رادەى خۆيئەواری، ئاستى داھات دابەش بكرین. لە دابەشكردندا دەكرى خەزەتەكان يان فرۆشى بەرھەمەكان بەپىي دابەشكراوى مشتەريەكان كارى بازىريان بۆ بكرى و بەو شێوہە بتوانرێ شوینى خۆ لە بازار بدۆزريتەو.

پەيمان (بەلینی) بەلینیكە كە دەبى جیپەجى بكریت. بەواتای ئەوہیە كە كەسەكە دەبى ئەوكارەى كە بەلینی بە ئەنجامدانى داوہ دەبى جیپەجى بكات.

پارەى دەسپىكردن دراویكى يارمەتیی جیي بىركردنەوہیە كە بە تازە كاسبكار دەدریت. پارەى دەسپىكردن دەكرى لە نووسینگەى كاروبازىرگانی داوا بكرى. داواكارىكە دەبى بەر لە دەسپىكردنى كارى كۆمپانىا ئەنجام بدریت.

پىئوہندىە گشتیەكان ئەو پىئوہندىە پەيتاپەيتايانەى كە كاسبكار دەبىھوئ لە گەل لایەنە گرینگەكانى وەك ھاوپەيمانەكان، مشتەريەكان ھەبیت بە مەبەستى تىگەيشتن، پشٹیوانى ئەوان لەو. ھەمان شت بە كورتى كارى PR ی پىي دەوتریت.

ركەبەرى راستەوخۇ و ناراستەوخۇ لە ركەبەرى راستەوخۇدا كۆمپانىاي دىكە راستەوخۇ لە گەل كۆمپانىاكەت ركەبەرى دەكات و ھەمان بەرھەم و خەزەتەكان پىشكەش دەكات. لە ركەبەرى ناراستەوخۇ كۆمپانىاي دىكە بەرھەم و خەزەتەكانى جياواز لە كۆمپانىاي خۆت پىشكەش دەكات كە دەتوان ھەمان پىوېستىەكانى مشتەرى وەدى بێتن. بۆ نمونە پىزايى بەشئوہى ناراستەوخۇ لە گەل ھامبۆرگەر ركەبەرى دەكات بەلام بەشئوہى راستەوخۇ ركەبەرى دووكانى پىزاي دىكەيە.

گەرەنتىكردن بەواتای ئەوہیە كە كەسێكى دىكە پەيمان دەدات كە قەرزەكانى خاوەن قەرز بداتەوہ گەر ھات و قەرزدار نەيتوانى ئەو كارە بكات. گەرەنتى دەتوانى بۆ نمونە گەرەنتى تەواو، گەرەنتى ھاوبەش يان گەرەنتى كراوہ يان گەرەنتى مەرجدار بێت.

گەرەنتى/اوارانتى لە كاتى فرۆشى بەرھەم فرۆشيار بەرپەرسى ھەلە و كەمكۆريەكانى بەرھەمى فرۆشراوہ. بە گشتى فرۆشيار بەرھەمىكى تازە لە جياتى بەرھەمە خراپەكە دەداتە مشتەرى يا خود دەيگەرئىتەوہ و پارەكەى بۆ مشتەرى دەبێژى. ماوہى گەرەنتى ماوہى بەرپەرسایەتى فرۆشيار لەبەرانبەر بەرھەمەكەدا ديارى دەكات.

48

ئەنكۇباتۇرى بازىرگانى ھاۋكارى تازەكاسېكاران دەكا بۇ ئەۋەى بىتۈنن گەشە بىكەن. ئەنكۇباتۇرى بازىرگانى بۇ نىمۇنە شۈيىنى چالاكى، راۋىژكارىيى و خىزمەتەكانى پىسپۇرى، راھىپان و مىنتۇر، پەرۋەردە و ئىمىكانى دامەزىراندنى تۇرى پىۋەندىيەكان پىشكەشى كاسېكار دەكات. كاسېكار پەيمانى كاتى بۇ دووسال لە گەل ئەنكۇباتۇرى بازىرگانى دەبەستى.

شىۋە يان فۇرمى كۇمپانىيا لە فينلانڊ فۇرمەكانى كۇمپانىياكان كە تۇمار دەكرىن برىتتىن لە كۇمپانىيا تاييەتى (toiminimi)، كۇمپانىيا ھاۋبەشى گىشتى، كۇمپانىيا ھاۋبەشى بە بەرپىرسايەتى سنووردار، كۇمپانىيا شەرىكە بەشى، كۇمپانىيا ھەرۋەزى و ھەرۋەھا ھەندىك فۇرمى كەمترى ۋەك كۇمپانىيا شەرىكەبەشى گىشتى و كۇمپانىيا ئەۋروپايى. فۇرمى كۇمپانىيا كار دەكاتە سەر بەرپىرسايەتى، سنوور، لانى كەمى رادەى دامەزىرەرانى كۇمپانىيا، باج ، دابەشكردى قازىجەكان، ھەرۋەھا پارەى تۇماركردى سەرەتايى كۇمپانىيا و لانى كەمى سەرمايەى پىۋىست.

سوۋدى ۋەدرەنگ كەۋتن سوۋدىك كە دۋاى درەنگ كەۋتنى كاتى دانى ھەسپ، پارەيەكى زىيادىيە جيا لە ۋ پارەى كە قەرار بوو بۇ رۇژى كۇتايى مۇلەتى دانەۋە دىارى كرابوۋ بە سوۋدى ۋەدرەنگەۋتن دەناسرپت. بە پىنى ياساى پاراستنى بەھرە ۋەرگىر سوۋدى ۋەدرەنگ كەۋتن نابى زياتر لە رادەى دىارى كراۋ لە ياسادا بىت. سوۋدى ۋەدرەنگ كەۋتن بە پىنى بانكى ناۋەندى ئەۋروپا شەشمانگ جارىك برىتتىە لە سوۋدى ئىندىكس لە گەل 7% رادەى قەرەكە. ئەمە لانى بەرزى سوۋدى ۋەدرەنگ كەۋتنە كە كاسېكار دەتۈانى لە بەھرەۋەرگىر داۋا بىكات. سالى 2011 لەۋانەيە سوۋدى ۋەدرەنگ كەۋتن بگاتە 8 %.

قازانچ: قازانچى كۇمپانىيا برىتتىە لە رادەى پارەيەك كە دۋاى كەم كىرەنەۋەى دەرگەۋتەكان لە فۇۋشى كۇمپانىيا لە ئاكامى سالانەدا بەدەست دىت. قازانچى كۇمپانىيا قازانچى كارۋچالاكى كۇمپانىيايە بەر لەدابەشكردى بەسەر خاۋەن بەشەكان.

دابەشكردى قازانچ قازانچى كۇمپانىيا دەكرى لە نىۋان ھاۋبەشەكان دابەش بىكرىت. دۋاى دانەۋەى باج قازانچى كۇمپانىيا دەكرى لە نىۋان خاۋەنەكانى دابەش بىكرىت.

ئىنشورانسى خانەنشىنى كاسېكار YEL ئىنشورانسى خانەنشىنى ناچارىيە، كە بەپىنى ئەۋە كاسېكار مافى خانەنشىنى، قەرەبوۋى رۇژانەى ئەخۇشى لەلەيەن ئىنشورانسى نىشتمانى واتە Kela ۋە، پارەى دايكىتى، پارەى تاييەتى دايكىتى، پارەى باۋكىتى، پارەى دايكوباۋكىتى يان قەرەبوۋى سازبوۋنەۋە ۋەدرەگرى. رادەى ئىنشورانسى خانەنشىنى كاسېكار لە سەر بىنەماى داھاتى كارى كاسېكار. رادەى ئىنشورانسى خانەنشىنى كاسېكار دەبى لانىكەم ئەۋەندە بىت كە لە كارى ھاۋچەشن دا كاسېكار ھەقدەستى مانگانەى ۋەدرەگرى. داھاتى بىمەى خانەنشىنى ئەۋ داھاتەى كاسېكار كە باجى لى ۋەدرەگرى يا خود قازانچى كۇمپانىيا نى. لانىكەمى رادەى داھاتى ئىنشورانسى خانەنشىنى 6896,69 يورۇ لە سالدايە (سالى 2011). زانىبارى زياتر لەمەر داھاتى ئىنشورانسى خانەنشىنى كاسېكار لە مالىپى ناۋەندى (Vakuuttaminen < www.etk.fi > Yrittäjän vakuuttaminen > Yrittäjän työtulo < خانەنشىنانى فينلاندى دەۋزىتەۋە.

ژمىربارى ساكار بىۋانە ژمىربارى.

پىشەى بازىرگانى گىشتى بەۋ واتايە دى كە كۇمپانىيا دەتۈانى ھەموو شىۋەكانى چالاكى بازىرگانى كە ياساين ئەنجام بدات. ئەۋ جۇرە پىشە بازىرگانىيە دەكرى لە كاتى دامەزىراندنى كۇمپانىيا لە پەيمانى دامەزىراندنىدا بىۋوسرى و بە ناۋەندى تۇمارى كۇمپانىياكان رابگەيەندىت. (بە ۋتەيەكى دىكە ھىچ پىشەيەكى تاييەتى ۋەك كۇمپانىيا بۇ كاروبارى خانۋوبەرە يان خاۋىنكارى و پاكژى راناگەيەندىت).

كاسېكار كەسپكە كە بە تەنيا يان لە گەل كەسانى دىكە كارى بازىرگانى و كاسېكارى دەكەن. مەبەست لە كارى بازىرگانى ھەلگىرتى رىسكەكانى پىۋەندىدار بە كارى كاسېكارى قازانچىكرەنە.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

ناونیشانی خزمه‌ت‌گوزاریه‌کانی ناوه‌ندی کۆمپانی تازەکان

Espoo	Espoon Seudun Uusyrityskeskus ry
Helsinki	Helsingin Uusyrityskeskus ry, YritysHelsinki, Naisryittäjäyyskeskus ry
Hyvinkää	Hyvinkää-Riihimäen Seudun Uusyrityskeskus Yrityspaja ry
Hämeenlinna	Hämeen Uusyrityskeskus ry
Iisalmi	Ylä-Savon Kehitys Oy
Imatra	Imatran Seudun Kehitysyhtiö Oy
Joensuu	Pohjois-Karjalan Uusyrityskeskus ry
Jyväskylä	Tuhansien Järvien Uusyrityskeskus ry
Kemi-Tornio	Meri-Lapin Startti Oy
Kokkola	Keski-Pohjanmaan Uusyrityskeskus ry Firmaxi
Kotkan-Haminan seutu	Cursor Oy
Kuopio	Kuopionseudun Uusyrityskeskus ry
Lahti	Lahden alueen Uusyrityskeskus ry
Lohja	Länsi-Uudenmaan Uusyrityskeskus ry
Loimaa	Loimaan seutukunnan kehittämiskeskus ry
Loviisa	Loviisanseudun Uusyrityskeskus ry
Mikkeli	Mikkelin Seudun Uusyrityskeskus ry Dynamo
Oulu	Oulun Seudun Uusyrityskeskus ry
Pietarsaari	Pietarsaaren Seudun Uusyrityskeskus Concordia
Pori	Yrityspalvelu Enter, Porin Seudun Yrityspalveluyhdistys ry
Porvoo	Porvoon Seudun Uusyrityskeskus ry
Savonlinna	Itä-Savon Uusyrityskeskus ry
Seinäjoki	Etelä-Pohjanmaan Uusyrityskeskus Neuvoa-Antava
Tammisaari	Eteläkärjen Uusyrityskeskus ry
Tampere	Tampereen Seudun Uusyrityskeskus ry Ensimetri
Turku	Turun seudun yrityspalvelukeskus Potkuri
Tuusula	Keski-Uudenmaan Uusyrityskeskus ry
Uusikaupunki	Vakka-Suomi/ Ukipolis Oy
Vaasa	Vaasanseudun Uusyrityskeskus Startia
Vantaa	Vantaan Uusyrityskeskus ry
Varkaus	Wäläkky Keski-Savon Uusyrityskeskus ry

